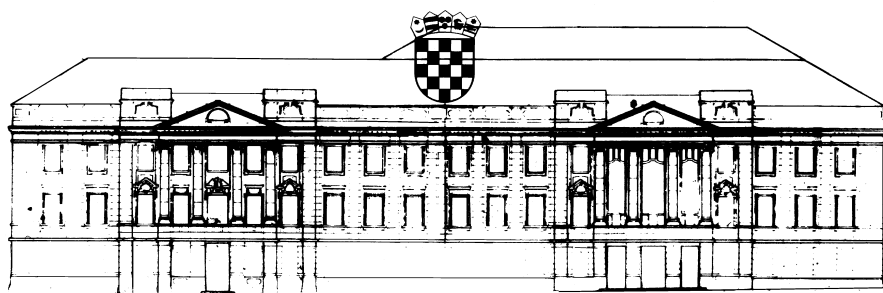

izvješća HRVATSKOGA SABORA

GODINA XV.

BROJ 400

ZAGREB, 27. X. 2004.

8. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

9 - IZVANREDNA - SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

**ZAKON O SIGURNOSTI
PROMETA NA CESTAMA**

Uz jubilarni broj "Izvješća Hrvatskoga sabora"

"Izvješća Hrvatskoga sabora" dostigla su svoj 400. broj, pa ta okrugla brojka saborskog glasila zaslužuje pozornost.

Prvi broj objavljen je 5. srpnja 1990. godine i bio je posvećen najavlivanju ustavnih promjena. "Izvješća" su bila nasljednik "Delegatskog vjesnika" koji je u ranijem političkom poretku izlazio kao prilog "Vjesniku", dnevniku koji je, onda imao nakladu od oko 100.000 primjeraka.

Taj list za sudionike Kardeljevog, nikad ne dobro uhodanog delegatskog sustava, najprije je uređivao Drago Augustin, a potom Jakov Vidović koji je bio i prvi glavni urednik "Izvješća" sve do prerane smrti. Od ondašnjeg uredništva iz 1990. i danas u redakciji djeluju zamjenica glavnog i odgovornog urednika, četiri novinarkе - urednice, savjetnica-lektorica te grafički urednik.

"Izvješća" stručno i iscrpno prate cjelokupni rad Hrvatskoga sabora i predstavljaju važan izvor za svakoga koga interesira zakonodavna djelatnost i novija povijest Sabora, a povijest Hrvatskoga sabora je istodobno i hrvatska povijest jer su se sve prekretničke i važne odluke uvijek donosile u Saboru.

Za saborske novine su osim zastupnika i službenika zainteresirani svi oni koje zanima što se u Saboru sprema, kakva će biti i kakva su nova zakonska rješenja. "Izvješća" su i na Internetu pa ih, uz pretplatnike, može pratiti širok, i sve širi, krug građana.

Valja još istaći da je Hrvatski sabor jedan od rijetkih parlamenata koji ima vlastite novine, pa im prigodom 400. broja poželimo ažurnije izlaženje i dug život.

Ž.S.

	strana
- Uvodnik urednika	2
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o sigurnosti prometa na cestama; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima	3
- Konačni prijedlog zakona o izvozu robe s dvojnomo namjenom	21
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju	23
- Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske,; Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske	27
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima	33
- Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva	40
- Izbori, imenovanja i razrješenja	40
- Odgovori na zastupnička pitanja	42

PRIKAZ RADA:

- 8. SJEDNICE HRVATSKOG SABORA ODRŽANE 7, 8, 9, 13, 14. I 15. SRPNJA 2004. GODINE
- 9 - IZVANREDNE - SJEDNICE HRVATSKOG SABORA ODRŽANE 16. SRPNJA 2004. GODINE

Dnevni red 9 - izvanredne - sjednice

- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju - glasovanje
- Konačni prijedlog zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske - glasovanje
- Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske
- Konačni prijedlog zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti
- Izbori i imenovanja - glasovanje

**PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA;
PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
PREKRŠAJIMA**

Strožim odredbama do sigurnije vožnje

Hitnim postupkom Hrvatski sabor je, na 8. sjednici, izglasao ova dva zakona. Zastupnici su zakonske prijedloge podržali nakon opsežne rasprave i brojnih primjedbi (u središtu pažnje našao se prijedlog o 0,0 promila alkohola za vozače, kacige za bicikliste, visoke kazne te zabrana mjera oduzimanja prometne dozvole).

Prethodno su Prijedlog novog zakona o sigurnosti prometa na cestama i Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o prekršajima podržala radna tijela Hrvatskog sabora, Odbor za zakonodavstvo bez primjedbi, a ostali odbori uz primjedbe.

Predloženim tekstom zakona o sigurnosti prometa na cestama u važeći zakon unose se bitne novine koje, po ocjeni predlagatelja (a prema svjetskim iskustvima i istraživanjima) izravno doprinose većoj sigurnosti. Sukladno praksi zapadnoeuropskih zema-

lja, otvaraju se mogućnosti zaoštavanja kaznene politike za teže prekršaje, npr. vožnju pod utjecajem alkohola, a za prekršitelje koji ponavljaju teže prekršaje u prometu uvodi se kazna zatvora.

Donošenje ovog Zakona trebalo bi pridonijeti disciplini svih sudionika u prometu na cestama, kao i drugih faktora čiji rad ima izravan utjecaj na sigurnost prometa na cestama.

O PRIJEDLOZIMA

Umjesto prikaza zakonskog prijedloga o sigurnosti prometa na cestama evo što je o njemu – točnije o najspornijem njegovu dijelu, odnosno onome koji je izazvao najveći odjek u medijima, rekao predsjednik Vlade RH, dr. sc. Ivo Sanader.

Podsjetio je, najprije da je od početka samostalnosti Republike Hrvatske do

danas u prometu stradalo 11,5 tisuća ljudi te da bi se, nastavi li se ta situacija, uskoro broj žrtava u prometu mogao izjednačiti s brojem poginulih u Domovinskom ratu. Da bi se to spriječilo potrebno je poduzeti sve mjere, i to ne samo u pogledu alkohola, napomenuo je, rekavši s tim u svezi kako bi valjalo osigurati da nekim državnim cestama ne voze šleperi (koji to čine da bi izbjegli plaćanja na autocestama, primjerice na Podravskoj magistrali) pa izruju ceste a i izazovu velike prometne nesreće. Umjesto dosadašnjih 0,5 promila Vlada predlaže 0,0 kako bi se poslala snažna poruka – ne poruka da se ne pije nego da se ne smije voziti nakon što se popije – rekao je premijer ukazavši na austrijsku praksu, gdje se, kako je rekao, uvijek netko od društva žrtvuje (ne pije).

On je još: ustvrdio da je zakon radikaln, ali iznimno potreban te da ga podržava većina ljudi; da su sve "patnje" onih koji neće moći popiti jer voze biti ispla-

tive; da takvo rješenje imaju Mađarska, Češka i neke druge zemlje (premda većina ima 0,5, dok neke skandinavske imaju 0,2).

Zakon je radikaln, ali iznimno potreban; podržava ga većina ljudi; sve "patnje" onih koji neće moći popiti jer voze bit će isplative.

O zakonskom prijedlogu je zatim govorio **Marijan Mlinarić**, ministar unutarnjih poslova. Najprije je rekao kako je primjena novih mjera propisanih Zakonom o sigurnosti prometa na cestama (1992), odnosno njegovim izmjenama 1996. godine značajno poboljšano stanje sigurnosti prometa na cestama (broj poginulih smanjen je sa 975 u 1992. na 627 u 2002. godini). Pogoršanje je nastupilo 2003, kad je poginula 701 osoba, a trend se nastavlja ove godine.

Nakon što je upoznao zastupnike s najčešćim uzrocima prometnih nezgoda (33 posto nepropisna brzina, 13 posto nepoštovanje prednosti, oko 10 posto vožnja na nedopuštenoj udaljenosti, 7 posto nepropisno pretjecanje te isto toliki udio alkoholiziranosti u prometnim nesrećama) te s time da je među poginulima 25 posto mladih vozača, ministar Mlinarić je izvijestio zastupnike da je evidentno pogoršanje stanja sigurnosti vezano uz početak primjene Zakona o prekršajima iz listopada 2002. Njegova je, naime, primjena derogirala niz do tada efikasnih mjera važećeg zakona. S obzirom na to da je zakon (osim u dijelu upravljanja prometom i obavljanja uviđaja) praktički neprovediv predloženo je donošenje novog zakona, a i izmjene i dopune Zakona o prekršajima.

U Prijedlogu, koji je usklađen sa zakonodavstvom Europske unije, jedinice lokalne i područne samouprave ovlašćuju se da mogu, sukladno propisima, organizirati obavljanje pojedinih poslova nadzora i upravljanja prometom. Preciznije se propisuju obveze

vozača i drugih sudionika prometa o zabrani ostavljanja ili bacanja predmeta ili otpadaka na cestu i cestovno zemljište te oštećenih i dotrajalih vozila na cesti i drugim površinama. Dobna granica važenja vozačke dozvole povećava se sa 65 na 75 godina, uz njenu zamjenu svakih 10 godina, nadzor nad radom auto-škola i provođenje vozačkih ispita prenosi se na Ministarstvo unutarnjih poslova (vozački ispiti u ispitnim centrima koje ono organizira).

Uz to se predlaže: uvođenje obveze nošenja zaštitne kacige za vozače bicikla (u suprotnom isključenje iz prometa, kao i kad je riječ o mopedu) i nošenje reflektirajućih oznaka za kretanje pješaka noću; uvodi se zabrana korištenja mobitela u automobilu te kazna; zabranjuje se ugrađivanje i korištenje naprava kojima se može ometati uređaj za nadzor prometa.

Spomenuvši predviđenu potpunu zabranu udjela alkohola u organizmu, koja je u javnosti izazvala najviše polemike, ministar je naglasio da to podržava i kao liječnik-kirurg, koji se sjeća pacijenata u alkoholiziranom stanju koji nisu unesrećili samo sebe već i mnoge druge.

Nakon što je objasnio da je Prijedlogom oštrica kaznene politike usmjerena na najteže prekršaje (a strože su kazne predviđene za tzv. namjerne nedisciplinirane vozače), ministar unutarnjih poslova je zastupnicima skrenuo pozornost na kaznu za nenošenje kacige (500 do 700 kuna).

Novčana kazna od najmanje 3 tisuće kuna, zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju šest mjeseci te 6 negativnih bodova predviđeni su za: vožnju pod utjecajem alkohola kad u organizmu ima više od 1,5 promila ili je vozač pod utjecajem opojnih droga; vožnju u naselju brzinom dvostruko većom od 100 km na sat; bježanje s mjesta teške prometne nesreće; odbijanje podvrgavanju, ispitivanju ili liječničkom pregledu, odnosno uzimanju krvi i mokraće radi utvrđivanja prisustva u organizmu alkohola ili opojnih droga. Za vozače motornih vozila, tramvaja ili instruktore vožnje koji u razdoblju dva

mjeseca budu dva ili više puta pravomoćno kažnjavani za ove prekršaje predviđa se da Prekršajni sud, umjesto novčane kazne, izriče kaznu zatvora u trajanju od 60 dana. Za sve spomenuto za niže brzine te manju alkoholiziranost kazne bi bile, kako je predloženo, od 2 tisuće kuna odnosno tri mjeseca i tri negativna boda ili tisuću kuna i 2-6 mjeseci zatvora te dva negativna boda.

Za prometne prekršaje kojima je izazvana prometna nesreća predviđaju se strože kazne i dva dodatna negativna boda.

U slučaju devet negativnih bodova predviđen je prestanak važenja vozačke dozvole.

O prijedlozima izmjena Zakona o prekršajima govorila je ministrica pravosuđa **Vesna Škare-Ožbolt**. Ponajprije povećan je opći maksimum novčane kazne - za fizičke osobe sa 10 tisuća na 15 tisuća kuna, a za pravne sa 100 na 500 tisuća kuna. Zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom može se izreći i kao obligatorna mjera, a propisana je i nova zaštitna mjera prestanka važenja vozačke dozvole (kao posljedica kumuliranja broja bodova). S tim u svezi je izmjena članka 138, kako bi se policiji osiguralo da oduzima dozvolu.

Ova kratka novela Zakona posljedica je usuglašavanja s novopredloženim Zakonom o sigurnosti, ali Ministarstvo je - naglasila je ministrica - započelo rad i na sveobuhvatnoj izmjeni i dopuni materijalno-pravnih i postupovnih odredbi Zakona o prekršajima.

RADNA TIJELA

Bez primjedbi zakonske prijedloge je podržao **Odbor za zakonodavstvo**.

Sigurnost prometa na cestama

Odbor za pomorstvo, promet i veze Odbor je prihvatio prijedlog predlagateljica da se Zakon donese po hitnom postupku U raspravi je izraženo mišljenje da bi trebalo razmotriti mogućnost definiranja pojma "mladi vozač" i njegova označavanja u prometnom, a i da bi trebalo zadržati postojeći postotak dozvolje-

ne količine alkohola u krvi - 0,5 posto (osim za mlade vozače koji ne bi smjeli, smatraju u Odboru, upravljati vozilom na cesti niti početi upravljati vozilom ako u organizmu ima alkohola ili opojnih droga. Time bi se, stoji u izvješću Odbora uskladila dozvoljena količina alkohola u krvi s postotkom propisanim u većini država Europske unije i nama susjednih država.

Odbor, nadalje, smatra prijeko potrebnim da se kategorija "mladog vozača" kao rizična skupina sudionika u prometu označi dodatno, a i da se definira pojam "mladog vozača".

Povećan je opći maksimum novčane kazne - za fizičke osobe sa 10 tisuća na 15 tisuća kuna, a za pravne sa 100 na 500 tisuća kuna.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podržao je zakonski prijedlog i nije se usprotivio prijedlogu za donošenje ovog Zakona hitnim postupkom, ocijenivši da je Zakon od interesa za Republiku Hrvatsku, posebno imajući u vidu činjenicu znatnog pogoršanja sigurnosti prometa na cestama i ugroženost svih sudionika u prometu na cestama.

Članovi Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo podržali su potrebu donošenja ovog Zakona, a imajući u vidu osjetno pogoršano stanje sigurnosti cestovnog prometa. Posebnu pažnju članovi Odbora posvetili su odredbi članka 40, odnosno označavanju vozila osoba s invaliditetom znakom pristupačnosti. U svezi s tim upozoreno je da bi također bilo korisno, uz predloženu odredbu Zakona, provesti i reviziju postojećih znakova pristupačnosti. Posebno je značajno, istaknuto je, što su u formuliranju ovog članka uvaženi i prijedlozi udruga osoba s invaliditetom, te Hrvatskog saveza udruga osoba s invaliditetom.

U raspravi je najviše dvojbi izazvala odredba članka 199 (prisutnost alkohola ili opojnih droga u organizmu). Iako svi

sudionici u raspravi podržavaju uvodnje restriktivnih mjera, s obzirom na to da udio alkoholiziranih vozača u Republici Hrvatskoj neprekidno raste, ipak su izrečena i mišljenja da određivanje zabrane upravljanja vozilom ako vozač u organizmu ima alkohol neće samo po sebi dovesti do smanjenja broja nesreća. Potrebno je, možda, ipak razmisliti o određivanju dozvoljene količine alkohola u organizmu, sukladno onim europskim zemljama koje ju određuju sa 0,2g/kg, iako se svi sudionici u raspravi slažu da cilj takve mjere mora biti taj da se kod vozača postigne navika neupravljanja vozilom ukoliko su konzumirali alkoholna pića. Također treba predvidjeti mehanizme provedbe predloženih zakonskih mjera, da bi se ostvario cilj i namjera ovog Zakona, a to je prvenstveno zaustavljanje porasta broja nesreća na prometnicama, koje zasigurno nisu samo posljedica alkoholiziranosti vozača, nego cijelog niza drugih razloga. Zbog toga, istakli su u raspravi članovi Odbora, treba i vrlo dosljedno provoditi odredbu stavka 2. članka 3, koja je značajna novina ovog Zakona, a obvezuje da se u odgojno-obrazovne programe uvrste sadržaji koji imaju za cilj promicanje i podizanje razine prometne kulture. Visine kazni, upozorili su pojedini članovi Odbora, možda nisu primjerene socijalnom trenutku zemlje, a upitno je i usmjerenje na vrlo stroge kazne kao najvažniji instrument za poboljšanje stanja na prometnicama. U nastavku rasprave upozoreno je i na potrebu suradnje između obiteljskih liječnika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i nadležnih tijela u Ministarstvu unutarnjih poslova, kako bi se ukazalo na vozače koji moraju uzimati lijekove pod čijim utjecajem ne bi smjeli upravljati vozilom.

Zakon o prekršajima

Odbor za pravosuđe podnio je na Konačni prijedlog (izmjene i dopune) ovog zakona amandman nomotehničke naravi na članak 5, predloživši da glasi: "Mjeru opreza oduzimanja vozačke dozvole može naložiti i policija u trajanju i na način propisan posebnim zako-

nom. Nakon isteka toga roka policija može od prekršajnog suda zatražiti produljenje mjere opreza oduzimanja vozačke dozvole ako je postavljen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka".

Zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom može se izreći i kao obligatorna mjera, a propisana je i nova zaštitna mjera prestanka važenja vozačke dozvole (kao posljedica kumuliranja broja bodova).

U obrazloženju amandmana stoji da je očigledna namjera predlagatelja bila da policija može promijeniti način i trajanje mjere oduzimanja vozačke dozvole, a ne i sve druge mjere opreza.

RASPRAVA

O zakonskom prijedlogu govorili su premijer dr. sc. **Ivo Sanader** i ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić**, dok je o izmjenama prekršajnog zakona izlagala ministrica pravosuđa **Vesna Škare-Ožbolt** (prikazano u odjeljku "O prijedlozima"). Potom je javivši se za ispravak netočnog navoda, upozorio Miroslav Korenika (SDP), premijera, da je, umjesto o promilima, u nekoliko navrata spomenuo postotke.

Stav Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost objasnio je **Ivan Jarnjak**, a stav Odbora za pravosuđe **Rade Ivas**.

Sušтина je u primjeni

U ime Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a, **Dragutin Lesar** je rekao da predloženi zakon neće popraviti stanje sigurnosti na cestama jer je njegova suština u primjeni. A u zadnje vrijeme je, kako reče, sve više promjena, a sve manje primjene.

Zamjerio je zatim predlagatelju što bitnije nije riješeno pitanje nadzora i prevencije te zatim upitao je li uistinu

točno da prometna policija ima problema s voznim parkom zbog leasinga (ne smiju prijeći više od 30 tisuća km godišnje) te da zbog toga na očevide u prometnim nezgodama putuju sredstvima javnog prijevoza, a i moraju li uistinu sami kupovati filmove (zbog uvedene štednje).

Sljedeća je primjedba predstavnika ovog kluba - gotovo je neprovediva odredba članka 5, prema kojoj predstavnička tijela i jedinica lokalne i regionalne samouprave donose i reguliraju 12 područja iz domene prometne sigurnosti (zadužiti stoga poglavarstvo).

Tu su, nadalje, ove ocjene, primjedbe i apeli: na lokalnu samoupravu se prenose obveze (ona o odorama za kontrolore parkirališta je sedma po redu) bez ijedne dodatne kune; u materijalima nema podataka o tome koliko je poginulo ili stradalo ljudi i motornih vozila zato što prometnice nisu sigurne za promet, a nitko nema ovlasti da intervenira, primjerice zbog visokog raslinja, i privremeno zatvori cestu (pa bi trebalo uvesti vremensku obvezu reagiranja); kako to da se građanina odmah može sankcionirati, a nitko ne može prisiliti one kojima su ceste povjerene za održavanje da odmah interveniraju; nitko ne sluša prijedloge savjeta za sigurnost prometa na cestama pa se postavlja i smisao njihova postojanja.

Smiješne odredbe

U ime Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a, **Nikola Vuljanić** je, osvrnuvši se na rješenje o kacigama za bicikliste i fluorescentnu odjeću, rekao kako se smijeh što ga izazivaju ovakve odredbe (kako bi, primjerice, u Varaždinu policija uspjela zaustaviti 2000-3000 biciklista u 7 sati ujutro) vrlo lako može proširiti i na druge odredbe. Naime, fakultativne odredbe mogu cijelom zakonu dati fakultativni ton. Rekavši zatim kako je zakon dobar ako postoji jasna organizacija represivnih mjera, zastupnik je ustvrdio kako ni sama represija ne može riješiti problem.

Ovaj zastupnik je, nadalje, podržao izmjene Zakona o prekršajima te rekao

kako je ključno pitanje – primjena. I po važećem zakonu bilo je moguće manje ili više rigorozno kažnjavati za neke prekršaje, a nitko to nije činio).

Jedan od problema – needuciranost vozača

U ime Kluba zastupnika HSP-a, **Pejo Trgovčević** – koji se izjasnio da se ograničenje alkohola utvrdi do 0,5 promila - najprije je zamjerio predlagatelju što nije Prijedlogu priložio prikaz dosad poduzetog za sanaciju stanja (što je učinjeno, primjerice, na suzbijanju alkohola kod mladih vozača). Predložene mjere po njihovoj ocjeni neće dati dobre niti dovoljne rezultate (trebalo je, kako reče, analizirati tko sve vozi cestama te s kakvom edukacijom). Vidljivo je, naglasio je zastupnik, da nije jedini razlog svih nesreća alkoholiziranost nego i needuciranost vozača (opće obrazovanje). Zakon o sigurnosti prometa na cestama (točka 60. članka 2.) suprotan je Zakonu o cestovnom prometu (točki 6. članka 4). Needucirani vozači su radi izbjegavanja Zakona o cestovnom prijevozu prijavljeni kod svojih poslodavaca kao pomoćni radnici (a nerijetko voze i opasne terete).

Iz izlaganja predstavnika ovog kluba izdjavamo još sljedeće prijedloge, primjedbe i ocjene: na izvanredni liječnički pregled poslati svakoga tko ne položi ispit u pet pokušaja, odnosno tko tri do pet godina poslije položenog ispita napravi teški prekršaj uživanja droge ili alkohola te vozi nepropisno i prebrzo; 0,0 promila alkohola otvara velike mogućnosti manipulacije; a i tko popije malo više morat će čekati i dva dana da bi bio "čist"; je li bit zakona spriječiti nezgode ili našuniti Proračun; među onima koji su sudjelovali u prometnim nezgodama najmanje je bilo vozača s 0,5 promila alkohola u krvi - najveći problem su vozači s iznad 0,5, a za takve neće vrijediti ovaj zakon.

Pero Kovačević (HSP) je najprije zamjerio predsjedavajućem, **Vladimiru Šeksu**, što nije predstavnika HNS-a upozorio da ne smije pozivati na kršenje propisa (spominjao je da se ne veže

pojasom), a zatim ustvrdio kako se cilj zakona ne može postići represijom nego prevencijom, edukacijom i uredjenjem prometnica. Samo u slučaju Slovenije i Hrvatske ovakve zakone predlaže Ministarstvo unutarnjih poslova pa nije čudno što se predlaže represija. Prijedloge o kacigi i reflektirajućim oznakama komentirao je upozorenjem o osamdesetgodišnjoj bakici koja s kacigom na glavi raznosi mlijeko te napomenom kako će konkurencija u turizmu iskoristiti turiste s reflektirajućim oznakama da bi upozorila kako uz Jadransku magistralu nema nogostupa.

U nastavku izlaganja zastupnik je još: ustvrdio da je protuustavno oduzimati vozačku dozvolu (može se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilom, ili – ne uvaži li se primjedba po analogiji mnogima iz Vlade koji daju nekvalitetne propise oduzeti diplomu Pravnog fakulteta); ocijenio da je potrebna cjelovita reforma Prekršajnog zakona; napomenuo kako se zbog predviđenih 0,0 promila mora zabraniti i reklamiranje vina i piva – ne mogu više biti prehrambeni proizvodi jer sadržavaju alkohol.

Usljedili su ispravci. **Velimir Pleša (HDZ)** je rekao kako nije točno da samo u Hrvatskoj i Sloveniji MUP predlaže ovakav zakon. Isto čine ta ministarstva i u Portugalu, Španjolskoj, nekim njemačkim saveznom državama, većim dijelom u Francuskoj i zemljama Beneluksa.

Obvezna upotreba kacige – za mlade od 16 godina

Željko Krapljan (HDZ) je Kovačevića upozorio da, kad je riječ o kacigama, Vlada amandmanom predlaže obveznu upotrebu za mlade od šesnaest godina, što je malo zatim potvrdio i ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić**, dr. med. Vlada će amandmanom riješiti i reflektirajuće oznake (za neosvijetljene prometnice), kao i oduzimanje vozačke dozvole (na dvije godine, pa polaganje vozačkog ispita).

Ministrovo je obrazloženje bilo popraćeno napomenom predsjedavajućeg, **Đurđe Adlešić**, potpredsjednice

Parlamenta kako bi rasprava možda bila kvalitetnija da je s tim ministar zastupnike upoznao uvodno, što je na svoj način izrazio i **Pero Kovačević**.

U drugo čitanje

U ime Kluba zastupnika SDP-a, koji je bio za drugo čitanje, govorio je **Šime Lučin**, upozorivši najprije kako valja imati na umu da je od donošenja zakona do danas broj automobila u Hrvatskoj porastao za 600 tisuća, a vozača za oko 500 tisuća. Rekao je zatim kako je osnovni problem što nema podataka kako se primjenjivao važeći zakon, a niti koliko je osoba prekršilo prometne propise.

Zastupnik je, zatim, u ime Kluba: pleđirao da se zbog hitnosti ne izgubi na kvaliteti; podržao u potpunosti pooštrenje kažnjavanja prometnih prekršitelja (pogotovo prekoračenja brzine) te stupnjevanje kazni; izjavio da je osnovni problem predloženoga što je, zapravo, riječ o dvjema varijantama zakonskih prijedloga (iz 2002. i 2003) s umetnutim (poput klinova) novinama; rekao da se nameće pitanje jesu li sva rješenja ustavna i jesu li svi omjeri kazni i težine prekršaja pravilno odmjereni; ustvrdio da su prevelika diskreciona prava; prigovorio što bi zakon stupio na snagu osam dana po donošenju (a treba obučiti 20 tisuća policajaca i prekršajne suce).

Kad je riječ o apsolutnoj zabrani konzumiranja alkohola za volanom, Klub zastupnika SDP-a smatra da bi trebalo razmisliti o modifikaciji gradiranja, uz ocjenu kako se s 0,0 ne mogu riješiti svi prometni problemi Naime, Litva s 0,0 promila ima najveću stopu smrtnosti, a Nizozemska s 0,5 i Velika Britanija s 0,8 najmanje poginulih na 100 tisuća stanovnika. Ne može se, upozorio je njihov predstavnik, ovim zakonom riješiti veliki problem ovisnosti o alkoholu (mogle su se predvidjeti mjere obveznog liječenja (u slučaju dva-tri puta s više od 2 promila alkohola u krvi u dvije godine).

Iz ovog izlaganja još izdvajamo: umjesto predviđenih reflektirajućih jakni za sve prvašiče fluorescentne maramice; zašto se u MUP vraća nadležnost i nad-

zor nad autoškolama (to rješenje sada imaju samo Srbija i Crna Gora i, možda, Slovenija); ne treba čekati 1. siječnja 2007. da bi jedinice lokalne samouprave gospodarile paukom i parkingom.

Protuustavno je oduzimati vozačku dozvolu (može se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilom, ili – ne uvaži li se primjedba po analogiji mnogima iz Vlade koji daju nekvalitetne propise oduzeti diplomu Pravnog fakulteta).

Podržavši osnovnu intenciju predloženog zakona, dr. sc. **Ivo Josipović (neovisni)** je najprije ukazao, uz podršku pooštrenju kazni, na to da predložene promjene nisu na tragu poboljšanja te da ozbiljno narušavaju pravnu sigurnost građana. Izrazito loše su prekršajne norme, ima "mrtvih duša" i među nomotehničkim i sadržajnim odredbama. Im problema i s hijerarhijom vrijednosti, odnosno postoji nerazmjer kazni – 300 kuna za onoga tko, kako reče, poluslijep vozi bez naočala, a 500 kuna za korištenje mobitela. Daljnje su njegove primjedbe: nije jasno na koga se odnosi prekršajna norma odnosno ne poštuje se status inkriminacije, koji je delicta propria (prekršajno može odgovarati samo onaj tko ima dužnost da, prema zakonu, obavi nešto); zašto se ne kažnjavaju i pješaci koji ne poštuju signalizaciju; bolje je rješenja kad sud (kao sada) autorizira mjeru oduzimanja vozačke dozvole (od sadašnja tri dana primjereniji rok je osam dana), jer je riječ o ograničenju jednog od bitnih prava; nije, uz to, dobro rješenje prema kojem uopće ne mora biti prekršajnog postupka – da policija oduzme pa može vratiti dozvolu nakon 30 dana.

Josipović je imao još jedno upozorenje. Policija bi, prema, Prijedlogu, bez odluke suda mogla privremeno zabraniti obavljanje određene djelatnosti, zatvoriti, primjerice, lokal na mjesec dana ili

zabraniti kretanje, što je suprotno Ustavu.

Usljedili su ispravci netočnih navoda. Ispravljajući Lučina, **Željko Krapljan** je rekao da je zakon trebalo donijeti davno prije, jer onda ne bi bilo ovih nevjerojatnih brojki o broju poginulih i stradalih. **Velimir Pleša** je ispravio Josipovića – člancima 124. do 132. predviđene su kazne za pješake.

Šime Lučin je rekao da je Krapljan izrazio neslaganje s njim, a nije ispravio navod.

Neprovedivo

U ime Kluba zastupnika IDS-a, **Damir Kajin** je, uz zahtjev za drugim čitanjem zakonskog prijedloga, najprije ustvrdio da je predloženo neprovedivo ukoliko se ne sagradi barem deset novih zatvora za vozače koji će vjerojatno radije u zatvor nego da plate (drakonske) kazne. Podsjetivši na to kako je tekla rasprava o Kaznenom zakonu, izjavio je da se smrt na cestama neće razriješiti samo visokim kaznama. Naime, dok su se gradile nove autoceste zapostavljane su tzv. državne - tu je prvi razlog, a povećan je broj vozača. Sljedeći razlog pogoršanom stanju sigurnosti prometa predstavnik IDS vidi i u velikom broju (oko 150 tisuća) neregistriranih i neosiguranih vozila ("prave putujuće bombe"). Treći je razlog, po njemu, dužina radnog vremena disco-barova, noćnih klubova, lokala i sl.

Prijedlog o 0,0 promila alkohola u krvi, protiv kojega je ovaj klub zastupnik Kajin je, među ostalim, komentirao ocjenom o drakonskim kaznama te upozorenjem da i kardiolog poslije operacije srca predlaže da se dnevno popije 2 dcl crnog vina te ocjenom kako je potrebna doza razumijevanja jer se, kako reče, ni misa ne može služiti bez čašice. Ustvrdivši da je i prema važećem zakonu u Hrvatskoj osoba s 0,6 promila pijanac (u Švicarskoj je pijana sa 0,8 promila), zastupnik je upozorio da će takav prijedlog zatvoriti sve oštarije u Istri nedjeljom ili prepолоviti poslovne ručkove, a osjetit će to, rekao je, i državni proračun.

Iz ovog izlaganja još izdvajamo sljedeće podatke, primjedbe, ocjene i prijedloge: utjecaj alkohola na nesreće je 7 posto; u Velikoj Britaniji s dopuštenih 0,8 promila gine 60 osoba na milijun stanovnika, a u Hrvatskoj sa sada dopuštenih 0,5 promila – 143; da rigoroznim mjerama, ali ne izgubiti u tome svaku mjeru,; Hrvatska mora obvezno uvesti testove ne samo na drogu u prometu već i u školama od 5. razreda do završnih stupnjeva naobrazbe i tu bi trebalo policiji dati prioritet; 0,0 promila predviđjeti samo za vozače do 24. godine; kod mobitela dopustiti razgovor putem slušalice; svjetla obvezno na otvorenoj cesti, ne i u naselju; rok trajanja vozačke dozvole – 80 godina (umirovljenici su najsigurniji vozači).

Damir Kajin je još: rekao da su u Puli taksisti otjerali s ceste konkurenciju – city car koji je za 20-25 kuna razvio mlade), prigovorio zbog predviđenog uvoza kutija za hitne pomoći iz inozemstva ("deal s nekima u politici"), a moglo se za taj novac kupiti 10 ili 50 ambulanti; ne omogućiti osiguravajućim kućama da tako prilagode osiguranje da vozač u slučaju 0,1 promil mora i sebi i drugome namiriti štetu; umjesto skupština treba da raspravljaju poglavarstva.

Zahtijeva se odgovornije ponašanje

Antun Peruško (SDP) je, ispravljajući Kajina, rekao da osim zabrane rada disko-klubova do ranih jutarnjih sati postoje i druge metode da bi se smanjio broj nesreća. Forum mladih Gradskog odbora SDP-a Pule je predložio uvođenje besplatnih noćnih linija i koristilo ih je prethodnog vikenda 114 mladih ljudi na liniji Pula-Medulin i natrag.

Marin Jurjević je, ispravljajući Kajina, rekao: nitko ne brani da se popije pivo već samo da se tada ne vozi; važeći zakon ne kaže da je čovjek s 0,6 posto promila pijanac već da ne smije voziti automobil; u prvih šest mjeseci ove godine na cestama je ubijen cijeli razred.

Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ) je također replicirala Kajinu. Točno

je samo to da ćemo se morati ponašati odgovornije u prometu, bez obzira na to kolika je stopa tolerancije – može se više koristiti javni prijevoz ili se jedan trijezan može žrtvovati za društvo.

Dok su se gradile nove autoceste zapostavljane su tzv. državne - tu je prvi razlog, a i povećan je broj vozača. Sljedeći razlog pogoršanom stanju sigurnosti prometa je velik broj (oko 150 tisuća) neregistriranih i neosiguranih vozila ("prave putujuće bombe").

Šime Lučin je izjavio kako svi (krivi) Kajinovi navodi proistječu iz jedne teze – da je normalno da sudionici u prometu naprave prekršaj. Nije točno da su u drugim zemljama mnogo blaže kazne – valja poći od toga da nitko ne smije biti sudionik u prometu s namjerom da napravi prekršaj.

U ime predlagatelja

Ministar unutarnjih poslova, **Marijan Mlinarić** je najprije ustvrdio kako predloženi zakon nije samo restriktivan već da predviđa edukaciju u prometu od osnovnih škola te kaznu upozorenja. Dvapat godišnje policijski službenik je može izreći jednom čovjeku.

Odgovarajući na primjedbe iz rasprave, nakon napomene da je na Kajinove već odgovoreno, on je, među ostalim, rekao: nije istina da je zakon neprovediv; u drugim zemljama se zbog rigoroznih kazni (i desetorostrukih) poštuju ograničenja; predlaže se "kad piješ ne vozi, kad voziš ne pij"; dosad se 0,5 promila tretiralo kao trijezno stanje pa i nije među uzrocima prometnih nesreća, a tih je bilo najviše do 0,5; od 636 testiranja u 24 posto slučajeva je nađena droga, što je ogroman broj.

Damir Kajin je ministru uzvratilo kako nije loše uspoređivati se sa svijetom, ali da jedna Austrija ima nesuporedivo veće i plaće (ne samo kazne) te

bolje ceste. Dometnuo je, uz to, kako to da je Hrvatska u prosjeku po stradalima govore podaci Belgije, Portugala, Luksemburga i sl.

Ante Markov (HSS) je ministru uzvratilo kako očigledno struka nije do kraja jasna te da je – ako se želimo povećati za većinom europskih civiliziranih i kulturnih zemalja, koje ostaju kod 0,5 promila, istina očito na drugoj strani.

Ingrid-Antičević Marinović (SDP) je rekla kako nije točna ministrova tvrdnja o primjenjivosti predloženog zakona. Neće biti primjenjiv jer su oduzeta sredstva za uređenje Visokoga prekršajnog suda, koji ima dominantnu ulogu u represiji.

U ime Kluba Hrvatske seljačke stranke, koji je podržao donošenje zakona ali u dva čitanja govorila su dva zastupnika. **Josip Vresk** najprije je podsjetio kako je kod promjene Kaznenog zakona sugerirao da najteže delikte na prometnicama treba propisati kao kaznena djela te zatim upozorio da je trebalo više intervenirati u Prekršajni zakon.

Zastupnik je, nadalje, upozorio da na stradavanje na cestama djeluje i starost voznog parka. Ustvrdio je kako je predloženi zakon pogodan u represivnom dijelu, ali da se zaboravilo da je još važnija svrha kažnjavanja individualizacija kazne (osim opće preventivne svrhe). Naime, kazna od nekoliko stotina kuna prevelika je za nekoga, a ona od nekoliko tisuća kuna premala za drugu osobu.

Objašnjavajući zahtjev Kluba za drugim čitanjem, zastupnik je predlagatelju zamjerio što nije odredio gornje granice kazni u člancima 53 (stavak 3); 174 (stavak 4), 180 (stavak 6), 229 (stavak 6). Naravno, dometnuo je, da je gornja granica kazne iz Prekršajnog zakona, ali je dobro propisati i gornji limit.

On je zatim izjavio da se nameće pitanje ustavnosti nekih odredbi predloženog zakona o sigurnosti prometa na cestama te članka 5. Prekršajnog zakona (rok od trideset dana na koji može biti oduzeta vozačka dozvola predug je). Uz to policija "mora", a ne kako je predviđeno "može" do isteka trideset dana izdati prekršajni nalog ili podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Iz ovog izlaganja još izdvajamo: članak 221 (mladi vozači) na granici je ustavnosti; ne poboljšava se stanje sigurnosti prometa na cestama samo represijom već i prevencijom; za provedbu zakona bit će potrebno osigurati sredstva; ovakve zakone pametno je donijeti konsenzusom.

Govoreći u ime istog kluba zastupnika (HSS-a), **Zdenko Haramija** je podržao izmjene u Prekršajnom zakonu uz napomenu da bi trebalo prići izradi cjelovitog Zakona o prekršajima koji bi ravnomjerno propisao sankcije za prekršaje svih vrsta, a ne samo za prometne. S tim u svezi pozdravio je najavu ministrice pravosuđa **Vesne Škare - Ožbolt**. Zastupnik se u ime Kluba založio za drugo čitanje i pridružio ocjenama da je upitno produženje vremena trajanja vozačke dozvole sa tri na trideset dana. Iz njegova izlaganja još izdvajamo upozorenje kako nisu vozači drugih zemalja, kako reče, u svojim glavama bitno drugačiji od vozača u Hrvatskoj već da su samo jednostavno "izdresirani" da se drugačije ponašaju – striktnom primjenom oštrih sankcija.

Ispravljujući Vreska, **Ivana Sućec - Trakoštanec** je upozorila da kazna jest individualizirana – plaća je osoba s imenom i prezimenom, upitavši do kakvog bi to apsurdna dovelo propisivati kazne u odnosu na nečija primanja (i kako bi se to uopće moglo primijeniti).

Protiv apsolutne zabrane

U ime Kluba zastupnika umirovljenika **Dragutin Pukleš** se zadržao na apsolutnoj zabrani uporabe alkohola za volanom te kaznama. Prema anketi koju je proveo Klub (uzorak nije reprezentativan, ali je indikativan, rekao je zastupnik) ne bi trebalo prihvatiti 0,0 promila, jer mogli bi nastati ozbiljni problemi u primjeni propisa s obzirom na to da se u nekih jestiva koja ne sadrže alkoholne supstance tijekom fermentacije ove pojave. Kad je riječ o kaznama, one nisu primjerene visini primanja građana, a napose primanjima umirovljenika. Kako reče, iz biciklista napose ne možeš "izmikati" 100 kuna da žmičeš od jutra do večeri.

Pukleš je još u ime ovog kluba predložio da se na 80 godina poveća dobna granica važenja vozačke dozvole.

Vožnja je odgovoran posao

Silvano Hrelja (HSU) drži da će zakon zasigurno pretrpjeti puno promjena u hodu jer će se neke mjere pokazati nedovoljno efikasnim, a neke kontraproduktivnim. Predložio je da maksimalno dozvoljena koncentracija alkohola u krvi bude 0,5 promila ili neka niža znanstveno potvrđena te primijetio da je predložena visina kazni za pojedine prekršaje previsoka i neprimjerena socijalnoj situaciji u Hrvatskoj. Nije pobornik teorije da ljudi razumiju i poštuju pravila onoliko koliko ih netko udari po novčaniku. Takav pristup, kaže, proizvodi trenutano prilagođavanje novonastalim uvjetima, a tek kod malog broja vozača svjesnu promjenu ponašanja, dok kod većine lažnu solidarnost na cesti (kolektivno nadmudrivanje prometne policije). Kod dijela vozača strah od tako velike kazne može proizvesti i učinak panične reakcije kada uoče prometnu policiju. Ukazao je i na nedostatak u razradi člana 197. i 198. Zakona jer ne preciziraju obvezu liječnika na obvezu usmenog i pismenog upozorenja vozača na zabranu upravljanja vozilom kod propisivanja određenog lijeka za vrijeme trajanja terapije. Formulacija tih odredbi ukazuje isključivo na odgovornost vozača i na njegovu subjektivnu procjenu da li se pridržava uputa liječnika ili ne. Za volanom voze ovisnici, ljudi s dijagnozom, oni koji ne znaju da su bolesni, ali i stvarno bolesni, osobe s posttraumama od doživljenih sudara itd. U cilju smanjenja rizika na cestama zastupnik apelira na svojevršno umrežavanje prometne policije s obiteljskim liječnicima.

Klub zastupnika HSLs-DC-a drži da bi bilo dobro da ovaj Zakon ide u dva čitanja i u javnu raspravu jer će hitna procedura u njegovom donošenju sasvim sigurno prouzročiti brojne previde, pa će se zakon ponovno naći u saborskoj proceduri, ali ova put na popravku, rekla je **Đurđa Adlešić (HSLs)**. Nakon što je uočila zabrinjavajuće podatke o porastu

prometnih nesreća prošla je Vlada uputila u prvo čitanje svoj zakonski prijedlog, dok drugo nikada nije stiglo pred zastupnika ali to ne bi smjelo biti obrazloženje sadašnjeg prijedloga o spajanju prvog i drugog čitanja zakona. Najbitnije je dobiti kvalitetan Zakon o sigurnosti prometa na cestama, ali isto tako i kvalitetan nadzor nad njegovim provođenjem. Također je prijeko potrebno uskladiti ovaj zakon sa Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu, posebno članak 4. točku 6. gdje je nužna edukacija velikog broja ljudi koji se nalaze na

Bilo bi dobro da je predloženi zakon išao u dva čitanja i u javnu raspravu.

cestama, a nedovoljno znaju koji teret voze, raspored tereta, osiguranje i svojstva tereta itd. Pozdravila je prijedlog o testiranju vozača na droge, ali bi, smatra, trebalo pooštriti kriterije izdavanja liječničkog uvjerenja o duševnoj i tjelesnoj sposobnosti kandidata za vozača. Onaj tko vozi ne bi trebao piti, kaže, ali primjećuje da saborski zastupnici nisu najpozvaniji da govore o tome jer imaju imunitet i neke povlastice na cesti. "Bilo je hrabrih kolega i kolegica koji su rekli da ih nikada nitko nije zaustavio pa čak niti upozorio da se moraju vezati kada voze po cesti". Klub smatra da je nulta stopa promila alkohola u krvi potpuno odgovarajuća za mlade vozače koje naprosto valja naučiti da je vožnja odgovoran posao. Mladi vozači koji upravljaju snažnim automobilima bez vozačke dozvole, često su uzročnici saobraćajnih nesreća, pa se postavlja pitanje što je sa sankcioniranjem njihovih roditelja i ostalih "pomagača" za učinjena takva djela. U zakonu ostaje neriješeno pitanje obitelji koja tolerira ovakvo ponašanje mladih, dajući im vozila i prije punoljetnosti, ne educirajući ih pritom što znači voziti pod utjecajem alkohola.

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) kaže da je netočno da saborski zastupnici imaju imunitet, a jednako ga tako nemaju niti se na njega smiju pozvati državni

dužnosnici glede prekršajne odgovornosti. To bi, naime, bila zloporaba. U prošlom sazivu Sabora nije bilo samo prvo čitanje Zakona o sigurnosti prometa na cestama nego ukupno dva čitanja, jer je Vlada izašla sa sličnim prijedlogom, ali u parlamentu nije bilo političke volje za njegovo donošenje jer niti jedan klub zastupnika nije bio za drastično povećanje kazni, rekao je **Šime Lučin (SDP)**.

Najbitnije je dobiti kvalitetan Zakon o sigurnosti prometa na cestama ali i kvalitetan nadzor u njegovom provođenju.

Ministar unutarnjih poslova **Marijan Mlinarić**, dr.med. potvrdio je sličnost ovog zakonskog prijedloga i onoga bivše Vlade te iskoristio priliku da ispravi jednu grešku koja se potkrasila u njegovom izlaganju kada je rekao da je od 636 testiranih mladih vozača na drogu njih 26 posto bilo pozitivno, a trebalo je reći da se tu radi o ukupno 26 takvih vozača.

Klub zastupnika LIBRE načelno podržava predloženi Zakon o sigurnosti prometa na cestama i osnovnu namjeru da smanji broj poginulih i ozlijeđenih na našim cestama te oštricu kazne kaznene politike usmjeri na prekršitelje koji grubo krše prometne propise, podvukao je **Željko Pavlic**. Također je pozdravio namjeru da se jače kazne oni koji prave prometne prekršaje zbog prevelike brzine i količine alkohola u krvi, a pogotovo oni koji ponavljaju prometne prekršaje. Prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama za tu su sigurnost odgovorni svi koji su izravno i neizravno u njega uključeni, no temeljni problem naše prometne operative je što se neustavno i neobjektivno glavni odgovornosti za prometne nesreće usmjerava na vozače. LIBRA drži da je to nepravedno ne samo prema sudionicima u prometu nego i prema prometnoj policiji koja je zbog toga često preopterećena i loše usmjerena. Utjecaj ostalih čimbenika, u prvom redu ispra-

vnost prometne infrastrukture i vozila u pravilu se podcjenjuje, a često i zanemaruje. Prema mišljenju Kluba nepotrebna je zakonska odredba (221. stavak 3.) po kojoj osoba koja je položila ispit za B kategoriju vozila ne smije upravljati vozilom čija snaga motora prelazi 75 kw, odnosno 25 kw osoba koja je položila ispit za A kategoriju vozila. Razlog – to je nepotrebno ako postoji ograničenje brzine na cesti, osim toga automobili koji imaju snagu motora manju od 75 kw mogu razvijati velike brzine (do 140 i 150 km). Nepotrebna je i odredba (bez efekta) po kojoj mladi vozači ne smiju upravljati vozilom u prometu na cesti u vremenu od 23,00 sati do 05,00 sati osim ako je s njima u vozilu osoba starija od 25 godina kojoj nije izricana zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom. Tražio je također da mu se pojasni program sigurne vožnje. Klub misli da je ta odredba Zakona suvišna ako se člankom 3. razvija i propagira preventiva i zalaže se da ostane važeća granica od 0,5 promila jer bi snižavanje te granice na 0,02 promila povećao opseg posla prometnoj policiji i sudovima. Za neke je zagovaranje pomicanja te granice na 0,08 promila zapravo uvođenje prohibicije na mala vrata. Ispravljajući netočan navod **Velimir Pleša (HDZ)** rekao je kako jednostavno nije točno da se na mala vrata u Hrvatsku uvodi prohibicija budući da u odredbama ovoga zakona nigdje nema zabrane konzumiranja alkohola nego samo za vrijeme vožnje.

Reagirajući ministar **Mlinarić** objasnio je što je rukovodilo Vladu da predloži odredbu članka 221. Statistički podaci pokazuju da su upravo automobili veće snage motora najčešći razlog da se nakon 18. rođendana kupi djeteu takav auto ili mu se on jednostavno da i onda ovaj završi u stupu, drugom vozilu ili pokraj ceste. Za odredbu po kojoj je obavezan pratitelj mladog vozača od 23,00 do 0,50 sati Vlada se odlučila kada je vidjela da ginu grupe mladih od 18 godina u noćnim satima nakon povratka iz diska. Potrebna je jedna ozbiljnija osoba kao korektiv za mlade vozače kako se ne bi utrkiivali vozeći 160 ili 200

km na sat. Za program sigurne vožnje rekao je kako se uvodi u većini zemalja Europe, te dodao kako se tu ne radi ni o kakvoj posebnoj i dugoj specijalnoj školi. Riječ je o 8 do 10 teoretskih i praktičkih sati koje u školi sigurne vožnje mladi vozač mora proći nakon privremene dozvole od dvije godine.

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** nije se složio s ministrovom konstatacijom da kada je u pitanju program sigurne vožnje nije riječ ni o kakvoj posebnoj školi. Arlović drži da se upravo radi s posebnim školskim centrima s posebno uređenim prostorom u kojem se obučavaju vozači u iznenadnim situacijama (led i voda na cesti, veće krivine itd.) Osobno misli da bi što prije trebalo poduzeti mjere da se iz državnog proračuna potpomogne osnivanje takvih centara u većim gradovima i središtima RH u koje bi se slali mladi vozači, ali i oni drugi koji moraju doći u priliku da se osiguraju za siguran promet s obzirom na suvremena vozila kojima upravljaju.

Preventivne i represivne mjere zakona

Zastupnika **Jakšu Marasovića (HNS)** zanimalo je zašto se Vlada odlučila baš na dobnu granicu od 25 godina za pratitelja u automobilu mladog vozača. Osobno misli da takav pratitelj mora imati određeni broj godina iskustva u vožnji, a ne nikakvo ograničenje starosne dobi.

Stavove Kluba zastupnika HDZ-a obrazložili su **Rade Ivas** i **Ivan Jarnjak**.

Temeljni je problem naše prometne regulative što je neustavno i neobjektivno glavni odgovornosti za prometne nesreće usmjerena na vozače.

Zastupnik **Ivas** osvrnuo se na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima. Iako male predložene izmjene i dopune zakona vrlo su važne za provođenje Zakona o sigurnosti pro-

meta na cestama. Efikasno sankcioniranje prekršaja poput prevelike brzine, nepropisnog pretjecanja i konzumiranja alkohola prije vožnje može zaustaviti ovaj trend nesreća na našim cestama, nastavlja Ivas.

Važna i promjena prekršajnih odredbi

Prekršajni zakon ima dosta manjkavosti pa ga valja detaljnije promijeniti. Stoga veseli najava ministricе pravosuda da se priprema cjelovita izmjena toga zakona. Klub podržava drastično kažnjavanje onih koji najviše ugrožavaju ljudske živote. Polemiku je izazvala zakonska odredba prema kojoj policajac može na licu mjesta oduzeti vozačku dozvolu na 30 dana. I dosad je policajac mogao oduzeti vozačku dozvolu ali je u roku od tri dana bio obavezan podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka i od suda zatražiti produljenje ove mjere. Vlada svoj prijedlog obrazlaže činjenicom kako se produljenjem mjere oduzimanja vozačke dozvole želi uvesti disciplina za vozače i ostale sudionike u prometu, utjecati na ekonomičnost prekršajnog postupka koji se treba provesti brzo i bez odugovlačenja, a napose smanjiti mogućnost zloupotrebe prava sudionika u postupku. Zastupnik upozorava da završetak prekršajnog postupka može trajati godinu i više dana. Klub zastupnika HDZ-a smatra da će se predloženim izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima omogućiti efikasnije provođenje Zakona o sigurnosti prometa na cestama pa će stoga podržati njegovo donošenje.

Usljedili su ispravci netočnih navoda.

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** slaže se da će efikasno sankcioniranje prekršaja u prometu (prebrza vožnja i konzumiranje alkohola) kroz predložene zakone pridonijeti poboljšanju sigurnosti cestovnog prometa. To, međutim, nije do kraja točno, kaže Arlović, jer su oba zakonska prijedloga manjkava u odnosu na usklađivanje s dokumentima EU-a i vjerojatno će se morati doradivati. Predloženo je ipak bolje od postojećih

zakonskih rješenja pa to valja podržati, zaključio je zastupnik.

Šime Lučin (SDP) smatra da je netočan navod po kojem bi mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole smanjila mogućnost zlorabe ovlaštenih osoba. Sada kada policajac može bez problema oduzeti vozačku dozvolu prostor zlorabe još će se povećati, zaključuje Lučin.

Predložene kazne za prekršaje visoke su, ali služe za zaštitu svih sudionika u prometu.

O stavovima Kluba zastupnika govorio je još i **Ivan Jarnjak**. I on je potvrdio da će Klub podržati donošenje Zakona o sigurnosti prometa na cestama jer su zakon i motivi njegova donošenja izuzetno humanitarni te korisni i potrebni. Vlada bi trebala razmisliti da li da ovaj zakon stupi na snagu danom objave ili da možda ostavi mjesec dana kao svojevrstnu pripremu za primjenu zakona (donošenje potrebnih podzakonskih akata i propisa) ali upozorenje vozačima što ih čeka nakon toga. Prethodna dva takva zakona donesena su jednoglasno u Saboru pa bi tako trebalo postupiti i s ovim zakonom. Predložene kazne nisu visoke, a podaci o broju prometnih nesreća i ukupno ozlijeđenih, posebno onih teško ozlijeđenih, opravdavaju donošenje ovoga zakona. Tako je npr. 1996. godine bilo 16.182 tisuće ozlijeđenih osoba u prometnim nesrećama, a od toga njih 4736, teško ozlijeđenih, a 2003. već je bilo 10 tisuća prometnih nesreća više i 4878 teško ozlijeđenih te 701 poginuli. Dobro je što Zakon ima preventivne i represivne mjere, a zastupnik smatra da bi prevencija trebala početi još u auto-školama gdje bi se ljude uz vještinu vožnje učilo još tolerantnosti i snošljivosti na cestama. Osobno kao vozač, kaže, da ga je od discipliniranih vozača koji ne prelaze granicu od 0,5 promila više strah netolerantnih i nervoznih. Zakon o prometu na cestama iz 1996. bio je rigorozniji od zakona iz 1992. i došlo je do pada broja nesreća

i poginulih u njima, nastavlja Jarnjak. I sve je tako bilo do 2002. odnosno 2003. kada je donesen Zakon o prekršajima koji je poremetio taj ritam pa je 2003. ponovno povećan broj nesreća, a taj se trend nastavio i 2004. Kada bi se danas u potpunosti primijenio zakon iz 1996. ne bi imali porast nesreća. Predloženi je zakon kompatibilan sa Zakonom o sigurnosti prometa na cestama država iz kojih nam dolazi najveći broj turista, jer najviše njih dolazi vozilima. Jarnjak je na kraju u ime Kluba podržao predloženi zakon.

Dragutin Lesar (HNS) reagirao je na konstataciju da su motivi predlaganja ovog zakona humanitarnog karaktera. Ovaj HNS-ovac tvrdi kako nije našao niti jednu zakonsku odredbu o humanitarnoj djelatnosti prometne policije ili sudionika u prometu. Možda su ti motivi humani, ali nisu humanitarni, kaže. Smatra također da se usporednim podacima o broju nesreća i stradalih u 1996. i 2003. ne može doći do zaključka kako je potrebno donijeti ovaj zakon. Lesar naglašava da očito postoji rizična skupina vozača koja ne ovisi o povećanju broja vozača i motornih vozila na cestama. Predloženi zakon polazi od te zadane veličine tj. od toga da su to vozači do 0,5 promila alkohola u krvi, što nije točno, kaže. Konačno, koliko je modernizacija voznog parka utjecala na sigurnost u prometu.

Kazne i zabrane bez edukacije neće promijeniti situaciju

Miroslav Korenika (SDP) kaže da su predložene kazne za prekršaje visoke, ali služe za zaštitu svih sudionika u prometu. Ne slaže se da je predloženi zakon kompatibilan sa takvim zakonima drugih država od kuda nama dolaze turisti. On je tek djelomično kompatibilan, tvrdi Korenika, jer npr. u Italiji nisu obvezna upaljena svjetla tijekom dnevne vožnje, a slično je, kaže, u Njemačkoj i Austriji.

Po mišljenju **Šime Lučina (SDP)** netočno je da bi s prevencijom trebalo početi u auto-školama i školama već ona počinje u predškolskoj dobi a, prije

svega, u obitelji. Nije mu jasna predložena minimalna kazna za roditelja koji vozi dijete mlade od pet odnosno 12 godina ovisno o tome da li ono sjedi na prednjem ili stražnjem sjedalu, te da je ona manja od kazne koju plaća osoba koja se ne veže pojasmom. Drži da bi te omjere u naplati kazne trebalo promijeniti.

Vladin prijedlog će možda povećati sigurnost u prometu, a državna blagajna zasigurno profitirati.

Zastupnik Jarnjak kaže da su najvažnija tolerancija i snošljivost u prometu, a s druge strane zakonom se uvode represivne mjere, konstatirao je **Josip Leko (SDP)**. Da li je tu važna tolerancija, snošljivost ili represivne mjere to bi Klub zastupnika HDZ-a trebao uskladiti s Vladom RH, zaključuje Leko.

Posljedice koje imamo u prometu i čiji smo svjedoci dovoljan su razlog da se krene u promjene Zakona o sigurnosti prometa na cestama i isti podupre, podvukao je **Ratko Gajica** u ime Kluba zastupnika SDSS-a. U nastavku govorio je o nekim ekstremnim situacijama koje mu se čine važnim kao razlog zašto su pojačane sankcije za prekršaje (zloraba brzine, jurnjava na otvorenoj cesti itd.). U ekstremnu situaciju s neželjenim posljedicama u prometu ubrojio je i prometne čepove ilustrirajući to primjerom dionice od Karlovca do Slunja gdje takve čepove pojačava nekoliko šlepera, pa se u koloni nađu i vozači koji izlijeću iz kolone i ulijeću u nevolju. I umjesto da policija bude aktivna i šlepere isključi iz prometa čeka u zasjedi na dionici na kojoj nema trećeg pretjecajnog traka. Predloženih 0,0 promila dozvoljenog alkohola u krvi trebalo bi promijeniti, ali 0,5 promila nije ekstremna veličina no ne bi trebalo ići preko toga. Podržao je pojačane sankcije u svim oblicima koje su predložene ovim zakonom. Zalaže se za to da se primjena zakona ide s određenom odgodom (30

dana) kao nekom vrstom psihološke i edukativne pripreme za sve kojih se tiče njegova primjena. Prometna bi policija trebala biti s vozačima na nekim prometnim relacijama i u prometu uopće i kao savjetnik, a napose kao onaj tko upozorava, prijeti ali i uzima novac. Za to je da MUP u većoj mjeri prihvati svoju ulogu prijatelja u prometu za one koji, dakako, zaslužuju prijateljstvo.

Za **Miroslava Korenika (SDP)** netočna je konstatacija glede dionice ceste koju je Gajica naveo kao problematičnu zbog kolona i policije koja čeka u zasjedi. Tvrdi da je nekoliko puta osobno vidio reakciju policije kada je isključila takva vozila iz prometa.

Vesna Škuljić (SDP) započela je svoj istup konstatacijom kako bi neki od zastupnika dok se razgovara o ovom zakonskom aktu trebali dobiti prekršajne kazne zbog krivog parkiranja oko zgrade Sabora jer su onemogućili kretanje ne samo njoj nego i djeci u dječjim kolicima, slijepim osobama kao i onim teško pokretnim. Neki od zastupnika koji su u dobroj formi trebali bi dobiti prekršajne kazne i zbog toga što su zlorabili znak pristupačnosti parkirajući na mjesta predviđena za osobe s invaliditetom. Mišljenja je da se u predloženom zakonu premalo govori o prevenciji i edukaciji vozača. O kulturi u prometu više-manje se govori i educira u pilot projektima, ali oni rijetko zažive. Drži da samo kazne i zabrane bez edukacije neće bitno promijeniti situaciju. Postavila je i pitanje dosljednosti u primjeni zakona. U primjeni je Zakon o zabrani prodavanja alkohola i duhanskih proizvoda, ali se i sama uvjerila da se alkohol usprkos zabrani prodaje maloljetnicima. U zaključnom dijelu istaknula je i neke dobre strane predloženog zakona kada je riječ o osobama s invaliditetom. Znak pristupačnosti se dosta zloupotrebljavao, a sada kao važno i pozitivno ističe to što se izdaje na jednom mjestu i pripada osobi, a ne vozilu. Uz kvalitetne amandmanske prijedloge zastupnica želi vjerovati da će ovaj zakon barem donekle pojačati sigurnost na našim cestama.

Predloženi je zakon vrlo restriktivan i tek je dio nastojanja Vlade da osigura sigurnost prometa na cestama, rekao je dr. sc. **Drago Prgomet (HDZ)**. Pritom predlagatelj ima na umu alarmantnu situaciju u nas na tom području te goleme gubitke od prometnih nezgoda za društvo koji po nekim izračunima iznose od 1 do 2 posto bruto nacionalnog dohotka, a tu je i procjena da će za 15-tak godina promet biti na trećem mjestu uzroka smrtnosti. Postoji niz načina da se smanji broj prometnih nesreća, a predloženi zakon o sigurnosti prometa na cestama jedan je od načina. No, da li će zakon svojim restriktivnim mjerama dovesti do porasta sigurnosti u prometu, pita zastupnik procjenjujući odmah da će do toga teško doći sve dok oni koji bi trebali biti primjer u prometu to doista i ne postanu - dok motociklisti npr. doživljavaju kacigu kao nepotreban modni detalj, a okolina i društvena zajednica prekršitelje tretiraju kao nešto normalno ili još gore kao male lokalne junake. Pitanje je trebaju li samo vozači odgovarati, te koliko i da li uopće odgovaraju za propuste onih koji projektiraju, grade i održavaju ceste, a napose za one čiji šahovski lete kroz netom otvorene tunele. Nesreća će uvijek biti u prometu, ali ih se brojačano i po posljedicama može smanjiti trajnom edukacijom od najranije mladosti do duboke starosti, stvaranjem etničkih i kulturnih navika, te podizanjem općeg životnog standarda. Zastupnik je rekao kako će prihvatiti predloženi zakon.

Potrebna je policija koja neće samo kažnjavati, nego i educirati

Ako je motiv predlagatelja zakona učiniti sve kako bi se podigla razina sigurnosti tada treba podržati zakonski prijedlog ali drastično povećanje novčanih kazni pokazuje kako postoji i drugi tzv. fiskalni motiv predlagatelja, podvukla je **Ruža Tomašić (HSP)**. Tvrdi kako je novac od povećanih kazni već uvršten u državni proračun i s tim se dijelom prijedloga zastupnica ne može složiti jer to

pokazuje, kaže, socijalnu neosjetljivost Vlade i namjeru da se građanima uzme još koja preostala kuna nakon što kao vozači podmire troškove poskupjelog goriva, veće troškove održavanja vozila i poskupjelih cestarina. Vozač bi se mogao kazniti s više kaznenih bodova, dužim oduzimanjem vozačke dozvole, a napose s više dana zatvora ako to zaslužuje. Kada bi to tako bilo u zakonskom prijedlogu mogla bi, kaže Tomašić, prihvatiti Vladin prijedlog kao namjeru da poveća sigurnost u prometu. Ovakvo kako Vlada predlaže, sigurnost će se možda povećati, ali će državna blagajna zasigurno profitirati i zato se ona ne može složiti s ovako drastičnim povećanjem novčanih kazni. Samo se nakon smanjenja novčanih kazni i razmjernim povećanjem drugih oblika kazni može povjerovati u tvrdnju kako je stvarni cilj sigurnost građana u prometu. I dalje ostaje pitanje što poduzeti dalje ako predložene represivne mjere ne daju rezultat. Zar u takvoj situaciji i dalje povećavati visinu novčanih kazni i do kada. Konačno, tko će biti odgovoran ako u narednom periodu predložene mjere na daju rezultat. Drži da je potrebna jedna šira društvena akcija gdje će u provedbi Zakona posebnu ulogu imati policija (represivno ali preventivno) s ispravnim metodom rada, i koja će se pojavljivati na kritičnim mjestima u kritično vrijeme. Potrebna nam je policija koja neće samo kažnjavati nego i educirati, a resorni bi ministar trebao stalno analizirati i Saboru podnositi izvješće o prometu i o radu prometne policije kako ne bi sve ostalo samo mrtvo slovo na papiru.

Alkohol i promet ne idu zajedno

Ono što se događa na našim cestama u zadnje vrijeme, a posebno ove godine kada je situacija eskalirala do tragičnih razmjera stavlja Vladu RH u poziciju da odgovarajuće odgovori na novonastalu situaciju, kaže **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Već sama činjenica da se po hitnom postupku raspravlja o ovim zakonskim aktima treba svjedočiti o spremnosti i odlučnosti Vlade

da je kadra i da želi učiniti maksimalno sve da se postojeća situacija ublaži. Zastupnica je podržala sve predložene mjere u prekršajnom zakonu, a jednako tako i u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama ali je izrazila ozbiljnu sumnju u njihovu provedivost. U tom kontekstu nedopustivim drži to što se prekršajnim sudovima oduzimaju sredstva i prostor i onemogućava ih se da ispune očekivanu društvenu funkciju.

Nenad Stazić (SDP) slaže se da je stanje u prometu postalo nepodnošljivo o čemu svjedoči broj poginulih od 1990. naovamo. Moramo učiniti sve da se smanji broj poginulih na našim cestama. Plan je zemalja EU-a da u svim državama te zajednice do kraja 2010. ne bude više od 7 poginulih na 100 tisuća stanovnika. U našem Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa predvidjeli smo da do konca 2003. imamo 12 poginulih na 100 tisuća stanovnika, a imali smo 15,9 poginulih. Hrvatska mora učiniti sve da smanji broj poginulih na cestama i približi se broju kojeg imaju zemlje EU-a. Ne slaže se s ocjenama nekih da su predložene kazne drastične. Uostalom, nitko neće platiti te kazne ako ne čini prekršaj. Dovoljno je dakle ne učiniti prekršaj. Osim novčanih kazni za neke prekršaje (vožnja pod utjecajem alkohola i bez prometne dozvole jer je prethodno oduzeta) trebalo bi predvidjeti i oduzimanje vozila dodajući kako takvu kaznenu mjeru poznaju zemlje zapadne demokracije. Također se zalaže i za drugu vrstu kazne, ponajprije za prisilnu edukaciju onih koji učestalo ponavljaju prekršaje (ponovno slanje na vozački ispit). Podržava prijedlog o 0,0 promila alkohola u krvi naglašavajući da alkohol i promet ne idu zajedno. Besmislenim smatra prijedlog da se mladim vozačima zabrani da upravljaju vozilom u prometu na cesti od 23,00 sati do 0,5,00 sati osim ako je s njima u vozilu osoba starija od 25 godina kojoj nije izricana zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom. Možda bi takvim vozačima jednostavno trebalo zabraniti vožnju u naznačenom vremenskom periodu. Po njih će netko već doći ili će otići kući

taksijem, zaključuje zastupnik. Umjesto da se uvede obuka vozača noću, predloženim Zakonom o sigurnosti prometa na cestama izrijekom se zabranjuje osposobljavanje kandidata za vozača od 23,00 do 05,00 sati. To bi trebalo izmijeniti jer nakon položenog vozačkog ispita vozač već sutradan smije voziti noću.

Zakonsko rješenje je tek prvi korak u razrješavanju važnog i složenog problema s kojima se suočava naše društvo, smatra dr.sc. **Krešimir Čosić (HDZ)**. Restrikcijama, represivnim mjerama i strožim kaznama ne može se riješiti problem nedostatne kulture sigurne vožnje. Represivne i kaznene mjere važne su, ali nisu dovoljne za rješenje problema. Predloženi je zakon važan i nije sporno da će dobiti potporu ali je tek prvi korak u razrješavanju ovog problema no neće ga sam po sebi riješiti. Aktivna politika razvoja kulture sigurne vožnje zahtijeva jedan širi, cjelovitiji i organiziraniji društveni napor, a njezino formiranje započine u školama, nastavlja u autoškolama i raznim vježbalištima. U svemu tome izuzetno važno mjesto ima suvremena infrastruktura za obuku i trening vozača koja je danas u razvijenim zemljama mnogim vozačima dostupna, ali je mi u Hrvatskoj nažalost, nemamo na raspolaganju. Sigurna vožnja je način razmišljanja, a ne samo mehaničkog djelovanja koji minimizira sigurnosne rizike ne samo za vozača, suvozača, promet i okolinu nego i za društvo u cjelini sa svim posljedicama koje ove tragične štete uzrokuju društvu. Zastupnik je izrazio posebno zadovoljstvo što se u okviru zakonskog prijedloga posebna pažnja poklanja centrima sigurne vožnje. Ti centri ne mogu biti nikakve pojednostavljene škole, a usvajanje kulture sigurne vožnje mora biti jedan osmišljen i organiziran napor čitavog društva na čijem čelu treba stajati MUP. Usvajanje kulture sigurne vožnje uključuje, pored ostalog, unapređenje fizičkih i mentalnih svojstava pojedinih vozača, tečajeve napredne ali i defanzivne vožnje, izgradnju kulture sigurne vožnje, posebno kod novih, a posebno kod profesionalnih vozača.

Danira Bilić (HDZ) smatra da predloženi Zakon o sigurnosti prometa na cestama sadrži mjere preventivne i kaznene politike koje treba uvesti radi promjene ponašanja nesavjesnih vozača, ali i drugih nesavjesnih sudionika u prometu. Samo efikasno sankcioniranje najčešćih uzroka nesreća može zaustaviti crni saldo na našim prometnicama. Zastupnica je zagovornica poruke – ako piješ, ne vozi (svaki organizam nije jednako tolerantan prema alkoholu) te obveznog nošenja kaciga biciklista do 16 godina. Također podržava uvođenje drastičnih novčanih kazni za prekršitelje smatrajući da će one polučiti isti efekt koji za nas ima situacija kada se nademo u nekoj stranoj europskoj državi gdje su te kazne nerijetko i puno veće. Predloženi zakon treba podržati jer se on usklađuje sa zakonodavstvom zemalja EU-a.

Zbog važnosti teme o kojoj se raspravlja, **Anto Đapić (HSP)** izrazio je nezadovoljstvo što se zakon donosi po hitnom postupku i drži da je trebao ići u dva čitanja. Dosad važeći zakon kao i ovaj netom predloženi ne ulaze u bit problema o sigurnosti prometa na cestama o čemu je, kaže Đapić, govorio i predstavnik Kluba zastupnika HSP-a ali nije dobio odgovore resornog ministarstva. Nije npr. stigao odgovor na izravno pitanje što je resorno ministarstvo kanilo ovim zakonom učiniti na pitanju prevencije i edukacije. Odgovor na to pitanje ocijenio je vrlo važnim uz konstataciju kako se ne može sva sigurnost u prometu tražiti i prebaciti isključivo na subjektivni faktor. Đapić kaže kako postoji brojni objektivni razlozi koji također dovode do prometnih nezgoda. Da bi se branio prijedlog o uvođenju 0,0 promila alkohola u krvi trebalo je napraviti analizu prometnih nezgoda, odnosno simulaciju istih u kojima su počinitelji (vozači) imali do 0,5 promila alkohola u krvi. Neki zagovornici Vladinog prijedloga o 0,0 promila kažu kako i najmanji tragovi alkohola usporavaju reflekse i otežavaju kretanje, ali bi po istoj logici bilo dobro konzultirati liječnike i nutricioniste da odgovore na pitanje može

li obilan obrok također usporiti kretanje i refleks kao i minimalna potrošnja alkohola. Postotak do 0,5 promila nije ključan kad je riječ o problemima sigurnosti u prometu već su to prevencija i edukacija, koja ovim zakonom nije obuhvaćena. Za prometne nezgode krivca treba tražiti i u lošim cestama, činjenici da veliki broj tih nesreća skrivaju stranci i u vrijeme kada je pojačan promet (u jeku turističke sezone). Isto tako odgovornost za sigurnost u prometu ne snose vozači kada je u pitanju popravak ceste, njezino označavanje i signalizacija. Kada vozači u Hrvatskoj slušaju ovu raspravu ne mogu se otići dojmom da je predloženi zakon u dobroj mjeri uperen protiv njih i tako koncipiran da se isključivo polaže na savjest i ponašanje vozača, a praktički se peru ruke od vlastite odgovornosti MUP-a, ali i svih institucija koje su vezane uz promet u Hrvatskoj.

Povećane novčane kazne nisu prevelike, nego preventivne

Mr. sc. **Mato Arlović (SDP)** također misli da bi bilo bolje da je zakon išao u dva čitanja, a osvrnuo se i na, kako je rekao, neuravnotežene kazne predložene u zakonu te s tim u vezi iznio neke primjere, a mi izdvajamo dvije. Tako se prema članku 199. novčanom kaznom od 500 do 1500 kuna može kazniti za prekršaj vozač, ako u organizmu ima alkohola do 0,50 g/kg odnosno miligrama u litri ispuhanog zraka, a prema članku 285. privremeno će mu se oduzeti vozačka dozvola ako upravlja ili pokušava upravljati vozilom, a u organizmu ima alkohol ili opojnih droga ili pokazuje znakove alkoholiziranosti. Isto mu je tako potpuno neprihvatljiva stipulacija pojedinih odredbi u kojima se određuju novčane kazne poput odredbe članka 129. prema kojoj je pješak dužan preko kolnika i biciklističke staze ili trake prelaziti pažljivo i najkraćim putem nakon što se prije stupanja na kolnik uvjeri da to može učiniti na sigurn način. Postupi li suprotno kaznit će se novčanom kaznom od 300 kuna. Arlovića zanima što je tu najkraći put, što znači prelaziti pažljivo i tko to procjenjuje.

Perica Bukić (HDZ) ne misli da će zakon, bez obzira tko ga i kako donosi, preko noći riješiti pitanje sigurnosti prometa na cestama. Najtragičnije je kada na cestama ginu mladi pa je zato nužno poduzimanje svih mjera kojim će se pokušati zaštititi ta naša populacija, u pravilu od njih samih. Zašto naša djeca u vrtićima ne bi imala obvezu svladavanja osnovnih znanja iz prometa, a osnovci predmet iz prometne kulture kroz cijelo svoje školovanje i u puno većoj mjeri nego do sada. Iako rezultat te akcije nećemo vidjeti sutra nema zakona koji će bez preventivnog djelovanja i neprekidne edukacije na svim razinama prometne kulture dugoročno i kvalitetno riješiti pitanje sigurnosti na našim prometnicama. U najvećem broju slučajeva ni do sada nije bio jedino problem u ovakvom ili onakvom zakonu nego u primjeni zakonskih rješenja, zaključuje Bukić.

Predloženi zakon nije usmjeren protiv vozača i građana koji ga poštuju već je napravljen radi povećanja njihove sigurnosti u prometu i zato da što manje strada nedužnih ljudi, podvukao je **Mato Štimac (HDZ)**. U predloženom zakonu o sigurnosti prometa na cestama posebna se pažnja posvećuje mladim vozačima. Zastupnik se posebno osvrnuo na situaciju u njegovoj županiji – Virovitičko-podravskoj, a iz pokazatelja je vidljivo da je tijekom 2003. u odnosu na 2002. porastao broj prometnih nezgoda 7,8 posto. Iz pokazatelja se može zaključiti da je na prometnicama u Slavoniji došlo do porasta sudjelovanja u prometu teretnih i priključnih vozila što je za posljedicu imalo i povećanje broja prometnih nezgoda i stradanje osoba u njima. Istodobno, promet takvim vozilima pridonio je većem uništavanju prometnica u Slavoniji koje se moraju obnoviti, dakako, na trošak poreznih obveznika. Stoga je zastupnik Štimac iskoristio priliku i upitao resornog ministra, a napose Vladu što kane poduzeti da se s Podravske magistrale uklone teretna vozila iz Srbije, Bugarske, Rumunjske i BiH. Takva bi mjera uz donošenje predloženog zakona sigurno pridonijela većoj sigurnosti prometa u Slavoniji, uvjeren je ovaj zastupnik.

U ponovnom istupu mr. sc. **Mato Arlović (SDP)** ponovio je svoje nezadovoljstvo činjenicom što se o zakonu raspravlja po hitnom postupku, a ne ide u dva čitanja. Više je razloga kojima zastupnik potkrepljuje svoju konstataciju. Prvi razlog vidi u tome da javnost nije dovoljno upoznata s visinama i vrstama kazni propisanih predloženim zakonom, a drugi razlog je edukativne naravi. Uz to, veliki broj zastupnika koji će dići ruku za ova ili neka druga rješenja, ovisno o prihvaćenim ili neprihvaćenim amandmanima, prvi su put u Saboru i trebali bi imati više vremena da prouče jedan ovako ozbiljan i važan zakon. Četvrti razlog Arlović vidi u tome što zakon nije formalno-pravno usklađen s nekim dokumentima (koncepcijom) EU-a. Konačno, tu su i dokumenti UN-a - 2003. donesena je posebna Rezolucija o globalnoj krizi o sigurnosti u prometu, a nakon toga Generalna skupština UN-a donijela je i posebno izvješće o tome gdje su navedena ozbiljna pitanja koja prate ovu problematiku. Predloženim zakonom nisu do kraja razrađena sva ta pitanja, o čemu treba voditi računa, tvrdi Arlović. U nastavku upozorio je na velike razlike u prekršajnim sankcijama te ustvrdio da se takvi dispariteti ne mogu zadržati. Člankom 308. propisuju se rokovi u kojima su stručne organizacije dužne uskladiti svoju djelatnost i opće akte s odredbama Zakona u roku od tri mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu, a jednako tako i ministri i drugi dužnosnici ovlaštenu ovim Zakonom za donošenje odluka i propisa. Ministri bi trebali donijeti čitav niz provedbenih propisa (oko 40-tak) i zapravo uvjetuju kakve će provedbene propise donijeti ovlaštene organizacije (npr. stanice za tehnički pregled, Hrvatski centar za vozila, HAK). Trebalo bi naznačiti da u roku od tri mjeseca od donošenja provedbenih propisa (donose ih ministri) valja uskladiti opće akte tih organizacija. U protivnom to se neće kvalitetno riješiti.

Za **Velimira Plešu (HDZ)** ovo je dobar zakonski prijedlog i ukoliko se s primjenom predloženih zakonskih rješenja smanji crna kronika za 10 posto učinjeno je puno i Zakon valja donijeti.

Podržao je povećanje novčanih kazni za prekršaje držeći da one nisu prevelike nego preventivne u cilju zaštite ljudskih života. Upozorio je na odredbu članka 5. prema kojem predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u skladu s odredbama ovoga zakona, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, uređuje promet na svom području. Da li je dobro baš u cijelosti sve predviđene ovlasti prenijeti na jedinice lokalne samouprave jer bi u tim slučajevima istovremeno trebalo mijenjati i ovlasti provođenja prekršajnog postupka u prvom stupnju, a to bi, po mišljenju zastupnika, značilo dodatnu izmjenu pozitivnih zakonskih propisa. Slaže se da je predloženi zakon u velikoj mjeri usklađen s europskim zakonodavstvom. Ipak, trebalo bi preispitati odredbu po kojoj motorima najveće kubikaže mogu upravljati oni s navršених 18 godina, a u Europi to mogu tek stariji od 21 godine. U Europi se može upravljati skuterima odnosno motorima slabije kubikaže sa 18 godina, a kod nas i nadalje ostaje dobna granica od 16 godina. Smatra kako je konačno došlo vrijeme da se HAK-u i Hrvatskom centru za vozila Zakonom ograniče određene ovlasti, prije svega, ovlasti nadzora s obzirom na dosadašnje nelogično rješenje po kojem su udruge građana mogle kontrolirati i trgovačka društva ali i donositi neke propise (HAK glede ispita za vozače, a Centar kod dobivanje licence za stanice za tehnički pregled).

Replicirajući mu **Miroslav Korenika (SDP)** podsjetio je da je Zakon o Hrvatskom autoklubu donesen u vrijeme vlasti HDZ-a kao i Zakon o Crvenom križu, npr. Riječ je o udrugama građana, od kojih neki još imaju javne ovlasti. Stoga je, drži Korenika, neprimjereno prigovarati nečemu što se u cijelom civiliziranom svijetu smatra najnormalnijom stvari. Uostalom, u Njemačkoj, a naše zakonodavstvo često kao primjer uzima njemačko zakonodavstvo, ADAC neke druge udruge građana imaju javne ovlasti i kontroliraju neke stvari od vitalnog interesa za državu. Korenika podsjeća da

je Hrvatski centar za vozila išao u privatizaciju po modelu zakona iz 1991.

Točno je da je Zakon o udrugama odnosno o spomenutom centru za vozila i o HAK-u donesen prije 2000. ali to ne znači da je sve što je bilo doneseno prije dobro, uzvratilo je zastupnik **Pleša**. Osobno je u prošlom sazivu Sabora amandmanom zatražio da se takvo rješenje izmijeni, ali taj prijedlog nije prošao ne zbog dnevno-političkih razloga nego zbog zaštite određenih političkih moćnika.

Ante Markov (HSS) rekao je da prije svega treba voditi računa o primjenjivosti zakona. Također smatra da treba djelovati preventivno, a da je restriktivno kažnjavanje samo posljedica neuspjelog preventivnog djelovanja.

Mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** javio se za repliku. Rekao je da u uvjetima gdje vožnja postaje "ruski rulet", gdje je stanje alarmantno, on jest za stroge kazne, jer su sve metode gotovo iscrpljene.

Šime Lučin (SDP) u ispravku netočnog navoda, osvrnuo se na tezu Markova o podjeli na represiju i prevenciju. "Poruka koju nosi ovaj zakon sa svojim represivnim mjerama je jako dobra prevencija, jer svatko onaj koji sjeda u auto mora razmisliti hoće li će popiti čašicu ako ostaje bez dozvole ili će dati tisuću ili dvije kuna".

Dodaje da određena rješenja koja se u prvom koraku čine kao represija ipak jesu i prevencija ili imaju barem odlike prevencije.

Zvonimir Mršić (SDP) mišljenja je da postoji malo nesuglasje kod samih definicija u razvrstavanju cesta, posebice kod lokalnih cesta, koje se sve svrstavaju u županijske ceste, a po Zakonu o cestama one nisu sve županijske ceste. Stoga treba konzultirati Zakon o cestama i onda "iz njega prepisati vrste cesta i nadležnosti i u ovaj zakon".

Naglasio je problem nesigurnosti naših cesta, koji neće biti riješen zakonom, a tu je i pitanje tehničke ispravnosti vozila. Većina naših državnih i lokalnih cesta građe na je za sasvim drugi kapacitet prometa.

Predlaže da kazne za mlade vozače ne budu novčane, nego da budu u obliku društveno korisnog rada, i to posebno na prevenciji prometa.

Dragutin Lesar (HNS) javio se za repliku. Rekao je da ovaj zakon nosi oznaku P.Z.E., što znači da se radi o usklađivanju sa europskim zakonodavstvom, a s druge strane ne postoji odredba od kada do kada vrijede zimski uvjeti na cestama. "Iskustva koja smo imali i prije i na koja se pozivam, od 15. studenoga do 15. ožujka su zimski uvjeti u onom dijelu Hrvatske gdje je snijeg uobičajena padavina".

Zvonimir Mršić (SDP) drži da je problem kod održavanja državnih cesta, gdje su dionice puno veće i gdje su nadležnosti više koncentrirane na viši nivo odlučivanja, posebice u trenucima kada nas iznenadi prvi snijeg. "Ovo je jedan dobar zakon koji ima snažno povjerenje u lokalnu samoupravu i kada već prebacujemo ili dajemo dio tog povjerenja lokalnoj samoupravi da uređuje pitanja prometa na svom području, možda bi trebalo vidjeti da se i pitanje održavanja nadzora cesta, državnih i županijskih, jednako tako povjeri lokalnoj samoupravi, a da ona ima mogućnost narediti onome tko održava državnu cestu da mora riješiti nešto što se na toj državnoj cesti nalazi, a ne da je obrnuto kao što sada imamo".

Ustvrdio je da treba podići standard održavanja županijskih i državnih cesta u RH, a da se ne mogu na korist autocesta zanemariti županijske i lokalne ceste. Podsjetio je da jedino gradovi i općine ne prihode nikakve prihode s osnove korištenja cesta, a moraju graditi nerazvrstane ceste.

Naime, županijske uprave prihode porez na automobile, država prihoduje naknadu za cestarinu i dio iz benzina. "Vjerujem kada bi općine i gradovi dobili dio prihoda s osnova korištenja cesta, znali bi jednostavnije, efikasnije i lakše reorganizirati sredstva i bolje se skrbiti o lokalnim cestama".

Nedostatna edukacija

Katarina Fuček (HDZ) podržava ovaj Prijedlog, kao i pooštrenje kazni,

ako je to jedan od načina da se zaustavi smrtnost, prije svega, mladih. Naglašava da se kultura društva stvara i prije nego li se zakon počne primjenjivati, i to edukacijom. Kad je u pitanju sustav školstva, kako osnovnog, tako i srednjeg, zastupnica je mišljenja da je kultura prometa zanemariva u nastavnom programu. «Ovo društvo mora više pažnje posvetiti preventivi, pogotovo uključivanje kulture prometa i sudjelovanja mladih u prometu u školski obrazovni program».

Poruka koju nosi ovaj zakon sa svojim represivnim mjerama jako je dobra prevencija, jer svatko onaj koji sjeda u auto mora razmisliti hoće li popiti čašicu ako ostaje bez dozvole ili će dati tisuću ili dvije kuna.

Ističe da sigurnost prometa ovisi i o stanju vozila i njihovom održavanju, te o stanju cesta. Pridružuje se svima onima koji podržavaju nultu stopu dopuštenosti alkohola u krvi u prometu. "Mislim da bi se kao društvo trebali založiti da se konzumiranje alkohola obilježi kao društveno neprihvatljiva radnja, odnosno kao sramota i to će najviše koristiti mladima".

Založila se također za prijavljivanje prekršitelja u prometu od strane građana, jer se na taj način štitimo.

Dva čitanja potrebna

Josip Leko (SDP) rekao je da je ovo zakon koji se odnosi na sve građane Hrvatske, te one koji dolaze u Hrvatsku. Međutim, drži da priprema zakona o ovako osjetljivoj temi zaslužuje temeljitiji pristup svakom problemu i uzroku i barem dva čitanja zakona. "Što ako se za godinu dana pokaže da ima više i težih prometnih nesreća, jer zakon nije bio pripremljen, a ni građani nisu bili pripremljeni za takav zakon, što je moguće, jer zakon nije realan, ne respektira stanje u hrvatskom društvu".

Drži za maksimalno represivnu mjeru sa stajališta građana to da će se u roku od 8 dana nakon objave zakona kažnjavati korištenje mobitela u autu putem ruke. "To naprosto ne slijedi realno stanje u životu, sudjelujemo u tome da građane naučimo da naprave prekršaj, pa da ih možemo kazniti".

Mišljenja je da se ovim prijedlogom pojačavaju ovlasti policije na način njene autonomnosti. "Samostalna zaštitna mjera policije bez prekršajne prijave po mojem sudu nije prihvatljiva za hrvatsko društvo ili barem ono što mi želimo biti".

Leko ističe da nije dilema da li, već na koji način i koje mjere poduzeti da se osigura bolja sigurnost u prometu, kako bi one imale realnu snagu i bile prihvaćene od svih sudionika u prometu.

Program sigurne vožnje

Irena Ahel (HDZ) ističe da se novi zakon donosi u krajnji trenutak i sadrži mjere preventivne i kaznene politike koje treba hitno uvesti u praksu radi promjene ponašanja neodgovornih sudionika u prometu. Naglašava da zakon sadrži krupne i konstruktivne zahvate koji prema svjetskim iskustvima i istraživanjima izravno pridonose većoj sigurnosti cestovnog prometa, primjerice, uvođenje obvezne uporabe dnevnih svjetala na vozilima, bez obzira na uvjete vidljivosti, zabranu korištenja mobitela i drugih uređaja tijekom vožnje i dr.

Nažalost, bez rezolutne kaznene politike u našoj državi nije moguće promijeniti ponašanje sudionika u prometu.

Posebno pozdravlja uvođenje programa sigurne vožnje, čija bi provedba trebala polučiti temeljitiju i ukupno kvalitetniju edukaciju vozača u razdoblju od dvije godine nakon dobivanja vozačke dozvole. Sukladno praksi država EU pozdravlja otvaranje mogućnosti zaoštavanja kaznene politike za teže pre-

kršaje, kao što je vožnja pod utjecajem alkohola i za prekršitelje koji ponavljaju teže prekršaje uvođenjem kazne zatvora. "Nažalost, bez rezolutne kaznene politike u našoj državi nije moguće promijeniti ponašanje sudionika u prometu, to se potvrdilo u praksi".

Zaključila je da snažno podržava donošenje ovoga zakona u obliku u kojem je predložen i uvjeren je da će njegova primjena rezultirati bitnim poboljšanjem sigurnosti prometa na našim cestama i smanjenjem broja stradalih osoba.

Što je s Hrvatskim savjetom za sigurnost prometa?

Miroslav Korenika (SDP) uputio je kritiku predlagatelju zakona, jer nije poštovan još uvijek važeći zakon, točnije članak 301. koji govori da prije no što se novi zakonski tekst uputi u proceduru mora se pitati za mišljenje Hrvatski savjet za sigurnost prometa. Nadalje, ovim prijedlogom Hrvatski savjet za sigurnost prometa više ne postoji. Zastupnik to ne drži dobrim potezom i postavlja pitanje koji su razlozi za uklanjanje ovog tijela.

Smatra potrebitim razmisliti o osnutku takvog Savjeta koji bi bilo izravno pod utjecajem predsjednika ili jednog od potpredsjednika Vlade, i koji bi imao zadaću provoditi Nacionalni program sigurnosti prometa na cestama.

U svakom slučaju, mišljenja je da su potrebna dva čitanja zakona. Što se tiče kazni, podržava intenciju predlagatelja da se one povise, u funkciji zaštite građana od neodgovornih vozača koji učestalo i svjesno krše prometna pravila.

Što se tiče konkretnih odredbi Prijedloga, Korenika drži nejasnim termin "mladi vozač", jer ovdje se ne radi o mladim osobama, već o osobama koje su tek završile obuku za vozača.

Osvrnuo se i na prekršajne prijave, rekavši da je sudska praksa do sada pokazala da pojedini djelatnici u hrvatskoj policiji nisu dovoljno educirani i osposobljeni za pisanje prekršajnih prijava, pa tako na prekršajnim sudovi-

ma veliki broj prekršajnih prijava bude odbačen.

Presudni kontrola i nadzor

Dr.sc. **Antun Vujić (SDP)** rekao je da vlada uvjerenje, koje treba otkloniti, da će se upravo zakonom razriješiti pitanje nesreća, a ne nečim drugim, zalaganjem ljudi, institucija, svih koji djeluju u prometu, edukacijom, raznim programima itd.

"I sada je postojao zakon i ni jedna nesreća koja se dogodila nije se dogodila u skladu sa zakonom, prema tome, ne može zakon sam po sebi promijeniti stanje, ukoliko se ne mijenja sve drugo".

Naglašava da glavni problem nesreća proizlazi iz toga što oni koji su manje odgovorni u prometu nemaju osjećaj da su nadzirani na adekvatan način i da će imati sankcije ukoliko se ne drže odgovarajućih regula. Dodaje tome da zakon koji propisuje previše zahtjeva stavlja one koji bi trebali da osiguravaju njegovu primjenu u još teži položaj.

Drži da broj nesreća nije u korelaciji s razinom dopuštenosti alkohola prilikom vožnje. Za primjer daje Veliku Britaniju koja ima najmanji broj nesreća u Europi, a dopuštena razina je 0,8%. Za razliku od Velike Britanije, Litva je po broju nesreća u vrhu Europe, a dopuštena razina alkohola je 0,0%.

"Nemojmo loviti vještice, prava borba za smanjenje broja nesreća na cestama nije u samom zakonu, nego iza zakona, u primjeni, u edukaciji, u stvaranju svih pretpostavki da do nesreće ne dođe, a te su pretpostavke u stanju na cestama, u stanju vozila, u aktivnoj poziciji policije na cesti".

Zaključio je da je stanje alarmantno, ali da se ne može rješavati na alarmantan način. Potrebna su dva čitanja zakona. Prvenstveno se akcent treba dati na kontrolu i nadzor na cestama, te na jaču ulogu policije.

Najrizičnija populacija mladih

Emil Tomljanović (HDZ) rekao je da je u Hrvatskoj već dugi niz godina prisutan problem stradavanja mladih ljudi

u prometu, prečesto sa smrtnim posljedicama, posebno mladih vozača s nedostatnim vozačkim iskustvom. Predmetnu populaciju čine vozači između 18. i 24. godine života i oni su najrizičnija skupina vozača, jer se u prometu često ponašaju vrlo agresivno, a takvo ponašanje dovodi do incidentnih situacija.

Ova dobna skupina čini oko 7% populacije u Hrvatskoj, a interesantan je podatak da od njih 300 tisuća čak 240 tisuća posjeduje vozačku dozvolu. Ako se pogleda udjel te skupine u ukupnom broju vozača, oko 12% vozača čine upravo ti mladi vozači. Zastupnik je rekao da 25% prometnih nesreća čini upravo ova mlada populacija.

Zbog svega iznijetog, mišljenja je da predložene mjere nužno moraju imati svrhu zaoštavanja kaznene politike protiv prekršitelja propisa u prometu, a i radi zaštite sloboda i prava drugih sudionika u prometu.

Trend porasta smrtnosti mladih vozača postaje alarmantan.

"Protupravna postupanja sudionika u prometu moraju biti strogo sankcionirana, a tijela državne uprave moraju stvoriti djelotvoran sustav zaštite, što se predmetnim zakonom želi i postići". Slaže se sa svim predloženim mjerama koje se tiču novih mladih vozača, prvenstveno tu misli na ograničavanje brzine, apsolutnu zabranu konzumiranja alkohola i droga, ograničenje snage motora i vozila kojima mogu upravljati, zabrana vožnje noću od 23 sata do 5 sati ujutro, osim uz pratitelja, kao i dodatno osposobljavanje te skupine vozača po programu sigurne vožnje. Predmetne mjere su ograničene u trajanju od dvije godine u kojem razdoblju novi vozač mora svladati program sigurne vožnje, a ako ne, mjera mu se produžava još godinu dana. Ako ni tada ne dođe do polaganja programa, prestaje vrijediti vozačka dozvola.

Mišljenja je da predložene mjere treba podržati, jer one direktno utječu na smanjivanje ugroženosti novih vozača, a posebno mlađe starosne dobi. Zaklju-

čio je da u cijelosti podržava ovaj Prijedlog.

Postroženo izdavanje vozačkih dozvola

Rade Ivas (HDZ) smatra da više-mjesečna tragična događanja na našim cestama dovoljno ukazuju i upozoravaju da na ovom području treba nešto hitno poduzeti. Dodaje da trend porasta smrtnosti mladih vozača postaje alarmantan.

Drži da su u postojećem zakonu kazne određene prilično zastarjele, odnosno da su postale preblage i na neki način stimulativne za prekršaje. Stoga izmjenom postojećeg zakona treba ići u smjeru drastičnijeg kažnjavanja, kako novčanih kazni, tako i drugih.

Napominje da se ovim prijedlogom unose bitne novine koje će izravno pridonijeti većoj sigurnosti u prometu, kao što je obveza upotrebe kratkih svjetala, zabrana korištenja mobitela i drugih uređaja tijekom vožnje. Također, otvaraju se mogućnosti zaošttravanja kazne politike za teže prekršaje, kao što je vožnja pod utjecajem alkohola i za prekršioce koji ponavljaju teže prekršaje u prometu.

Podržava odredbu prema kojoj mladi vozači B kategorije ne bi smjeli voziti od 23 sata do 5 sati ujutro bez prisutnosti starijeg i iskusnijeg vozača, a motociklistima uopće ne bi bilo moguće upravljati u tom vremenskom razdoblju. Ova ograničenja su rezultat raznih statističkih istraživanja koja pokazuju da mladi u to vrijeme najčešće uzrokuju prometne nesreće. Nadalje, podržava mjere kojima se mladim vozačima bez iskustva ograničava brzina, te snaga motora kojim mogu upravljati.

Novina je i program sigurne vožnje, odnosno uvode se promjene u postupak izdavanja vozačkih dozvola, koji je postrožen. Što se tiče programa sigurne vožnje, mladi vozači u roku od 6 do 24 mjeseca nakon izdavanja vozačke dozvole obvezuju se proći ovaj program ili im se oduzima vozačka dozvola. No, mladima se ipak ide na ruku, jer im se

omogućuje polaganje vozačkog ispita već sa 16 godina i 9 mjeseci.

”Predloženi zakon trebao bi zajamčiti učinkovitost, a oštricu kaznene politike usmjeriti na prekršioce koji grubo krše prometne propise, čime bi se izravno moglo utjecati na smanjenje broja prometnih nesreća”. Iz svega gore navedenog mišljenja je da ovaj zakon treba prihvatiti.

Označiti vozilo mladog vozača

Željko Krapljan (HDZ) osvrnuo se na nekoliko propisanih prekršajnih kazni iz postojećeg zakona, za koje smatra da su preblage. Tako za nevezivanje sigurnosnog pojasa kazna je 100 kuna, a najveća novčana kazna pod utjecajem alkohola je 500 kuna. Podsjetio je da je od 1994. godine pa do 2003. godine u prometu u Hrvatskoj poginulo 6 tisuća 977 ljudi, dok je u prometnim nesrećama ozlijeđeno, što teže, što lakše 196 tisuća 650 ljudi, ne računajući ogromnu materijalnu štetu.

Uvodi se potpuna zabrana udjela alkohola u organizmu kada se upravlja vozilom.

Da bi se smanjile sve ove brojke, drži da se mora donijeti novi, puno bolji i više preventivan zakon.

Predloženi zakon posebnu pažnju posvećuje mladim vozačima od 18. do 24. godine, koji sada u velikom postotku stradavaju u prometnim nesrećama. Zastupnik je mišljenja da bi trebalo razmisliti i o nekakvoj oznaci na vozilu mladog vozača, kako bi on bio uočljiviji za ostale sudionike u prometu. Predlaže da se prilikom registracije vozila prethodno ustanovi je li dotični vozač platio sve eventualne prekršajne kazne, a ukoliko nije, da ne može registrirati vozilo.

Ovim prijedlogom nadzor nad radom autoškola i provođenje vozačkih ispita prenosi se na MUP. Zastupnik ovo drži dobrim rješenjem. Uvodi se obveza nošenja zaštitne kacige za vozače bici-

kala do 16 godina starosti, a za kretanje pješaka noću na neosvijetljenim prometnicama izvan naselja propisuje se nošnje reflektirajućih oznaka. Preciznije se normira kada i u kojim slučajevima može biti isključen iz prometa vozač i vozilo, te način i postupak isključenja. Kao novina uvodi se isključenje vozača i putnika mopeda i motocikla, ako ne nose zaštitnu kacigu.

Uvodi se zabrana i kazna za korištenje mobitela za vozače u vrijeme vožnje. Također, uvodi se potpuna zabrana udjela alkohola u organizmu kada se upravlja vozilom. Sve mjere zastupnik podržava, kao što podržava i donošenje ovog zakona.

Mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** smatra da smo svi ugroženi od male skupine nesavjesnih ili incidentnih vozača.

Naglašava da sve ono što postoji u društvu odražava se i na vozačku populaciju, pa taj segment ne treba gledati izolirano. Podržava da se pooštre kazne, jer je to jedan od načina da se bar djelomično spriječi svakodnevno neprikladno ponašanje vozača.

Rekao je da mladi daleko više participiraju i uzrokuju saobraćajne nesreće, no što učestvuju u vozačkoj populaciji.

Pobornik je da ovaj zakonski prijedlog ide u dva čitanja.

Branimir Pasecky (HDZ) podržava poošttravanje kaznene politike i strože kažnjavanje počinitelja prometnih prekršaja. Mišljenja je da je prestroga zakonska odredba kojom se predlaže 0% alkohola u vožnji, pa je shodno tome predložio amandman ”koji je ipak mnogo tolerantniji nego ovo što se traži u Prijedlogu zakona”.

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) osvrnula se na nedavnu raspravu o Kaznenom zakonu i ostavljanje ”besramno niskih kazni” za teške posljedice, kao smrt, teško oštećenje ljudskog zdravlja i tijela, uslijed ugrožavanja prometa opasnom radnjom i sredstvom. Stoga pita postoji li uistinu želja i htijenje da se stanje promijeni, jer samim Prekršajnim zakonom koji više djeluje na granici prevencije i tiče se nepoštivanja propisa, a ne teških nesreća, situacija se neće popraviti.

”Sve ovo što je uvodno rečeno u obrazloženju ovog Prijedloga zakona treba ministar dostaviti Ministarstvu pravosuđa, jer to je obrazloženje za izmjene Kaznenog zakona više nego za promjene ovog prekršajnog”.

U Hrvatskoj se zakoni ne poštuju

Davorko Vidović (SDP) bit problema vidi u tome da se u Hrvatskoj zakoni ne poštuju. Smatra da se drastičnim propisima, drastičnim sankcijama i represijom može mijenjati ponašanje ljudi, ali ne presudno, posebice ako bi to bio jedini mehanizam utjecaja na društveno ponašanje. Dodaje da na društveno ponašanje utječe iznimno veliki broj faktora, od onih individualnih, jer nismo svi jednaki, do faktora prirodnog i socijalnog okoliša, kulture, tradicije, a napose općeg osjećaja pripadanja zajednici i spremnosti poštivanja socijalnih regula, što hrvatskom društvu nedostaje.

Bez uspostavljanja socijalne odgovornosti i dragovoljnog prihvatanja socijalnih regula, te povjerenja u institucije, problem neće moći biti riješen.

”Hrvatsko društvo je nažalost, društvo iznimno niske razine tzv. društvenog kapitala ili društvenog povjerenja u institucije društva, u vrijednosti društva i zajednička načela poretka i bojim se da u ovoj zemlji ništa nije neupitna vrijednost”. Rekao je da bez uspostavljanja socijalne odgovornosti i dragovoljnog prihvatanja socijalnih regula, te povjerenja u institucije, problem neće moći biti riješen.

”Držim da malo znači imati dobar zakon, ako svaki prekršitelj ili veliki dio njih u svojoj vozačkoj dozvoli drži 200 kuna, računajući unaprijed da će korumpirati policajca”.

Zaključio je da u okviru ovog prijedloga treba podržati sve ono što je na tragu jačanja sigurnosti i preventive opasno-

sti. To pak neće biti dostatno bez odgoja i jačanja svijesti o pripadanju zajednici u kojoj se regule moraju poštivati, a što je projekt puno širi od donošenja ovog zakona.

Problem nepropisne brzine

Florijan Boras (HDZ) podržava odredbu o apsolutnoj zabrani alkohola za vrijeme vožnje.

Osvrnuo se na problem nepropisne brzine, odnosno prekoračenja dopuštene brzine, koja sudjeluje kao faktor u prometnim nesrećama u visokom udjelu s oko 31 do 35%, odnosno čak do 45% u najtežim prometnim nesrećama. Predložio je slijedeći amandman: da za svaki kilometar prekoračenja brzine vozačima se izričito obvezno isključenje iz prometa u trajanju jedna minuta – jedan kilometar prekoračenja.

Ljubica Lalić (HSS) rekla je da je broj poginulih u prometu prema broju stanovnika veći za 30% u Hrvatskoj nego u Njemačkoj i Italiji, a gotovo dvostruko veći od Finske i Nizozemske, te gotovo četverostruko veći od Norveške.

”Činjenica je kako je uzrok u najvećem broju prometnih nezgoda kombinacija brzine i alkohola, također je činjenica kako se najveći broj nezgoda događa vikendom i kako njih čine upravo novi vozači”. Naglašava nedovoljan broj policijskih patrola noću i vikendom.

Drži da će se najveći efekt u cilju smanjenja nesreća postići strožim novčanim kaznama. ”Pozitivno je da bi se novim zakonom drastično povećale novčane kazne, no ipak je najbitnija njihova realizacija koju koči vrlo sporo i preopterećeno pravosuđe”.

Predlaže uvođenje reda u autoškole na način da nju može otvoriti samo onaj koji udovoljava uvjetima za otvaranje, koji moraju biti identični uvjetima propisanim od zemalja EU. To je također bitan čimbenik u ostvarenju cilja sigurnosti prometa.

Potrebne su i promjene načina osposobljavanja vozača profesionalaca. Zaključila je da su svakako potrebna dva čitanja zakona.

Ministar, **Marijan Mlinarić**, dao je zaključnu riječ. Rekao je da ovo faktički nije prvo čitanje zakona, jer su bila već dva čitanja sličnih zakona u prošlom sazivu, a primjedbe na njih dijelom su inkorporirane u ovaj zakonski tekst. Još jedno čitanje možda bi pridonijelo nekim poboljšanjima, ali se opet ne bi dobio ”savršen zakon za vječnost”. Važnije je dobiti što prije jedan konzistentan zakon na vrijeme, zaključuje ministar i dodaje da će samo saznanje da je zakon donešen i da su sankcije puno strože i provedive, uroditi sigurno plodom, manjim brojem nesreća.

Rekao je da će se sve prekršajne kazne unositi u centralni kompjuter koji će davati podatke stanicama za tehnički pregled, pa tako oni koji nisu podmirili dugovanja neće moći registrirati vozilo. Time će se velikim dijelom rasteretiti sudovi.

Apelirao je na sve zastupnike da budu za prihvatanje ovog zakona.

Ovime je zaključena rasprava o Konačnom prijedlogu zakona o sigurnosti prometa na cestama i o Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima.

Izjašnjavanje o amandmanima

Usljedilo je izjašnjavanje i glasovanje o amandmanima na oba zakonska prijedloga. Na Konačni prijedlog zakona o sigurnosti prometa na cestama pristigao je 81 amandman, a od toga 30 su podnijeli klubovi zastupnika (**HSP-a 15, HNS-PGS-a 7, IDS-6 i HSU-2**), Odbor za zakonodavstvo 4, a za pomorstvo, promet i veze 2. Najviše amandmana podnijeli su zastupnici – ukupno 34, a od toga dr. sc. **Ivo Josipović 16, Nenad Stazić i Antun Kapraljević** po tri, **Ante Markov i Silvano Hrelja** po dva, a **Florijan Boras i Dragutin Lesar** po jednoga. Grupa HDZ-ovih zastupnika **Jozo Topić, Mato Štimac, Branimir Pasecky i Franjo Arapović** podnijela je ukupno četiri amandmana ali su ih tijekom glasovanja povukli.

S više amandmanskih prijedloga od Vlade je zatraženo da izmijeni prijedlog kojim se zabranjuje bilo kakvo konzumu-

miranje alkohola s obzirom na predloženu odredbu o 0,0 promila alkohola u krvi. Amandmanskim prijedlozima klubova zastupnika IDS-a i HNS-PGS-a, te zastupnika Markova npr. zatraženo je da se zadrži postojeći postotak dozvoljene količine alkohola u krvi od 0,5 promila uz obrazloženje da se realno u skladu s navikama naših građana odredi ta granica prisutnosti alkohola u krvi. Takav je zahtjev potkrijepljen i podatkom da većina naših turističkih posjetilaca dolazi iz zemalja u kojima je dozvoljeno upravljanje vozilom ukoliko imaju u organizmu do 0,50 g/kg alkohola u krvi, te da ova količina alkohola u krvi nije kod ogromne većine nesreća bitan čimbenik. I u Odboru za pomorstvo, promet i veze bili su za to da se zadrži postojeći postotak dozvoljene količine alkohola u krvi od 0,5 promila, osim za mlade vozače. Uz konstataciju da nema stručnih dokaza da prisutnost alkohola u organizmu od 0,3 g/kg utječe na sposobnost upravljanja motornim vozilom, Klub zastupnika HSU predložio je da se upravo ta količina promila (do 0,3 promila) unese u zakon. Vlada je ustrajala na svom zahtjevu i odbila prihvatiti sve te amandmane, a i zastupnici su se priklonili tom stajalištu.

Kažimo još da je sam predlagatelj zakona (**Vlada RH**) podnio 12 amandmana na ovaj Konačni prijedlog kojima se uglavnom terminološki i nomotehnički usklađuju pojedine njegove odredbe s ostalim tekstom Zakona, i oni su postali dio ovoga Zakona. Osim toga amandmanima se također obvezuje na nošenje kacige samo za vozače bicikla mlađe od 16 godina, sukladno ostalim ograničenjima vezano uz dobnu granicu sudionika u prometu. A za najmlađe sudionike u prometu, djecu do pet godina koja se prevoze na stražnjem sjedalu auta nije dovoljna zaštita nadzor osobe starije od 14 godina nego djeca radi sigurnosti moraju biti vezana u dječjoj sjedalici. Konačno, produžava se rok

važanja vozačke dozvole do 80 godina života, propisuje prijelazna odredba kod izdavanja odnosno zamjene vozačkih dozvola koje su po postojećem Zakonu izdane na rok manji od 80 godina, i nadopunjuju razlozi za isključenje vozača motornih vozila iz prometa jer i stres može biti uzrokom smanjenja sigurnosti u prometu na cestama.

S ukupno četiri amandmana **Odbor za zakonodavstvo** je nomotehnički uređio neke izričaje u Zakonu što je Vlada prihvatila i oni su postali sastavni dio teksta ovoga Zakona.

Nakon glasovanja o amandmanima donesen je Zakona o sigurnosti prometa na cestama (77 glasova "za", 34 "protiv" i 5 "suzdržanih") u tekstu kako ga je predložila Vlada RH zajedno s prihvaćenim amandmanima. Na prijedlog Odbora za zakonodavstvo Hrvatski je sabor donio zaključak kojim se ovlašćuje Stručna služba Hrvatskoga sabora da obavi redakciju teksta Zakona o sigurnosti prometa na cestama prije njegove objave u "Narodnim novinama". Potrebnu većinu glasova nije, međutim, dobio prijedlog Kluba zastupnika HSS-a da se obveže: Vlada RH da sredstva prikupljena po osnovi učinjenih prekršaja u prometu na cestama namjenski utroši za poboljšanje uvjeta sigurnosti u cestovnom prometu, a Ministarstvo financija da jednom godišnje izvijesti Hrvatski sabor o iznosu prikupljenih sredstava i nadležna ministarstva za sigurnost prometa na cestama o utrošku tih sredstava.

Nakon toga pristupilo se izjašnjava-nju i glasovanju o amandmanima na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima. U ime Vlade ministrica pravosuđa **Vesna Škare-Ožbolt** prihvatila je amandmanski prijedlog **Odbora za pravosuđe** na članak 5. ovog Zakona prema kojem mjeru opreza oduzimanja vozačke dozvole može naložiti i policija u traja-

nju i na način propisan posebnim zakonom, a nakon isteka toga roka policija može od prekršajnog suda zatražiti produljenje mjere opreza oduzimanja vozačke dozvole ako je postavljen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. Zastupnik dr. sc. **Ivo Josipović (neovisni)** podnio je tri amandmana, a prvi na članak 3. Zastupnik smatra da formulacija koju je dao predlagatelj zakona ne vodi računa da bi se njeni efekti primijenili na sve zaštitne mjere, pa i one kojima obvezatnost nikako nije primjerena. Formulacija koju zastupnik predlaže zadržava mogućnost obvezatnog oduzimanja predmeta i uvodi mogućnost propisivanja obvezatne primjene zabrane upravljanja motornim vozilom. Ministrica **Škare-Ožbolt** odbila je prihvatiti taj amandman smatrajući da je nepotrebno u članku s takvim sadržajem propisivati obligatornu mjeru ili fakultativnu primjenu pojedinih zaštitnih mjera i tijela koja o tome odlučuju budući da je to propisano i razrađeno u zakonskim odredbama u kojima je razrađena svaka vrsta zaštitne mjere posebno. Upozorava, uz to, da ne postoji privremeno oduzimanje predmeta, nego samo oduzimanje predmeta. Nakon ovakvog objašnjenja Vladine predstavnice zastupnik Josipović povukao je svoj amandman. Jednako tako je postupio i kod svog drugog amandmana (na članak 4.) nakon objašnjenja ministricice da ga Vlada ne prihvaća jer nije u suglasju s ovim Konačnim prijedlogom zakona, te kod trećeg amandmana (na članak 5.) koji je postao bespredmetan nakon što je Vlada prihvatila amandmane spomenutog Odbora.

Nakon toga zastupnici su donijeli Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima u tekstu kako ga je predložila Vlada RH zajedno s prihvaćenim amandmanom (99 glasova "za", 2 "protiv", 3 "suzdržana").

J.R.; J.Š.; S.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZVOZU ROBE S DVOJNOM NAMJENOM

Izvozna kontrola roba koje mogu služiti u civilne i u vojne svrhe

Hrvatski sabor je ovaj zakon izglasao jednoglasno, u tekstu predlagatelja (Vlada RH), i nakon kraće rasprave. Propisivanjem izvoza roba s dvojnomo namjenom, stvara se mogućnost za djelotvoran opći sustav nadzora izvoza te robe koji je neophodan za poštivanje međunarodnih obveza i odgovornosti Republike Hrvatske, posebice preko doprinosa u sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje.

O PRIJEDLOGU

U prikazu zakonskog prijedloga poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, ministra gospodarstva, rada i poduzetništva, **Branka Vukelića**. Uvodno, ministar je naglasio kako je donošenje ovog Zakona važno u duhu pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji, te usklađivanja hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU-a. Ovim se Zakonom uređuje opći sustav izvozne kontrole roba s dvojnomo namjenom. Roba s dvojnomo namjenom jeste roba, uključujući računalne programe i tehnologiju, koja se može koristiti kako u civilne, tako i u vojne svrhe, pa bi kao takva morala biti predmetom djelotvornog nadzora pri izvozu iz Republike Hrvatske. Zakonodavac je uvažio najveći dio primjedbi iz prvog čitanja zakona, a prije svega, u dijelu koji se odnosi na obvezno uključivanje stručnjaka iz znanosti i gospodarstva u izradu propisa o robi s dvojnomo namjenom. Nije, međutim, prihvatio prijedlog da se skрати rok u kojem će Vlada donijeti propis o robi koja se u smislu ovoga Zakona smatra robom s dvojnomo namjenom naprosto zato jer se ovdje radi o iznimno opsežnom poslu označavanja i

razvrstavanja robe s dvojnomo namjenom gdje je uključen veliki broj stručnjaka. Uz to, propis valja uskladiti s međunarodnim dogovorenim nadzorom izvoza takvih roba. Stoga je sasvim primjeren predloženi rok od šest mjeseci u kojem Vlada treba donijeti takav propis, kaže Vukelić. Vladinim prijedlogom propisano je da se roba s dvojnomo namjenom može izvoziti samo temeljem izvozne dozvole koju izdaje ministarstvo nadležno za gospodarstvo, na temelju prijedloga povjerenstva kojeg imenuje ministar, a čine ga predstavnici ministarstava nadležnih za vanjske poslove, unutarnje poslove, obranu, carinu i gospodarstvo, te ovisno o krajnjem korisniku i vrsti robe i predstavnici drugih tijela. Ministarstvo nadležno za gospodarstvo odlučit će o zahtjevu za izdavanje dozvole u roku od 60 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva; iznimno se taj rok može produžiti na 90 dana ako je u postupku izdavanja dozvole potrebno izvršiti dodatne provjere.

Donošenjem ovoga Zakona Hrvatska će dati daljnji doprinos svojim aktivnostima kao sudionik i stranaka svih globalnih međunarodnih pravnih instrumenata na području kontrole oružja i naoružanja.

Važan dio ovog Zakona predstavljaju novčane kazne za prekršaje koje učine pravne i fizičke osobe (obrtnici). U odnosu na zakonski prijedlog iz prvog čitanja te su kazne u Konačnom prijedlogu znatno više, a neophodne su zato da bi bile djelotvorne i odvraćale od prekršaja.

Razlog – učinjeni prekršaji na području izvozne kontrole robe s dvojnomo namjenom mogu nanijeti veliku štetu našoj državi, objasnio je ministar. Zakon će se početi primjenjivati nakon što se donešu provedbeni propisi koji će omogućiti potpunu njegovu primjenu (1. siječanj 2005.), a Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva će preuzeti obvezu organiziranja seminara za gospodarstvenike u cilju upoznavanja s problematikom novog zakona, zaključio je ministar Vukelić.

RADNA TIJELA

Zakonski prijedlog podržao je **Odbor za zakonodavstvo** i na tekst Prijedloga nije imao primjedbi. **Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu** predložio je Saboru donošenje Zakona, a **Odbor za europske integracije** utvrdio da je Konačni prijedlog zakona usklađen s pravnom stečevinom EU-a te da u potpunosti ispunjava obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

AMANDMAN

Prema zakonskom prijedlogu ministarstvo nadležno za gospodarstvo odlučilo bi o zahtjevu za izdavanje izvozne dozvole za robu s dvojnomo namjenom u roku od 60 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva, s tim što se iznimno taj rok može produžiti na 90 dana ako je u postupku izdavanja dozvole potrebno izvršiti dodatne provjere. Zastupnica **Željka Antunović (SDP)** drži da su rokovi za odlučivanje o izdavanju izvozne dozvole u Prijedlogu predugački i da će negativno utjecati na opseg mogućih transakcija roba s dvojnomo namjenom. Budu-

ći da se radi o robama i proizvođačima koji će sukladno članku 3. biti posebno evidentirani, a zastupnica se nada i kontrolirani, izdavanje izvoznih dozvola u većini slučajeva trebala bi biti rutina, i zbog toga drži da je rok od 30 odnosno 60 dana primjereniji pa u tom smislu amandmansi intervenira u članku 9. stavku 1.

RASPRAVA

Nakon ministra **Branka Vukelića** koji je zastupnicima predstavio zakonska rješenja, dr.sc. **Krešimir Ćosić** javio se u ime Kluba zastupnika HDZ-a. Zastupnik je pozdravio rigoroznije utvrđene kaznene mjere u Konačnom prijedlogu zakona u odnosu na one koje su bile predložene u prvom čitanju zakona. Predloženi zakon može dobiti potporu, kaže Ćosić, a njegovom donošenju predstoji najvažniji dio posla - njegova kvalitetna provedba.

Željko Pecek je rekao kako će Klub zastupnika HSS-a podržati ovaj Zakon jer je to jedan od rijetkih prijedloga vezan uz usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU-a i uvjet je uključivanja Republike Hrvatske u Uniju. Pozornost je skrenuo na odredbu članka 3. kojom je propisano da u pripremi prijedloga propisa o robi koja se u smislu ovoga Zakona smatra robom s dvojnog namjenom, ministarstvo nadležno za gospodarstvo surađuje s tijelima državne uprave u čijoj je nadležnosti provedba izvoza roba s dvojnog namjenom, znanstvenim ustanovama i gospodarskim subjektima. Klub drži da bi na tu suradnju trebalo obvezati i neke asocijacije našeg gospodarstva kao npr. Hrvatsku gospodarsku komoru, Obrtničku komoru, Hrvatsku udruhu poslodavaca, i druge udruge koje prate ovaj sektor. Isto bi, kaže, vrijedilo i za odredbu članka 7. prema kojoj će ministarstvo nadležno za gospodarstvo izdati izvoznju dozvolu za robe s dvojnog namjenom, a na temelju prijedloga povjerenstva. U sastav tog povjerenstva uz predložene predstavnike trebali bi ući

i predstavnici struke, kaže Pecek, naglašavajući da bi rad povjerenstva vjerojatno tada bio kvalitetniji. Prema zakonskom prijedlogu ministarstvo nadležno za gospodarstvo izdaje izvoznju dozvolu za svaki pojedinačni izvoz, a iznimno može izdati izvoznju opću izvoznju dozvolu za izvoz istovrsne robe, za jednu ili više država. U potonjem slučaju zastupnik smatra da bi to zapravo trebalo biti ne iznimka nego pravilo tako da dozvola onog koji izvozi robu iste vrste za jednu ili više država ima stalni karakter.

Uz neke primjedbe i sugestije i Klub zastupnika SDP-a će podržati predloženi zakon, podvukla je **Željka Antunović**. Tako odredba članka 3. propisuje da Vlada donosi propis o robi koja se u smislu ovoga Zakona smatra robom s dvojnog namjenom. U pripremi prijedloga propisa trebalo bi uz ljude iz državne administracije svakako angažirati i ljude koji imaju svakodnevno iskustvo s transakcijama svih roba pa i roba s dvojnog namjenom. Kod toga ne treba zaboraviti da su sve do danas te robe bile u režimu slobodne prodaje pa će vjerojatno ove dodatne administrativne barijere prouzročiti mnoge probleme i nezadovoljstvo proizvođača i izvoznika takvih roba, upozorila je zastupnica Antunović. Drži kako nadzor i kontrola ne smiju biti razlog za sputavanje tržišnog poslovanja naših gospodarskih subjekata, a s obzirom na dosadašnja naša iskustva zastupnica se boji da će biti dodatnog neprihvatljivog i nepotrebnog administriranja i samim time dodatnih problema. Prema prijedlogu izvozne će dozvole za ove robe izdavati ministarstvo nadležno za gospodarstvo na temelju prijedloga povjerenstva. Zastupnica naglašava kako nije dovoljno da povjerenstvo čine ljudi iz nadležnih ministarstava jer su oni ipak činovnici. U pravilu će u povjerenstvu biti stručnjaci, ali ne i ljudi koji samostalno odlučuju na toj državnoj administrativnoj razini pa bi potonje bilo dobro uključiti u to povjerenstvo.

Zastupnica **Danira Bilić (HDZ)** smatra da je ovaj zakon potreban, dobar i da ga treba donijeti jer regulira područje izvozne kontrole roba s dvojnog namjenom koje dosad u Republici Hrvatskoj nije bilo regulirano. U prvom čitanju zakonskog prijedloga postignut je konsenzus, baš kao i sada u drugom čitanju, o potrebi donošenja ovoga Zakona u svjetlu usklađivanja našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU-a, a napose potrebe djelatne kontrole izvoza roba koja može biti upotrijebljena za izradu i širenje kemijskog, biološkog ili nuklearnog oružja za masovno uništavanje. Uz to, Hrvatska će donošenjem ovoga zakona dati daljnji doprinos svojim aktivnostima kao sudionik i stranka svih globalnih međunarodnih pravnih instrumenata na području kontrole oružja i naoružanja.

U završnoj riječi u ime predlagatelja ministar gospodarstva, rada i poduzetništva **Branko Vukelić** zahvalio je na zanimanju zastupnika za ovaj zakonski prijedlog, a napose na iznesenim razmišljanjima i sugestijama zastupnika. U odnosu na prvo čitanje zakona u drugom su znatno su, kaže, pooštrene kaznene odredbe. Smisao je zakona sprječavanje zloporaba, i u tom smislu zakon je restriktivan. Naša administracija mora raditi efikasno tako da ono što je čisto riješi za 10 ili 30 dana, podvlači ministar, ali treba imati na umu da su štete koje mogu nastati izvozom ovakve vrste roba daleko veće od provjere koju valja napraviti.

Rasprava je zatim bila zaključena. Ministar **Vukelić** nije prihvatio amandman zastupnice **Željke Antunović** uz obrazloženje da su rokovi od 60 odnosno 90 dana u kojem će ministarstvo nadležno za gospodarstvo odlučiti o izdavanju izvozne dozvole usklađeni s praksom EU-a. **Zahvaljujući jednoglasnoj podršci zastupnika (86 glasova "za") donesen je Zakon o izvozu robe s dvojnog namjenom u predloženom tekstu.**

J.Š.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZNAKSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU

Povoljni okviri za preobrazbu djelatnosti

Hrvatski je sabor donio ovaj izmijenjen i dopunjen Zakon kojim će se stvoriti, kako navodi predlagatelj Vlada RH, niz povoljnih normativnih i poglavito vremenskih okvira za realno moguću provedbu preobrazbe hrvatskoga sustava znanstvene i visokoobrazovne djelatnosti u smislu poželjnih proeuropskih i integracijskih procesa.

O PRIJEDLOGU

Evo što je zastupnicima uvodno o zakonskom prijedlogu rekao državni tajnik u Ministarstvu obrazovanja, znanosti i športa, **Slobodan Uzelac**.

Temeljni je nedostatak važećeg zakona njegova neprovedivost, neusklađenost s drugim zakonima nejasnoća, nepreciznost i nomotehnička neuređenost. Uočila je to još prethodna Vlada Uredbom odgodivši primjenu temeljnih odredbi o financiranju sa 1. siječnja na 1. srpnja ove godine.

Predloženim se izmjenama uređuje petnaestak ključnih pitanja. Riječ je o nacionalnim vijećima za znanost i visoko obrazovanje, agenciji za znanost i visoko obrazovanje, vrednovanju znanstvenih instituta, visokih učilišta i studijskih programa, postupku izbora u znanstvena i suradnička zvanja te na radna mjesta, dopusnici za obavljanje djelatnosti visokih učilišta, obrazovanju za potrebe vojske i policije, sustavu upravljanja itd.

Donošenjem zakona stvorit će se niz povoljnih normativnih i, poglavito, vremenskih okvira za realno moguću provedbu preobrazbe hrvatskog sustava znanstvene i visokoobrazovne djelatnosti u smislu naznačenih i poželjnih pro-

europskih integracijskih procesa, rekao je ministar, napomenuvši kako za provedbu zakona nisu potrebna dodatna sredstva u Državnom proračunu te objasnivši da je hitni postupak potreban jer Hrvatska kasni s uključivanjem ovih djelatnosti u europske integracijske procese.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podržao je zakonski prijedlog s jednim pravno-tehničkim amandmanom na članak 15. Na taj članak upućena je i primjedba s upozorenjem da nije razvidno na što se odnosi poseban sporazum – podrazumijeva li međusobni sporazum jednog od navedenih ministarstava s ministarstvom nadležnim za poslove obrazovanja i znanosti. Tu je i primjedba na članke 31. i 32 – provjeriti pisanje riječi "INTERNET", s obzirom na različite stavove o tome.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu ocijenio je da dio od većeg broja predloženih promjena, osobito kad je riječ o financiranju znanosti i visokog obrazovanja opravdava donošenje predloženog zakona hitnim postupkom. Uz prijedlog da se tekst jezično provjeri na Konačni prijedlog podnesen je amandman (na stavak 4. članka 34). Riječ je o jezičnoj korekciji – zahtjevu da se predvidi kako ministar obavlja raspoređivanje na temelju javnog poziva (a ne natječaja). Time se, stoji u obrazloženju, primjerenije izražava suština propisanog postupka raspoređivanja sredstava za razvoj sustava znanosti i obrazovanja, izdavaštva, znanstvene konferencije te znanstvene i znanstveno-stručne udruge.

RASPRAVA

Protiv ukidanja instituta administrativne šutnje

U ime Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a – koji je podržao izmjene - **Nikola Vuljanić** je najprije ustvrdio da samo djelomice stoji teza kako su promjene ključne da bi se moglo postupati u skladu s europskim trendovima. U tu je tezu kao u ukrasni papir, naglasio je, zapravo umotana loša organizacija nadležnog Ministarstva - koje nije izvršilo obveze prema važećem zakonu, a moglo je (npr. formiranje nacionalnih vijeća) i besmislena reorganizacija Vlade te formiranje mamutskog ministarstva (s više dužnosnika nego prije reorganizacije). Deklarativna priroda zaklinjanja nove Vlade vidi se, po ocjeni Vuljanovića, u rebalansu Proračuna.

Zastupnik je, nadalje: upitao zašto se izmjene donose tajnovito (sveučilišta, fakulteti i veleučilišta nisu ih imala prilike vidjeti); ustvrdio kako promjene u odredbama kojima se definiraju nacionalna vijeća nisu takve prirode da bi omogućila njihovo konstituiranje sada (a mogli su biti konstituirani i ranije); prigovorio što nema ni riječi o područnim vijećima i matičnim odborima; zamjerio predlagatelju što bi se izbor nastavnika obavio po "predprethodnom" popisu (zakonu koji, definitivno, ne postoji u pravnom sustavu RH); usprotivio se ukidanju instituta tzv. administrativne šutnje (njime se čuva ugled visokoškolskih ustanova), po kojem je bilo moguće izabrati nastavnika u nastavno zvanje ako nadležno tije-

lo ne da na vrijeme mišljenje; zatražio da se jasno naglasi kako visoka učilišta za potrebe vojske i policije nikako ne mogu biti sastavnice sveučilišta, jer bi se time kršile odredbe o autonomiji sveučilišta.

Iz ovog izlaganja izdvajamo još sljedeće primjedbe, prijedloge i ocjene: dekani fakulteta treba da budu, bez obzira na status fakulteta članovi senata sveučilišta; prijedlogom da rektor sveučilišta može dekana smijeniti praktično ukazom ovoga se svodi, praktički, na razinu poslovođe, a i to funkcionalno ne integrira već dezintegrira sveučilište; valja predložiti nov način financiranja sveučilišta u Proračunu – da sveučilište dobije kompletan novac za svoje financiranje pa obavlja preraspodjelu).

Spomenimo još prigovor zbog pojmove prvostupnici i prvostupnice (za osobe koje završe prvi stupanj fakulteta, veleučilišta i visokih škola); prijedlog da se izjednače sveučilišni i veleučilišni studiji kad je riječ o omogućavanju da se dođe do kvalifikacija na razini diplomskih studija današnje visoke spreme ocjenu da je predugačak rok (do 2010) za razdvajanje sveučilišnih od stručnih studija.

Hrvatskoj nedostaju snažni industrijski instituti

U ime Kluba zastupnika HDZ-a, dr. sc. **Krešimir Ćosić** je podržao zakonski prijedlog uz napomenu kako razgovor o istraživanju i razvoju u funkciji razvoja i povećanja konkurentnosti gospodarstva zaslužuje posebnu pažnju. Predložene izmjene i dopune važne su s formalno-organizacijskog aspekta, ali ne i dovoljne da bi znanost preuzela funkciju koju mora imati u razvijenom društvu – funkciju potpore gospodarstvu i kvalitetnom proizvodu. Ona se danas, nažalost, vezuje isključivo uz visokoškolski sustav i obrazovanje, što je – kako reče – opasno. Konkurentan proizvod u visokotehnološkom sektoru znači visoku kvalitetu znanstvenoistraživačkog rada. Takvih proizvoda kao rezultata hrvatskih tvrtki nema (jedini artikal s takvim karakteristikama – Sumamed gotovo je

na zalazu gospodarskog utjecaja), a to i nije moguće kad te tvrtke nemaju kvalitetnu znanstvenoistraživačku strukturu.

Hrvatskoj, rekao je, Ćosić nedostaju snažni industrijski instituti (prije desetak-petnaest godina Končar ga je imao), što mu je omogućavao da bude konkurentan u velikim projektima (tako je bilo i s RIZ-om i Brodarskim institutom, koji danas gotovo da ne postoje).

Samo djelomice stoji teza kako su promjene ključne da bi se moglo postupati u skladu s europskim trendovima. U tu je tezu, kao u ukrasni papir, zapravo umotana loša organizacija nadležnog Ministarstva - koje nije izvršilo obveze prema važećem zakonu, a moglo je.

Zastupnik je u nastavku izlaganja ustvrdio kako se ne izdvaja dovoljno za znanost, ali da se ni znanost ne prihvaća u dovoljnoj mjeri referenci i objavljenih radova, patenata i ostaloga. I ona treba pokazati vitalnost i odgovornost i njezinu modernizaciju neće riješiti zakoni ni programi. U tom smislu važna je struktura Sveučilišta i njegova integracija, ali tim se procesima, po Ćosiću, suprotstavljaju snažni otpori na pojedinim fakultetima.

Iz njegova izlaganja izdvajamo još ocjenu kako nastavni planovi i programi fakulteta, posebno tehničkih, brzo zaostaju (predaju se predmeti primjere ni 60-tim i 70-tim godinama).

Razuman kompromis

Klub zastupnika SDP-a, čiji je stav obrazložio dr. sc. **Ivo Josipović**, podržao je također izmjene, rekavši da je, suprotno tvrdnji iz rasprave - u pripremi zakona bio je konzultiran široki krug ljudi i to neovisno o stranačkoj pripadnosti, a rezultat je, kako reče, razumni kompromis. Tekst, po njegovoj ocjeni, zaslužuje pohvalu i stoga

što je baš riječ o materiji konfliktnoj iz više razloga (želi se povećati broj visokoobrazovanih, a ne želi se ulagati u sustav, a i Bolonjska deklaracija donosi novosti kojih se neki pribojavaju). Treća mu je vrlina da se slijedi koncept osnovnog teksta zakona, koji je reformatorski, ali ne srlja, rekao je Josipović, zamjerivši predlagatelju što je u obrazloženju previše kritičan (bivše ministarstvo je pripremila dobar zakon).

Iz pohvala tekstu ovog prijedloga još izdvajamo: razumna podjela uloga u sustavu obrazovanja i znanosti; dalji korak u afirmaciji autonomije Sveučilišta; dobro je što se pojednostavljuje struktura jer je prenormiranost i preorganiziranost boljka u državi.

Predstavnik SDP-a je zatim rekao kako je pred državom posao važniji i od zakona - dizajniranje sustava mreže visokoškolskih institucija. Bolonjska deklaracija o pitanju pravna osobnost fakulteta ili pravna neosobnost ne govori apsolutno ništa. Štetno je, kako reče, mehaničko trpanje u ladici. U većini zapadnih država fakulteti i akademije nemaju, naime, pravnu osobnost, ali imaju neku vrstu pravne osobnosti, odnosno, sveučilišta su (u Austriji, primjerice, postoji Medicinsko sveučilište, dok Češka ima Pravno sveučilište).

Predložene izmjene i dopune važne su s formalno-organizacijskog aspekta, ali ne i dovoljne da bi znanost preuzela funkciju koju mora imati u razvijenom društvu – funkciju potpore gospodarstvu i kvalitetnom proizvodu. Ona se danas, nažalost, vezuje isključivo uz visokoškolski sustav i obrazovanje.

Iz ovog izlaganja još izdvajamo prijedlog: na pojedinim sveučilištima razlučiti studije koji po sadržaju, zapravo, nisu sveučilišta (trebaju prijeći u veleučilište).

Kvalitetan korak naprijed

U ime Kluba zastupnika HSS-a, koji je ocijenio da su predložene izmjene uistinu kvalitetan korak naprijed, **Zdenko Haramija** je izlaganje započeo brojčanim pokazateljima – upozorenjem da je, prema posljednjem popisu, u Hrvatskoj tek 8 posto građana s visokom školskom spremom (europski prosjek – 22 posto, u najrazvijenijim 30 pa i 35 posto); od ukupno upisanih studenata studij završava njih 30–40 posto. Sustav studiranja je neučinkovit i skup pa ga treba mijenjati.

Terminološka pretencioznost

U ime Kluba zastupnika HSP-a, dr. sc. **Slaven Letica** je pohvalio "jako dobar" zakonski prijedlog i ministra Primorca (koji vrlo dobro radi svoj posao i prošao je, kako reče, iz dječje faze reformističkog eksperimentiranja), a i državnog tajnika Uzelca.

Kad je riječ o istraživačkom razvojnom radu, zastupnika smeta "terminološka pretencioznost". U Hrvatskoj se, po njegovoj tvrdnji, na istraživanje i razvoj gleda iz umišljenih metafizičkih visina, kao da je posao znanstvenika nadnaravan. Otud, napomenuo je, druga krajnost – da novinari pa čak i "ljudi u ovom Saboru" ne dopuštaju oslovljavanje prema titulama profesora i doktora, na koje imaju pravo.

Za ilustraciju različitog pristupa istraživanju i razvoju u Hrvatskoj i na Zapadu zastupnik je izvijestio zastupnike kako na Američkom državnom institutu za zdravlje radi oko 60 posto dobitnika nobelovih nagrada za medicinu, a ne postoji institucija znanstvenog kabineta (ni radni stol, već obična stolica). U jednom laboratoriju dužine šest, a širine pet metara radi petnaestak istraživača, među kojima su jedan ili dva dobitnici Nobelove nagrade – rekao je Letica.

Komentirajući terminologiju Prijedloga, zastupnik se, nadalje, založio za državna vijeća za znanost ili za visoko obrazovanje (ili zemaljska vijeća), izjavio da su izrazi prvostupnik i prvostupnica dosta loše kovanice (od bachelor

i predložio da se pojmovi institucija i agencija (ipak vezani uz zaštitu tržišnog natjecanja) zamijene pojmom zavod ili sličnim.

U ime Kluba zastupnika HSP-a, zastupnik se pridružio primjedbi zastupnika Josipovića – da se ne inzistira na stvaranju artificijelnih sveučilišta koja bi distribuirala sredstva, novac, odluke. To više što je u Hrvatskoj istraživačkoj, razvojnoj, nastavnoj, znanstvenoj tradiciji fakultet ključna institucija, koja u američkim i zapadnoeuropskim pa i srednjoeuropskim državama često funkcionira kao sinonim za sveučilišta.

Ne inzistirati na stvaranju artificijelnih sveučilišta koja bi distribuirala sredstva, novac, odluke.

Jozo Radoš je, u ime Kluba zastupnika LIBRE, najprije zamjerio predlagatelju što zakon predlaže žurnim postupkom. Jer, kako reče, ako je točna (barem dijelom) njegova "zapravo grozna" konstatacija da je zakon neprovediv to je posljedica upravo toga što je i važeći zakon donesen žurnim postupkom. A riječ je, uz to, o ključnom zakonu za možda najvažniju djelatnost u Hrvatskoj iz perspektive njena priključenja Europi.

I ovaj i prethodni zakon su, po ocjeni ovoga kluba, zapravo kompromis, i to onaj koji sprečava postizanje temeljnog cilja pa sumnjaju u njegovu kvalitetu. U tom smislu njihov je predstavnik upozorio kako se stalno govori o reformi obrazovanja, ali se zapravo čini sve da je nema jer ona ne odgovara mnogima koji su na visokim pozicijama u sustavu (koje bi bile dovedene u pitanje).

Usljedili su ovi upiti, primjedbe, ocjene i prijedlozi: zar je trebalo proći pola godine da se stavka reforme obrazovanja uključi u Proračun; udio znanosti u ukupnom Proračunu bit će manji no što je bio; ovakvi zakoni, bez snage da se uđe u reformu, neće donijeti pomak, a u tome je odgovor na mnoga pitanja pa i pitanje kompetetivnosti s Europom i svijetom.

U nastavku izlaganja zastupnik je obrazložio amandmane Kluba zastupnika LIBRE na zakonski prijedlog.

Replike

Dr. sc. **Ivo Josipović** je u replici Radošu ustvrdio kako nije točno da su naši dekani monstumi koji kočuju reformu, pa dometnuo kako su ocjene sadržane u nekim dokumentima rezultat izvješća lokalnih eksperata onih koji su imali drugačiji pogled na stanje stvari od onoga što ga u ovom trenutku ima većina akademske zajednice u Hrvatskoj.

Uzvratajući Josipoviću, **Jozo Radoš** je naglasio da nije rekao da su dekani monstumi te da to i nije bio ispravak netočnog navoda (povrijeđen je, dakle, Poslovník). Usljedila je Josipovićeva isprika.

Ivanka Roksandić (HDZ) je izlaganje započela napomenom kako su predložene izmjene korak ka provedivosti važećeg zakona te da je hitni postupak predložen zato što je Uredbom prethodne Vlade, koja je donijela zakon pa uočila da nije provediv, predviđeno da će financiranje visokog obrazovanja prema ovom zakonu započeti 1. srpnja 2004. te da je riječ o međunarodnoj obvezi Hrvatske da se utemelje državni uredi za priznanja međunarodnih kvalifikacija, u skladu s kriterijima EU.

Iz izlaganja zastupnice, koja je izrazila neslaganje sa zastupnikom Radošem te ukazala na neka od boljih rješenja, iz Prijedloga izdvajamo ocjenu kako je zakonski prijedlog ispravio niz dobro uočenih propusta (ispravljanje nepravde prema znanstvenim savjetnicima; dopusnice visokoj školi ili veleučilištu ako su zaključeni ugovori o radu s najmanje polovicom potrebnog broja nastavnika pojednostavljenje postupka financiranja i dr.).

Ispravljujući prethodnicu, **Marija Lugarić (SDP)** je rekla da se predloženim ne ispunjavaju nikakve obveze prema Europskoj uniji jer ih nema. Bolonjska deklaracija, kojoj je Hrvatska pristupila svojevrijedno, akt je izraza slobodne volje.

Ispravljajući zastupnicu Roksandić, **Nikola Vuljanović** je rekao kako pri osnivanju visokih škola i veleučilišta i davanja (dopusnice) i dosad nije bilo ograničenja. Nisu se mogla osnovati ni veleučilišta ni visoke škole bez ikakvih ograničenja u broju zaposlenih. Taj je uvjet, zapravo, blaži od prethodnog. Uslijedio je drugi ispravak – visoka učilišta su i dosad, barem s redovnim studentima, imala organizirani sport i tjevolježbu.

Ovakvi zakoni, bez snage da se uđe u reformu, neće donijeti pomak, a u tome je odgovor na mnoga pitanja pa i pitanje kompetitivnosti s Europom i svijetom.

Dr. sc. **Miljenko Dorić (HNS)** je podržao zakonski prijedlog, odustavši od rasprave da se, kako reče, izbjegn timer ponavljanja.

Mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** govorio je o publiciranju radova naših znanstvenika u indeksiranim međunarodnim publikacijama kao mjerila vrsnoće u znanosti (podloga dokument iz 1997. godine autora Klarića iz Instituta R. Bošković) te naveo da gotovo polovica od 8994 hrvatska znanstvenika nikada nije publicirala ni u jednom od tih svjetskih časopisa. U vezi s tim pozvao se na jednu izjavu (s Pravnog fakulteta u Zagrebu objavljenu u tisku) da nije potrebno da naši znanstvenici publiciraju kad su u pitanju neki fakulteti. A nije dobro ako nećemo izlaziti na međunarodnu scenu i dopustiti da budemo ocjenjivani, rekao je. U predloženom zakonu vidi pokušaj da se tome stane na kraj i uvede red u visoko obrazovanje.

Nadalje, smatra da ne bi bilo loše da na pojedinim fakultetima postoje zajamčeni ispiti, tzv. kalendar ispita, da dekan ne može imati drugu ulogu nego biti dekan, da se promisli o preusmjeravanju financiranja sveučilišta na način da sveučilišta postanu pravni subjekti koji će fakultetima unutar sveučilišta dodje-

ljivati novac za određene programe, da se dopuni naziv Agencije s obzirom na njenu važnost ali i da bude neovisna (ne da odgovara nacionalnim vijećima) i jamstvo kvalitete i programa, rekao je.

Predloženi zakon drži korakom naprijed koji će dovesti do preobrazbe hrvatske znanstvene i visokoobrazovne djelatnosti u smislu približavanja i dosizanja europskih standarda te ga podržava.

Dr.sc. **Ivo Josipović (nezavisni)** replicirao je i rekao da je spomenuti tekst zapravo rezultat nerazumijevanja nametnutog iz dijela prirodno orijentiranih naših vrijednih znanstvenika i istraživača. Naime, neke su društvene znanosti, posebice pravo, povijest tzv. nacionalne orijentirane i njihov se učinak ne mjeri time po tome je li nešto objavljeno ili nije već kakav imaju društveni učinak (prilikom rasprave o Haagu prošle godine na mnogim zastupničkim klupama bila je njegova knjiga). Najvrjedniji radovi iz povijesnoga prava su na hrvatskome jeziku a ne na engleskom, a kad se pišu pravni tekstovi na engleskom strance zanima jedan opći pregled, a primjerice, detalji o tome kako je uređen stečajni postupak, njih ne zanima. A što se tiče Pravnog fakulteta u Zagrebu, kako se ne bi mislilo da je on neka primitivna i zabačena institucija, zastupnik je naveo da je taj Fakultet dao četiri čovjeka u UN, i da je nekoliko sudaca Ustavnog suda iz njegovih redova.

Mr.sc. **Ivan Bagarić** odgovorio je da je pročitao da u usporedbi s deset zemalja koje sada pristupaju EU Hrvatska najlošije stoji i u pravu i u povijesti i u ekonomiji i da toga moramo biti svjesni. Dr.sc. **Miljenko Dorić (HNS)** složio se s iznesenom analizom predgovornika, da je točna, ali da u njoj nedostaje da su upravo svjetski prepoznatljiviji znanstvenici u našoj zemlji odgovorni za znanstveni podmladak i za budućnost znanosti u Hrvatskoj. Zato mu je drago, kaže, da je Vlada povukla prijedlog za ova dva nacionalna vijeća te zamolio da po tim istim kriterijima u njima budu najkompetentniji ljudi o kojima je zastupnik govorio. **Nikola Vuljanić (HNS)** objasnio je da Agencija ima tehničku ulogu i poslove i da ne može, ne smije niti treba

biti arbitar kvalitete u akademskoj zajednici. Ti kriteriji se utvrđuju na drugačiji način. Mr.sc. **Ivan Bagarić** pitao je koja je zapravo uloga Agencije ako nije i uloga nadzora kvalitete.

U završnoj riječi državni tajnik **Slobodan Uzelac** izrazio je zahvalnost svima koji su sudjelovali u raspravi te najavio ideju da se vrlo skoro pristupi izradi novog zakona sljedeći zahtjeve vremena i prostora i baštineći sve ono što je dosad bilo dobro u postojećem Zakonu ali i ovo što se sada popravljiva. U pripremi ovih izmjena i dopuna sudjelovao je vrlo širok krug ljudi. Prije svega pravници, koji su uredili zakon sa stajališta pravne struke, provedene su u nekoliko navrata konzultacije s predstavnicima svih sveučilišta, rektorskim zborom, oba nacionalna vijeća, sindikatima, predstavnicima studenata, rekao je državni tajnik te ponovio da ovaj predloženi zakon nije novi koncept.

Ulaskom policijskoga i vojnog studija u sveučilište oni preuzimaju sve obveze i pogodnosti koje ima sveučilište ali zbog karaktera djelatnosti ostaje potreba da za ova dva resora Ministarstvo znanosti, uz puno poštovanje autonomije, ima obvezu nošenja dijela nadzora nad tom djelatnošću. Što se tiče dekana oni nisu obvezni u senatu već je moguće da članica sveučilišta sama ocijeni koji će biti njen predstavnik u senatu, rekao je, među ostalim. Napomenuo je da predlagatelju nije ni u primisli tvrditi a još manje propisati zakonom da je veleučilišni studij manje vrijedan studij od sveučilišta. Drugačiji je ali ne manje važan i takva interpretacija ne proizlazi iz naših prijedloga. Inovacije u vezi s nacionalnim vijećima idu za tim da kao najviša stručna tijela moraju izgubiti operativnu ulogu. Agencija je loša zamjena za to što nemamo kao prijelazno rješenje i odmah ćemo ići s prijedlogom da se možda posebnim zakonom uredi takva služba kao dio međunarodne mreže i kao takva odgovorna sebi i kriterijima a ne nikakvim državnim tijelima, rekao je, među ostalim.

Rasprava je zatim bila zaključena.

Izjašnjavanje o amandmanima

Usljedio je izjašnjavanje i glasovanje o amandmanima. Na ovaj Konačni prijedlog zakona podneseno je 39 amandmana, od toga ih je dvadesetak podnio Klub zastupnika LIBRE (prihvaćen jedan koji se odnosi na nomotehnička pitanja, desetak ih je povučeno). Zastupnici su se glasovanjem priklonili stajalištu predlagatelja koje je iznio državni tajnik dr.sc. **Slobodan Uzelac** i prihvatili su šest amandmana (dr.sc. Ive Josipovića, Odbora za zakonodavstvo, djelomično jedan amandman

LIBRE). Kažimo da se amandmanima Kluba zastupnika LIBRE, koje je dodatno obrazložio **Jozo Radoš (LIBRA)** i zatražio njihovo prihvaćanje, tražilo, među ostalim, da se jasno naznači da pored podjele znanosti u područja, polja i grane postoje i interdisciplinarna znanstvena polja te da se jasnije istakne za što se znanstvene institucije ovlašćuju.

Nakon glasovanja o amandmanima donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (96 glasova "za", jedan "protiv")**.

Na prijedlog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu (prenijela zastupnica **Marija Lugarić, SDP**) Hrvatski je sabor donio zaključak da se ovlašćuje Stručna služba Hrvatskoga sabora da obavi redakciju teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju prije objave u "Narodnim novinama". Odbor za zakonodavstvo utvrdit će i izdati pročišćeni tekst ovog Zakona.

J.R.; D.K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POSEBNIM PRAVIMA PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI; PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O FINANCIRANJU IZBORNE PROMIDŽBE ZA IZBOR PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE; PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Strogi kriteriji financiranja predsjedničke kampanje

Na osmoj sjednici Hrvatskoga sabora razmatrana su, hitnim postupkom sva tri zakonska prijedloga - Konačni prijedlog zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti; Konačni prijedlog zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske. Rasprava o zakonima bila je objedinjena. Na devetoj, izvanrednoj sjednici, zastupnici su glasovali o prijedlozima zakona te prva dva (prijedlozi Vlade Republike Hrvatske) prihvatili, a trećeg (prijedlog Kluba zastupnika SDP-a) odbili.

Namjera Vlade je bila urediti otvorena pitanja koja se odnose na financiranje izborne kampanje i prava predsjed-

dnika Republike po prestanku njegove dužnosti Zakonom o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti kojim se predlaže dodatno jačanje digniteta funkcije predsjednika Republike tako da se prestankom dužnosti nastavi baviti primjerenim aktivnostima.

Predsjedniku bi po prestanku dužnosti, Vlada trebala osigurati fizičku zaštitu, osobnog vozača, službeno vozilo, da mu je na raspolaganju uredska prostorija i dva državna službenika plaćena iz državnog proračuna kao i ostale troškove. Ove usluge predsjednik bi koristio trajno.

Zakon propisuje od koga se donacije ne smiju primiti pa se tako kaže da se donacija ne smije primiti od stranih država i stranih političkih stranaka

čime se složila većina zastupnika. Ne smije se također primiti niti od javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima i poduzećima u većinskom vlasništvu države.

Potrebno je zabraniti primanje donacija od sindikata i udruga poslodavaca, zaklada, fondacija, čiji su članovi u tijelima državne vlasti. Predlaže da se zabrani financiranje predsjedničke promidžbe iz proračuna jedinica lokalne samouprave i proračuna jedinica regionalne samouprave, iz sredstava trgovačkih društava u vlasništvu i suvlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave, ustanova kojima je osnivač država ili jedinica lokalne ili područne samouprave.

Zastupnici smatraju da u praksi nije provediv propis o neprimanju donacija od udruga, zaklada i fondacija čiji

su članovi u tijelima državne vlasti Republike Hrvatske, tijelima jedinica lokalne i područne samouprave i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima.

Većina se u raspravi dotakla članka 6. posebno u dijelu gdje se govori o roku predaje izvješća o troškovima Državnom izbornom povjerenstvu koje potom procjenjuje potrebu objavljivanja tog izvješća, tri dana prije održavanja izbora u samom vrhuncu kampanje. Smatraju da diskrecijska ocjena Povjerenstva može i naštetiti predsjedničkom kandidatu pogotovo ako se u javnost iznesu netočni podaci o izvoru financiranja predsjedničke kampanje, što se u prošlosti i dogodilo.

Zakon također određuje da se donacije ne smiju primati od stranih država i stranih političkih stranaka čime se složila većina zastupnika.

Iskazana je nužnost za donošenjem zakona o stalnom izbornom povjerenstvu, a do njegovog donošenja predlažu da funkciju predsjednika Povjerenstva obnaša predsjednik Vrhovnog suda.

O PRIJEDLOZIMA

Antun Palarić, državni tajnik Središnjeg ureda za državnu upravu obrazložio je Vladine prijedloge. Objasnio je da uskoro dolaze predsjednički izbori te da Vlada tim zakonima želi urediti otvorena pitanja koja se odnose na financiranje izborne kampanje i prava predsjednika Republike po prestanku njegove dužnosti Zakonom o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti kojim se predlaže dodatno jačanje digniteta funkcije predsjednika Republike tako da se prestankom dužnosti nastavi baviti primjerenim aktivnostima. Predsjedniku po prestanku dužnosti, Vlada bi trebala osigurati fizičku zaštitu, osobnog vozača, službeno vozilo, da mu je na raspolaganju uredska prostorija i dva državna službenika plaćena iz državnog proračuna kao i ostale troškove. Ove usluge predsjednik bi koristio trajno.

Zabraniti primanje donacija od sindikata i udruga poslodavaca, zaklada, fondacija, čiji su članovi u tijelima državne vlasti

Konačnim prijedlogom zakona o financiranju izborne promidžbe pokušavaju se urediti načini pribavljanja sredstava za izbornu promidžbu, definirati na što se ta sredstva mogu trošiti i propisati određene sankcije. Osnovno načelo je da predsjednički kandidat svoju promidžbu može financirati iz vlastitih sredstava te iz donacija domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba. Zakonom se želi otkloniti mogućnost i zloraba položaja te isto tako mogućnost da izabrani predsjednik bude zavisn prema onima koji su donirali ili financirali kampanju.

Potrebno je zabraniti primanje donacija od sindikata i udruga poslodavaca, zaklada, fondacija, čiji su članovi u tijelima državne vlasti. Predlaže da se zabrani financiranje predsjedničke promidžbe iz proračuna jedinica lokalne samouprave i proračuna jedinica regionalne samouprave, iz sredstava trgovačkih društava u vlasništvu i suvlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave, ustanova kojima je osnivač država ili jedinica lokalne ili područne samouprave. Jer moguća je situacija da je kandidat za predsjednika RH aktivan državni dužnosnik koji koristi državna sredstva za obavljanje svojih redovitih obveza, te se zakonom želi to isključiti osim ako se radi o osobi koja je posebnim propisom zaštićena ili ima pravo i obvezu na fizičku zaštitu. Sudjelovanjem na raznim skupovima on će koristiti ono što mu se posebnim propisima omogućuje.

Vlada je predložila mehanizme kontrole pribavljanja sredstava ovlastivši državno izbornu povjerenstvo. No u rasprava na sjednicama Odbora za Ustav, poslovnik i politički sustav ta se odredba pokazala spornom stoga je Odbor Vladi dostavio amandman. Na kraju je predložio da se zakoni donesu po hitnom postupku.

Klub zastupnika SDP-a: Otkloniti nedorečenosti

Mr.sc. **Mato Arlović** je u ime Kluba zastupnika SDP-a predstavio je **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske**.

Naveo je nekoliko razloga za predložene izmjene zakona. SDP smatra da bi pitanje oko izbora, prava, obveza i odgovornosti kandidata i stranaka te ostalih sudionika trebalo urediti na vrijeme tako da se tijekom kampanje ne bi zbog nedorečenosti zakona događali problemi.

Neophodno je potrebno usklađivanje zakona o izboru predsjednika RH s izmijenjenim i dopunjenim Ustavom i odlukama Ustavnog suda posebno odlukom Ustavnog suda od 11. svibnja 2004. godine i odlukom Ustavnog suda iz 2002. godine.

Dodatni razlog je materijalno pravne prirode stoga SDP smatra da je potrebno u izborni sustav RH unijeti još jedan Zakon, Zakon o financiranju izbornih kampanja kojim bi se reguliralo pitanje izbornih kampanja svih predstavnika, sudionika u izborima.

Smatra da je nužno riješiti otvorena pitanja o prikupljanju darova i donacija te drugih sredstava za provođenje izborne promidžbe ali i izborne kampanje.

Kandidate ne smiju darivati pravne osobe u državnom vlasništvu

SDP predlaže da se doniranje kandidatu treba zabraniti od državne vlasti, jedinica lokalne i područne samouprave, javnim poduzećima, trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u kojima RH odnosno jedinica lokalne i područne samouprave imaju većinsko vlasništvo nad dionicama te javnim i drugim ustanovama u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne samouprave, kao ni udruge građana i zaklada čiji su članovi tijela državne vlasti RH, tijela jedinica lokalne uprave i područne

regionalne samouprave i druge pravne osobe s javnim ovlastima.

SDP smatra da se ne bi smjelo dopustiti da kandidate daruju domaći poduzetnici i pravne osobe koje posluju s tijelima državne vlasti RH radi stjecanja dobiti, odnosno koje su u posljednje dvije kalendarske godine primile potporu od države, jedinica lokalne i područne samouprave koje su prenijele novac iz svog proračuna kao i onima koji su u prethodnoj godini iskazali gubitak u poslovanju.

SDP predlaže da se iznos potrošnje sredstava kandidata ograniči na sedam milijuna kuna, a oni kandidati koji se ne pridržavaju tog ograničenja ne bi mogli sudjelovati u podjeli sredstava koja se izdvajaju iz državnog proračuna za pomoć kandidatima u izbornoj kampanji.

Treba zabraniti tijelima državne vlasti stranih država i javnim poduzećima, trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u koje strana država, odnosno jedinica njihove lokalne i regionalne samouprave imaju većinsko vlasništvo nad dionicama, odnosno udjelima te javnim poduzećima tih jedinica i ustanova u vlasništvu strane države ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave kao i samim stranim državljanima.

SDP smatra da je jako važno da birači imaju mogućnost javne kontrole izborne kampanje. Stoga predlaže da predsjednički kandidat u roku od osam dana od provedenih izbora mora podnijeti izbornom povjerenstvu izvješće o utrošenim sredstvima o izboru promidžbe. To izvješće mora sadržavati podatke o izboru sredstava, a u slučaju primljenih novčanih odnosno nenovčanih darova podatke o darovatelju, novčane vrijednosti dara i ostalo.

SDP predlaže da se propiše da Državno izborno povjerenstvo objavi podatke u "Narodnim novinama" kao sažeto

izvješće s izvorima sredstava te o količini sredstava za izbornu promidžbu predsjedničkog kandidata.

SDP predlaže da iznos potrošnje sredstava kandidata ograniči na sedam milijuna kuna, a oni kandidati koji se ne pridržavaju tog ograničenja ne bi mogli sudjelovati u podjeli sredstava koja se izdvajaju iz državnog proračuna za pomoć kandidatima u izbornoj kampanji.

Potrebno je drugačije urediti sudjelovanje u podjeli sredstava jer sada svaki kandidat koji prelazi najmanje 10 posto izbornog praga ima mogućnost sudjelovati u podjeli sredstava, a sredstva su dijeljena jednako. Smatra da nije korektno davati sredstva jednako već da treba primijeniti izborne kriterije.

Nužno donijeti Zakon o stalnom izbornom povjerenstvu

Također je nužno donijeti Zakon o stalnom izbornom povjerenstvu, a do donošenja zakona predlažu da funkciju predsjednika Povjerenstva obnaša predsjednik Vrhovnog suda.

Neophodno je definirati sredstva državnog proračuna, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje dužnosnici ne smiju koristiti. Neophodno je ugraditi još nekoliko članaka u zakone kojima će se jasno govoriti kada kandidat, a ujedno aktualni predsjednik Republike, nastupa u funkciji predsjednika Republike i koja sredstva može koristiti u obnašanju dužnosti predsjednika Republike, a koja kada nastupa kao kandidat.

SDP predlaže usklađivanje ovog zakona s izmjenama i dopunama Zakona o Vladi, Zakona o ustrojstvu ministarstva, upravnih i drugih organizacija, Zakona o hrvatskoj radioteleviziji te Zakona o izborima.

Unatoč Vladinom mišljenju Saboru predlaže da raspravi te prihvati zakon te zaključke kojima će se obvezati da pripremi prijedloge izmjene i dopune Zakona na jesen kako bi se moglo osigurati zakonito provođenje predsjedničkih izbora u Republici Hrvatskoj.

RADNA TIJELA

Zakonske prijedloge su raspravila radna tijela.

Odbor za zakonodavstvo raspravio je amandmane na Prijedlog zakona o posebnim pravima Predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti, s Konačnim prijedlogom zakona. Odbor podupire donošenje zakona.

Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav raspravio je Prijedlog zakona o posebnim pravima Predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti, s Konačnim prijedlogom zakona. Odbor je podržao prijedlog predlagatelja da se zakon donese po hitnom postupku. Također je raspravio te nakon rasprave nije prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske, s Konačnim prijedlogom zakona. Većina članova Odbora suglasila se sa stajalištem Vlade Republike Hrvatske kojim ne podržava donošenje Zakona. Međutim, Odbor smatra da Vlada Republike Hrvatske treba razmotriti potrebu neophodnih izmjena i dopuna važećeg Zakona radi usklađivanja s odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske i važećim zakonodavstvom Republike Hrvatske. Raspravljeno je i Prijedlog zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske, s Konačnim prijedlogom zakona. Odbor je podržao Prijedlog predlagatelja da se zakon donese po hitnom postupku te uložio amandmane.

Amandmani se odnose na članak 2. gdje se uređuje pitanje s međunarodnom praksom te se stranim fizičkim i pravnim osobama ne dozvoljava da sudjeluju u financiranju izborne promidžbe.

Amandmanom broj 3 precizira se članak treći Prijedloga Vlade gdje se regulira koji se darovi ne smiju primati.

Člankom 4. također se pojašnjava da se izbornom promidžbom ne smatra samo medijska promidžba nego i svi troškovi kandidata od dana raspisivanja izbora od dana održavanja izbora.

Najznačajniji je članak 6. za koji predlaže promjenu Vladinog prijedloga te da se na odgovarajući način uredi pitanje transparentnosti i javnosti visine i izvora sredstava koje je pojedini kandidat koristio za izbornu promidžbu.

Odbor je donio zaključak da se ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske, te je izrazio mišljenje da Vlada razmotri potrebu neophodnih izmjena i dopunama važećeg zakona radi usklađivanja s odlukom Ustavnog suda i važećeg zakonodavstva.

AMANDMANI

Na Konačni prijedlog zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti, amandmane je podnio **Odbor za zakonodavstvo**.

Na Konačni prijedlog Zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske, amandmane je predložio **Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav** i zastupnik **Mato Arlović**.

Amandmane je na Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru Predsjednika Republike Hrvatske, prdlagatelja Kluba zastupnika SDP-a, podnio Mato Arlović.

RASPRAVA

Klub zastupnika SDP-a o Vladinim prijedlozima

Nakon uvodnog predstavljanja zakonskih prijedloga, o njima su se najprije očitovali predstavnici klubova zastupnika. SDP podržava potrebu da se uredi pitanje financiranja izborne kampanje, naglasio je mr.sc. **Mato Arlović** govoreći u ime Kluba zastupnika SDP-a, o Vladinim prijedlozima zakona o pose-

bnim pravima predsjednika RH po prestanku obnašanja dužnosti i o financiranju izborne promidžbe. Ozbiljne primjedbe dane su na predloženi zakon o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike s Konačnim prijedlogom zakona.

Osvrnuo se na primjedbe sadržajne naravi, SDP smatra da bi trebalo donijeti jedinstven zakon kojim će se urediti izborna kampanja u svim slučajevima kada se izbori provode, u protivnom predlaže kao prijelaznu fazu da se napravi zakon o financiranju izborne kampanje predsjednika Republike.

Pojmovi donacije, državna sredstva, limiti i iznosi donacija, minimalni i maksimalni, te što se radi u slučaju anonimnih donacija te kako i na koji način se podnose izvješća o utrošenim sredstvima pa i sankcije za neizvršavanje zakona, nije definirano. Smatra da će javnost i dalje biti prikraćena za informaciju o tome koji su iznosi donacija i što je zapravo svrha svih zakona.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav predložio je novi članak 6. Prijedloga zakona. Sugerira obuhvaćanje izborne promidžbe i izborne kampanje u cijelosti, jer financijsko izvješće treba podnijeti sedam dana prije održavanja izbora.

U članku 2. treba definirati što se sve smatra izbornom promidžbom te nužno odrediti vrijeme kada ona počinje i do kada traje te propisati postotak glasova koje kandidati ostvare na izborima radi ostvarivanja prava na naknadu, troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna.

U članku 3. Prijedloga zakona treba definirati što su donacije i regulirati pitanje anonimnih donacija, nedostaje zabrana donatora, koja se treba odnositi na druge zaklade i fondacije ali ne i na neprofitne organizacije.

SDP je uložio je amandman na članak 4. te smatra da se zakon ne bi trebao odnositi samo na promidžbu jer ona nije jedina aktivnost kandidata u kampanji. Stoga zakon treba proširiti na cjelokupnu izbornu kampanju kao i na reguliranje korištenja financijskih sredstava i ostalih usluga, putnih troškova, rada na terenu, plaćanje suradnika te odrediti limite kandidata u kampanji kao i ukupna sredstva koja se u izbornoj kampanji trebaju utrošiti za izbore predsjednika Republike.

Neophodno je definirati sredstva državnog proračuna, jedinica lokalne i područne regionalne samouprave koje dužnosnici ne smiju koristiti. Neophodno je ugraditi još nekoliko članaka u zakone kojima će se jasno govoriti kada kandidat a ujedno aktualni predsjednik Republike nastupa u funkciji predsjednika Republike i koja sredstva može koristiti u obnašanju dužnosti predsjednika Republike a koja kada nastupa kao kandidat.

Izvješće svakih osam dana

Smatra da bi se izvješće o izborima i iznosima donacija trebalo dostaviti državnom izbornom povjerenstvu svakih osam dana i ona moraju biti javna u cijelosti. Stoga je potrebno dati izvješće o utrošenim sredstvima.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav predložio je novi članak 6. Prijedloga zakona. Sugerira obuhvaćanje izborne promidžbe i izborne kampanje u cijelosti jer financijsko izvješće treba podnijeti sedam dana prije održavanja izbora te je upitao što je sa sredstvima koja će biti prikupljena preostalih sedam dana posebno s aspekta njihovog trošenja. Javnost treba biti informirana o tome kako i od koga kandidati prikupljaju sredstva.

Osvrnuo se na drugi stavak istog članka gdje stoji da će Državno izbornom povjerenstvo najkasnije tri dana prije dana izbora javno objaviti donacije koje su u suprotnosti s ovim zakonom te znači da Državno izbornom povjerenstvo na temelju zakona diskrecijski procjenjuje je li netko prikupio ili nije pri-

kupio zakonito sredstva što je u slučaju krive procjene štetno za kandidata, a to se već događalo.

SDP predlaže da se unatoč predloženim amandmanima Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, odgodi odlučivanje po hitnom postupku, te se o prijedlogu zakona provede rasprava u dva čitanja.

Transparentnost u financiranju izborne promidžbe

Dražen Bošnjaković govorio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a. HDZ podržava donošenje Zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti kao donošenje Zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika RH.

HDZ smatra da Vlada treba razmotriti amandmane koje je na zakon podnio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav jer se njima dosta uređuje kvaliteta teksta zakona.

Također se zalaže da financiranje izborne promidžbe bude transparentno te da podaci o troškovima i izvorima prihoda budu javni te da se nakon izbora objavi financijsko izvješće.

HDZ podržava taj zakon zajedno s amandmanima Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav ali ne podržava Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske jer su rješenja iz tog zakona djelomično ugrađena u Zakon o financiranju izborne promidžbe za izbore predsjednika Republike Hrvatske.

Dr.sc. **Miljenko Dorić** govorio je u ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a. Podržava prijedlog zakona o posebnim pravima predsjednika Republike po prestanku obnašanja dužnosti jer se njime osigurava kontinuitet u radu predsjednika i nakon obnašanja dužnosti.

Što se tiče preostala dva zakona, postavio je određena pitanja i konstatacije.

HNS i PGS smatra da treba donijeti pravila o financiranju izborne promidžbe za izbor Predsjednika Republike Hrvatske zbog otvorenosti prema javno-

sti ali i demokratskih, europskih standarda.

Uvjereni su da se izmjenom i dopunom Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske može točno i kvalitetno regulirati način financiranja izborne promidžbe ili još bolje financiranja cjelokupne izborne kampanje gdje se slaže s kolegama iz SDP-a.

Smatra da nije potrebno donositi zakone po hitnom postupku te da treba raditi po regularnoj proceduri kako bi se pažljivo proučio zakon. Također smatra da je nužno osigurati korektnu izbornu utрку i potpunu transparentnost u financiranju izbora.

Donacije se ne smiju primati od stranih država i stranih političkih stranaka

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorila je **Ljubica Lalić** naglasivši da Prijedlog zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike ne regulira ključna područja te je nejasan. Smatra da je cilj zakona trebao biti osiguranje transparentnosti financiranja predsjedničkog kandidata dodavši da ovakav prijedlog zakona neće zadovoljiti interes javnosti o njegovoj upućenosti u financijsko stanje predsjedničke kampanje.

HSS smatra da se zakonom predlaže samo uređenje pitanja načina prikupljanja sredstava za financiranje izborne promidžbe te aktivnosti koje se smatraju izbornom promidžbom a ne izborne kampanje.

U članku 2. zakon kaže da se izborna promidžba financira iz vlastitih sredstava te iz donacija domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba, međutim, zakon ne definira pojam donacija.

Zakon propisuje od koga se donacije ne smiju primati od stranih država i stranih političkih stranaka čime se složila većina zastupnika. Ne smije se također primiti niti od javnih poduzeća, pravnih osoba s javnim ovlastima i poduzećima u većinskom vlasništvu države.

HSS smatra da u praksi nije provediv propis da se ne smiju primati donacije

od udruga, zaklada i fondacija čiji su članovi u tijelima državne vlasti Republike Hrvatske, tijelima jedinica lokalne i područne samouprave i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima.

Pita se koliko je taj zakon u praksi provediv jer je pretpostavka provedivosti mogućnost kontrole a kontrola nije moguća nigdje gdje ne postoji jedinstveni registar članstva udruga, zaklada i fondacija.

Podsjetio je da postoje zakoni koji zabranjuju određena imenovanja osoba, članova političkih stranaka a unatoč tome svakodnevno se imenuju članovi stranaka. Predlagatelj smatra da transparentnost financiranja osigurava članak 6. koji kaže da se izvješća o izborima sredstava za troškove izborne promidžbe moraju predati državnom izbornom povjerenstvu najkasnije sedam dana prije održavanja izbora, a izbornom povjerenstvu će procijeniti potrebu objavljivanja istih.

HNS i PGS smatraju da treba donijeti pravila o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske zbog otvorenosti prema javnosti, ali i demokratskih, europskih standarda.

Članak kojim će Državno povjerenstvo najkasnije tri dana prije dana izbora javno objaviti donacije koje su u suprotnosti sa zakonom, ne jamči transparentnost iz dva razloga.

Jer, izvješća sadrže samo izvore financiranja ali ne i imena i prezimena pojedinih donatora te visinu i vrstu donacije. I, izvješće sadrži podatke koji obuhvaćaju razdoblje do najkasnije sedam dana prije dana izbora.

Upitala je što je s izvorima iznosa koji se pojave u posljednjih sedam dana, jer te donacije mogu biti višestruko veće nego one prethodne.

Smatra da nije transparentno što ne postoji obveza objavljivanja takvih

podataka već Državno izborno povjerenstvo može procjenjivati potrebu objavljivanja.

Smatra da ne postoji razlog za hitnost pri donošenju svih prijedloga zakona jer su Poslovnikom Hrvatskog sabora jasno definirani razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku.

U pojedinačnoj raspravi javio se **Nenad Stazić (SDP)** rekavši da Zakon o posebni pravima predsjednika nema potrebe donositi po hitnom postupku te je predložio raspravu u dva čitanja i tematsku raspravu. Navevši kako se u nekim zemljama pristupa takvoj temi primjerice, Amerikanci kažu: 'Jednom predsjednik, uvijek predsjednik'.

U dijelu Prijedloga zakona gdje se objašnjava financiranje izborne promidžbe stekao je dojam o površnosti Prijedloga zakona.

Osvrnuo se na članak 2. te smatra da je neprihvatljivo da izbornu promidžbu predsjedničke kampanje financiraju strane fizičke i pravne osobe. Ukazao je na propust u Prijedlogu zakona da se ne smiju primati donacije od domaćih i pravnih poduzetnika koje posluju s tijelima državne vlasti radi stjecanja dobiti.

Osvrnuo se na članak 6. o roku predaje izvješća o troškovima Državnom izbornom povjerenstvu koje potom procjenjuje potrebu objavljivanja tri dana prije održavanja izbora u samom vrhuncu kampanje te da to može utjecati na ishod kampanje.

Prava predsjedničkih kandidata

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** uložio je amandmane jer smatra da nije dovoljno dobro riješeno pitanje prava kandidata za predsjednika Republike da može podnositi prigovor Izbornom povjerenstvu stoga je predložio amandman da se u članku 47. važećega zakona iza riječi: kao i kandidat za predsjednika Republike koji je nezadovoljan takvom odlukom oni brišu. Predlaže da se iza članka 14. doda novi članak 15. a postojeći 15. postane 15a. u prijedlogu Kluba zastupnika SDP-a. Na prijedlog Vlade RH vezano uz zakon o financiranju izborne

promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske predloženi su amandmani na tekst zakona. Zastupnik je amandmane pripremio zajedno s udrugama koje prate izbore za predsjednika RH kao i zakon koji se odnosi na izbornu kampanju.

Donijeti zakon koji će regulirati izbornu kampanju

Smatra da treba donijeti zakon koji će regulirati izbornu kampanju a ne izbornu promidžbu, stoga je predložio amandman na naslov zakona da se promijeni i glasi Konačni prijedlog zakona o financiranju izborne kampanje za izbor predsjednika Republike Hrvatske te u članku 1. treba sasvim drugačije odrediti pitanje što uređuje zakon pa je predložio tekst koji glasi: 'Ovim zakonom se uređuje definicija izborne kampanje, organizator izborne kampanje, vrsta darova, način prikupljanja sredstava za financiranje izborne kampanje, aktivnosti koja se smatra izbornom kampanjom za predsjedničke izbore u RH i ostalo'.

HSS smatra da u praksi nije provediv propis da se ne smiju primati donacije od udruga, zaklada i fondacija čiji su članovi u tijelima državne vlasti Republike Hrvatske, tijelima jedinica lokalne i područne samouprave i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima.

Predložio je da se uz članak 1. doda članak 1a. koji bi definirao vrijeme početka izborne kampanje i samu kampanju. Dodati članak 1b. koji bi uredio izbornu kampanju tko može organizirati zakonitost provođenja izborne kampanje. Potrebno je urediti što čini izborna kampanja, iz kojih se sredstava i izvora financira.

Iza članka 2. treba dodati članak 2a. koji bi regulirao organizator kampa-

nje te propisati obvezu da su kandidati odnosno organizatori izborne kampanje dužni prikupljena sredstva uplaćivati na račun u roku od 72 sata po njihovom dospijeću. Iza članka 2a. treba dodati i članak 2b. koji bi uredio vrste donacija te tako otkloniti sumnju o izvorima financiranja.

Smatra da bi trebalo preciznije urediti članak 3. o pokriću izbornih troškova, a u članku 4. treba razriješiti pitanje sredstava financiranja izborne kampanje. Članak 5. treba u cijelosti urediti tako da kandidat za predsjedničke izbore tijekom izborne kampanje ne bi smio koristiti sredstva državnog proračuna, točnije kada mogu koristiti sredstva iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave.

U potpunosti treba urediti članak 6 te iza njega dodati članak 6a. koji govori o prijevremenim i konačnim izvješćima. Nužno je dodati članak 6b. koji propisuje stanovite sankcije za nepoštivanje zakona ili zakonskih odredbi u vezi s pitanjem financiranja izborne kampanje odnosno prikupljanja donacija.

Antun Peruško (SDP) upozorio je na nedostatke članka 6., kako ga je Vlada RH predložila te bi ovakav imao utjecaj na rezultate izbora je sugerirao ukoliko se već zakon donosi po hitnom postupku da se barem prihvati amandman Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

Antun Palarić, državni tajnik u Središnjem državnom uredu za upravu, zahvalio je na podršci svijju oko donošenja Zakona o posebnim pravima predsjednika Republike te smatra da je dobro da se taj zakon donese čime bi se popunila praznina hrvatskog pravnog sustava.

Oko pitanja Zakona o financiranju izborne promidžbe Vlada je ostala u namjeri da se to pitanje riješi na vrijeme prije početka izborne promidžbe, dodavši da će Vlada pažljivo razmotriti priložene amandmane Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav te prihvatiti amandmane.

Mato Arlović (SDP) zahvalio je sudionicima na raspravi te izrazio nadu da će većina amandmana koje je osobno i u

ime Kluba zastupnika SDP-a predložio, biti prihvaćeni.

Zaključena je rasprava.

IZJAŠNJAVANJE O AMANDMANIMA I O ZAKONSKIM PRIJEDLOZIMA

Na 9 - izvanrednoj - sjednici predstavnik Vlade očitovao se o amandmanima prihvativši sve amandmane Odbora za zakonodavstvo na Konačni prijedlog zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obna-

šanja dužnosti, koji su time postali sastavni dio Konačnog prijedloga zakona.

Vlada je prihvatila sve amandmane Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, na Prijedlog zakona o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske i oni su postali sastavni dio zakonskoga prijedloga, a odbila 11 amandmana koje je predložio Mato Arlović, s čime su se glasovanjem suglasili i zastupnici.

Jednoglasno je, sa 96 glasova "za", donesen Zakon o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti u tekstu kako ga je predložila Vlada RH

zajedno s prihvaćenim amandmanima što ih je predložio Odbor za zakonodavstvo.

Zakon o financiranju izborne promidžbe za izbor predsjednika Republike Hrvatske zastupnici su prihvatili sa 87 glasova "za", 5 "protiv" i 2 "suzdržana".

Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru predsjednika Republike Hrvatske, predlagatelja zakona Klub zastupnika SDP-a, nije dobio potrebnu većinu zastupničkih glasova (16 "za", 77 "protiv" i 1 "suzdržan").

M.Mi.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA I NAMJEŠTENICIMA

Jednostavniji prijam u državnu službu

Nakon opsežne rasprave Hrvatski je sabor prihvatio u prvom čitanju ovaj predloženi zakon kojim predlagatelj, Vlada Republike Hrvatske, želi omogućiti dolazak u državnu službu mladim, sposobnim i obrazovanim ljudima koji će i "nositi" reformu uprave.

O PRIJEDLOGU

Predloženim zakonom propisuje se jednostavniji način prijama u državnu službu na način da čelnik tijela odlučuje o potrebi prijama u državnu službu u okviru slobodnih radnih mjesta predviđenih pravilnikom o unutarnjem redu i pod uvjetom da su osigurana potrebna proračunska sredstva. Pritom čelnik tijela potonje nije dužan provjeravati (kao dosad) pisa-

nim putem nego treba utvrditi potrebne okolnosti i za to snosi odgovornost.

Tijekom primjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima čelnici državnih tijela upozoravaju da mladi kadrovi zbog niskih plaća i nemogućnosti rasporeda na bolje plaćena radna mjesta savjetnika i viših savjetnika odlaze iz državne službe a to su i razlozi zbog kojih je teško privući nove ljude u državnu službu. Stoga se predlaže ublažavanje uvjeta za raspored na radna mjesta savjetnika i viših savjetnika (upravnih, stručnih i informatičkih) te inspektora i viših inspektora kako bi se omogućilo da stručni kadar s manje godina radnog staža u struci bude raspoređen na navedena radna mjesta.

Predlaže se i ukidanje instituta raspolaganja državnih službenika jer oni slu-

žbenici koji su stavljeni na raspolaganje Vladi u nepovoljnijem položaju od zaposlenih kod privatnih poslodavaca i u javnim službama pa čak i od namještenika u istom državnom tijelu s tim da se službenicima koji ne budu raspoređeni nakon promjena u ustrojstvu državnih tijela otkazuje državna služba uz otkazni rok prema Zakonu o radu.

Pored toga predlažu se određena poboljšanja teksta važećeg Zakona iz 2001. godine i otklanjanja nedorečenosti i neusklađenosti odredbi.

RADNA TIJELA

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovog zakona i nema primjedbi na predloženi tekst.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav nakon rasprave o ovom predloženom zakonu predložio je Hrvatskom saboru da ga prihvati. Odbor je u raspravi podržao predložena rješenja a na određena iznio primjedbe, primjerice, da ne bi trebalo produžavati rok za donošenje rješenja o prijemu u državnu službu, zadržati rok do 15 dana za podnošenje prigovora protiv rješenja o prijemu u državnu službu, itd.

Odbor smatra da treba zadržati odredbu iz važećeg Zakona da službeniku prestaje služba po sili zakona kad navršši 65 godina života i najmanje 15 godina mirovinskog staža a da treba ugraditi odredbu da službeniku prestaje državna služba po sili zakona ako ne ispunjava utvrđenu normu.

Odbor je izrazio i stajalište da se u okviru cjelovite reforme sustava državne uprave razmotri mogućnost izdvajanja Stručne službe Sabora i Stručne službe Ustavnog suda RH iz tog sustava u skladu s njihovim poslovnicima jer službenici u tim tijelima ne vode upravni postupak.

Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo uz određene primjedbe predložio je Hrvatskom saboru prihvaćanje ovog zakonskog prijedloga. Upozoreno je da o ovom predloženom zakonu nije provedena rasprava sa socijalnim partnerima u Gospodarsko-socijalnom vijeću prije upućivanja u saborsku raspravu.

RASPRAVA

Stimulirati mlade na školovanje

Na sjednici Hrvatskoga sabora o predloženom zakonu u ime predlagatelja govorio je državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu **Antun Palarić**. Najprije je rekao da se rasprava o državnoj službi i službenicima uvijek odvija u okviru jednog negativnoga mišljenja o toj službi jer građani nisu u potpunosti zadovoljni s njenim uslugama. No, on je, kaže, protiv takvog generalnog stava i tvrdi da hrvatska

državna uprava nije ni bolja ni gora od državnih službi u okolnim zemljama. Sadašnje stanje je rezultat i jedne tradicije i jedne inercije no naša državna uprava odigrala je veliku ulogu u izgradnji države do sada, u stvaranju njezinih institucija, u rješavanju posljedica rata a u nekim segmentima pokazala se učinkovitija od istih službi mnogih zemalja s kojima se uspoređujemo. Tako je nedavno jedan strani investitor izjavio da je hrvatska državna uprava brže odredila svoj posao kod podizanja jedne tvornice nego što bi uspio u svojoj zemlji, Njemačkoj.

Hrvatska država uprava ima veliku zadaću, pripremiti i prilagoditi državu europskim standardima a i sama se mora prilagoditi tim najvišim standardima. Težimo konačnom cilju da dobijemo učinkovitu i uslužnu državnu upravu koja će manje trošiti u postotku u bruto društvenom proizvodu zemlje. Prije okončanja reforme državne uprave predlažu se izmjene postojećeg Zakona kako bi se osigurali neki ciljevi koji čekaju Vladu i državnu upravu u vremenima koja dolaze. Prvo, želi se olakšati prijam u državnu službu, stimulirati mlade ljude da se školuju (da netko tko je sa srednjom školom uz rad završio viši stupanj stručne sprema ne mora ponovno prolaziti vježbenički staž i putem natječaja tražiti posao u tijelu u kojem radi), da se vježbenici nakon vježbeničkoga staža raspoređuju na slobodna radna mjesta, rekao je, među ostalim.

Naglasio je da su nedavno potpisanim Kolektivnim ugovorom sa sindikatima djelomično popravljena materijalna prava državnih službenika ali i upozorio i na predložene odredbe koje sankcioniraju nepravilnosti u radu službenika (službenički sudovi). U državnoj službi zatekli su se ljudi kojima tamo nije mjesto i koji nisu na pravi način shvatili svoju ulogu i dužnosti, rekao je.

Tu su i brojne nomotehničke i stručne izmjene na koje ukazuje primjena Zakona, rekao je državni tajnik naglašavajući da predlagatelj želi da se temeljito raspravi ovaj predloženi zakon i da su zato predviđena dva čitanja.

Zatim je predsjednik Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav **Dražen Bošnjaković (HDZ)** prenio stajalište tog radnog tijela nakon čega je otvorena rasprava.

Pokušaj "provjetranja" kadra

Dragutin Lesar (HNS) govorio je u ime Kluba zastupnika HNS-a i PGS-a te najprije primijetio da je izraz koji je državni tajnik koristio u vezi s Kolektivnim ugovorom ("nagrada za vjernost državi") neprimjeren te da nije rečeno je li o ovom zakonskom prijedlogu bila konzultacija ili postignut dogovor sa socijalnim partnerima u okviru Gospodarsko-socijalnog vijeća.

Ako je cilj ovih izmjena priprema državne službe za europske integracije to se ovim promjenama sigurno neće dobiti, ustvrdio je zastupnik. Jer za to je važnije organizirati državnu službu na uslužnom principu i da znamo koja služba obavlja koji posao, da u redovnom sustavu školovanja obrazujemo buduće državne službenike i namještenike kako bismo dobili kompetentno osoblje i da u taj sustav ulaze samo najsposobniji. U vezi s mogućnošću uvođenja zapošljavanja na određeno vrijeme privremenih poslova uz elastične uvjete i kriterije čini mu se da će to biti najveći kamen smutnje posebice zbog ukidanja instituta raspolaganja.

Za predloženi koncept zakona zastupnik misli da se radi o pokušaju ili želji provjetranja službeničkoga i namješteničkog kadra. Ne želi vjerovati (pozvao se na navod državnog tajnika da će ove izmjene pomoći očistiti službenički kadar kako bi se otvorio prostor novim ili mladim kadrovima) da je to zaista bio cilj Vlade kada je predlagala ovaj zakon. Promjene koje se predlažu za brže napredovanje mladih kadrova baziraju se na birokratskim kriterijima (godine ili formalni uvjeti), rekao je na kraju.

Dodatno u ime istog Kluba slično je govorila i mr.sc. **Alenka Košiča Čičin-Šain (HNS)** rekavši da još uvijek nije donesen cjelovit zakon koji bi

na ozbiljan i razumljiv način dao pravu definiciju državnog službenika, njegov položaj u državnoj upravi, prava i obveze. Pitala je zašto se nije pričevalo da radna skupina (formirana unutar Ministarstva pravosuđa početkom 2003. godine) definira kriterije za ulazak u državnu službu itd., jer je unutar Cards programa, s glavnom postavkom o postojanju središnjeg ureda koji vodi politiku kadrovanja u državnoj službi kojem je dodijeljeno nekoliko milijuna eura za izradu prijedloga ovom zakona po uzoru na slične zakone u zemljama EU, rekla je zastupnica. Iznijela je i određene primjedbe na predloženi zakon pa tako i da nije dovoljno jasno rečeno o ocjenjivanju rada i napredovanja službenika te da je odredba da prigovor službenika na rješenja ne zadržava izvršenje rješenja (o otkazu) preoštira i da u vezi s tim treba spriječiti nanošenje nepravde ljudima koji su zaposleni u državnoj službi (mora se osigurati dvostupanjsko postupanje).

Poboljšavaju se postojeći instituti

Govoreći u ime Kluba zastupnika HDZ-a **Dražen Bošnjaković (HDZ)** rekao je da unatoč većem broju članaka koji se mijenjaju ovaj zakon nije reformski i očito nema velik doseg djelovanja. Njime se uglavnom poboljšavaju i kvalitetnije reguliraju određeni instituti koji već postoje i to je daleko od onoga da bi taj zakon imao namjeru provesti bilo kakve čistke, misli zastupnik.

Što se tiče državne uprave svi (svaka stranka) se zalažu za brzu, učinkovitu upravu gdje će građani brzo i djelotvorno zaštititi svoj interes i ostvariti svoja prava. Skloni smo reći da smo daleko od toga iako smo čuli i pozitivan primjer s ulaganjem u Hrvatsku. Državnu upravu obilježava, misli zastupnik, vrlo loša opremljenost i stoga je potrebna njena hitna informatizacija i baza podataka.

Klub zastupnika HDZ-a podržat će ovaj predloženi zakon, rekao je na kraju.

Mr.sc. **Mato Arlović (SDP)** govorio je u ime Kluba zastupnika SDP-a.

Dobro da se o ovom zakonu raspravlja u dva čitanja kako bi se otvorio čitav niz pitanja u vezi s državnom upravom jer ona to zaslužuje a i to je imperativ u organizaciji funkcioniranja državne vlasti. Točno je da ovaj zakon malo popravljiva postojeće stanje i mi moramo biti svjesni da je pred nama golem zadatak, reforma državne uprave kako bi bila onakva kakvu želimo - stručna, organizirana, djelotvorna, da zakonito djeluje. Takav cilj nije moguće postići samo izmjenom i dopunom zakona nego je nužno donijeti i zakone koji će osigurati reorganizaciju i racionalizaciju, profesionalizaciju pa i plaćanje stalnog educiranja položaja upravnih službenika i namještenika te pitanje upravne kontrole, nadzora nad zakonitosti postupanja i rada upravnih tijela.

To je potrebno iz prostog razloga što se često puta nismo mogli i u novoj samostalnoj, suverenoj RH othrvati potrebi da se uprava koristi i kao rješavanje socijalnih problema građana, kroz povećano zapošljavanje, pa i političkih pitanja tijekom i nakon Domovinskog rata. Isto tako, karakteristično u prošlom sazivu Vlade, da se državna uprava koristila, što se baš ne možemo pohvaliti, rekao je, i kao sredstvo rješavanja teških gospodarskih pitanja u RH kroz smanjenje ionako malih plaća i primanja u državnoj upravi da bi se praktički zemlja koja je došla u situaciju teške gospodarske pa i financijske krize u svojoj biti izvukla iz te krize. U tom pogledu, kaže, treba odati javno priznanje namještenicima i službenicima koji su se odrekli puno toga a da su ipak obavljali svoj posao.

Izdvojiti stručne službe Hrvatskoga sabora i Ustavnog suda

Činjenica je i treba otvoreno reći da je državna uprava loše plaćena, da često ovisi o političkim odlukama, da je loše opremljena, da ima loš status i da je prisutna velika fluktuacija, jer sve spomenuto utječe na kadrove, nastavio je zastupnik **Arlović**.

Zatim je iznio načelnu primjedbu da se, nažalost, u upravu često puta trpa puno toga što po prirodi stvari ne spada u upravu i u tom pogledu upravu treba "očistiti" pa tako po prirodi stvari jedna Stručna služba Sabora (odluku o Stručnoj službi utvrđuje Predsjedništvo Sabora a donosi Sabor, Pravilnik donosi tajnik Sabora itd.), a isto je i s Ustavnim sudom, nije uprava jer ne vodi upravni postupak i to treba izdvojiti iz državne uprave i razriješiti na jednostavniji način.

U vezi s predloženim rješenjima primijetio je, među ostalim, da se ukida institut raspolaganja neraspoređenim službenicima i da im se otkazuje državna služba pa je pitanje otvara li se time nešto što nije dobro, da se političkim odlukama vrši zapravo čišćenje državne uprave a ne na osnovi stručnih pitanja. U tom smislu ovaj Klub podržava prijedlog HNS-a da se uvede instrumentarij o vrednovanju rada i da do izražaja dođe stručnost i kvaliteta. Ovaj Klub ima i čitav niz pitanja i primjedbi koje bi trebalo razmotriti do drugog čitanja, a u vezi s predloženim, pa tako, među ostalim, i što se produljuju rokovi za donošenje odluke o natječaju, rok za poništenje natječaja čime se pogoduje tijelima državne uprave da zapravo imaju veći stupanj komoditeta. S druge strane, kad se radi o žalbama i prigovorima radnika u upravi u vezi s povrijeđenim pravima skraćuje se rok za prigovor. Tu bi trebalo ostaviti one rokove koji važe za sve druge radnike.

Predloženi zakon Klub zastupnika SDP-a smatra međufazom koja zapravo treba stvoriti pristup i podlogu reformi državne uprave koja se ne smije prevesti "preko leđa" namještenika i službenika (da ne ostanu bez egzistencije). To pitanje treba kvalitetno razmatrati s obzirom na to da smo svjesni da je u pojedinim segmentima državne uprave prezaposlenost u odnosu na stvarne potrebe i da se ne isključi i mogućnost donošenja posebnoga zakona o tzv. administrativnom umirovljenju, naravno, pod određenim uvjetima i kriterijima, iznio je, među ostalim zastupnik.

Načelo profesionalnosti i stručnosti

U ime Kluba zastupnika HSP-a riječ je zatražio **Pero Kovačević (HSP)** te najprije podsjetio da je poznata stvar da nema funkcioniranja pravne države ako državna uprava ne funkcionira na način da štiti prava građana. Svaka vlast prije i poslije izbora obećava funkcioniranje i reformu državne uprave tako da će ta uprava biti mala i učinkovita i u funkciji građana, a nažalost, od devedesete ništa se nije postiglo. Da bi se krenulo u reformu mora se vidjeti što se hoće i kakva je situacija a znamo da imamo golem broj službenika i namještenika u raznim ministarstvima a da se ne govori o državnoj upravi na razini županija jer je to jedna golema birokracija koja je postala svrha samoj sebi, rekao je, među ostalim navodeći da sposobna birokracija upravlja i ljudima i ministrima. To je potkrijepio primjerom da je govor sadašnjega predsjednika Vlade (30. lipnja ove godine) na otvaranju autoceste bio isti kao i govor bivšega predsjednika Vlade Račana.

Osvrnuo se i na dvije, kaže, jake izjave državnog tajnika iz obrazloženja ovog zakonskog prijedloga (da hrvatska uprava nije ni bolja ni gora od drugih, da su se u njoj zatekli ljudi kojima nije mjesto) rekavši da je uvijek problem promjene vlasti to što se zateknu ljudi tamo gdje im nije mjesto. Kad god je promjena vlasti u pitanju rješava se državna uprava nepodobnih i upošljavaju se novi kadrovi. Iz medija se vidjelo da Ministarstvo vanjskih poslova upošljava i bez natječaja nove kadrove pa tako i obitelji samih dužnosnika, rekao je.

Predložio je da se državna uprava (rad u upravi je zanat i treba ga učiti, najbolji je bio austro-ugarski sustav) uredi na načelu profesionalnosti, stručnosti i na taj način i sustav ocjenjivanja i da će se doći do pravih pokazatelja.

Govoreći o predloženim rješenjima rekao je da su niske plaće uzrok što se u sistematizaciji stavlja sve veći broj potrebnih viših savjetnika jer se time

boljom plaćom zadržava ljude. Da bi dobili državnu upravu po mjeri čovjeka treba vidjeti najprije stanje i zatim koliko nam tijela državne uprave treba te na koji način ustrojiti suvremenu državnu upravu a u tom dijelu ovaj Klub zastupnika stoji na raspolaganju, rekao je.

Emil Tomljanović (HDZ) ispravio je kao netočan navod zastupnika, radi javnosti, da je cilj zakona da se uprava riješi nepodobnih službenika i namještenika. **Pero Kovačević** prigovorio je da je predgovornik povrijedio Poslovnik ispravljajući njegov navod pa je predsjednik Hrvatskoga sabora i predsjedatelj **Vladimir Šeks** objasnio da je predgovornik ispravio njegovu tvrdnju o ciljevima ovog zakona i da se ne može ispravljati navod pod povredom Poslovnika. **Branimir Pasecky (HDZ)** rekao je da nije točno da je sadašnji predsjednik Vlade govorio isto što i bivši predsjednik jer njemu taj govor nije mogla raditi nikakva birokracija jer je govorio iz glave. Smatra i neprimjerenim da se danas nakon sto godina govori o austrijskoj regulativi kao uzoru. **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)** upozorila je da zastupnici pri ovakvim javljanjima ne koriste replike već da ispravcima zloupotrebljavaju Poslovnik.

Državni tajnik **Antun Palarić** odbio je bilo kakvu insinuuaciju da je smisao ovog zakona rješavanje politički nepodobnih zaposlenih državnih službenika. Dapače, Vlada je i u Zakonu o prijenosu vlasti i u postupku primopredaje izričito navela da kod promjene vlasti ne dolazi u pitanje položaj službenika.

Pero Kovačević odgovorio je da je državni tajnik rekao da su se u državnoj upravi zatekli ljudi kojima tamo nije mjesto te da je trebao reći kojima po stručnoj spremi tamo nije mjesto.

Klub zastupnika HSS-a pozdravlja svaku izmjenju i dopunu ovog zakona ukoliko poboljšava stanje, izvijestio je **Zdenko Haramija (HSS)**. Ove izmjene i dopune su upravo na tom tragu jer se želi pojednostavniti komplicirani postupak i olakšati primanje u državnu službu. Smatramo da će ukidanje instituta raspolaganja državnim službenicima dovesti do lakšeg rješavanja viška zapo-

slenih u državnoj upravi i na taj način osloboditi dio financijskih sredstava koja bi se usmjerila na poboljšanje rada državnih službenika i namještenika i to bi rezultiralo njihovom većom djelotvornošću. Najvećom izmjenom smatramo ublažavanje uvjeta za raspored na radna mjesta savjetnika i inspektora rekao je, među ostalim, dodajući da će Klub zastupnika HSS-a podržati ovaj Prijedlog zakona.

U jednom uredu rješavati sve

U najširem smislu državna uprava je servis i mora biti u službi svojih korisnika i mora se otvoriti uvjete kako bi politički dužnosnici mogli donijeti najbolje odluke u određenom trenutku a politika nakon toga mora omogućiti upravi da ih na zakonit i učinkovit način provede, rekao je **Vilim Herman (LIBRA)** govoreći u ime Kluba zastupnika LIBRE. Zbog svojih zadaća, broja zaposlenih, raspoloživim sredstvima i uloge koju ima u društvu državna uprava mora biti generator promjena u cjelokupnom društvu i jedini način da odgovori na ove pritiske je stvaranje nove, fleksibilne uprave koja dobro komunicira unutar sebe i koja je sposobna sve svoje potencijale usmjeriti na rješavanje konkretnih problema.

S predloženim zakonom tek se suočavamo s ispitivanjem i blagim dodirivanjem suštine problema odnosno može se smatrati pokušajem otklanjanja problema uočenih u svakodnevnoj praksi, rekao je. Vrijednost je u otvaranju mogućnosti bržeg napredovanja mlađeg i obrazovanijeg kadra.

Jedna od ključnih mogućnosti, ali kroz reformu, je da se ulaskom u jedan ured uprave rješava ono što je građanska potreba. Treba žurno pristupiti redefiniranju pojmova državni službenik i namještenik i naše je mišljenje da se mora smanjiti broj službenika jer je njihova pretežitost (prema podacima iz 2003. ima oko 49000 dok je namještenika 4200), promijeniti opis poslova kod državnih službenika. Na taj način stvoriti njihov poslovni plan u odnosu na poslovni plan upravne jedinice i onda se

ne mogu dogoditi prazni hodovi, iznio je, među ostalim.

Riječ je ponovo dobio državni tajnik **Antun Palarić**. Naglasio je da postoji politička volja za cjelovitom reformom državne uprave i da su poduzete brojne mjere, jedna od kojih je osnivanja ovog Središnjeg državnog ureda koji će operativno biti odgovaran Vladi, i putem nje Parlamentu, za provedbu reforme. Reformu neće kreirati samo ovaj Ured već i stručnjaci Europske komisije koji već sada rade s nama na novom zakonu o državnoj službi koji će biti na najvišim standardima Europe, rekao je, među ostalim, naglašavajući da ovaj predloženi zakon nije reforma već samo prilagodba postojećeg stanja a time i stvaranje pretpostavki za reformu.

Vilim Herman ispravio je kao netočan navod državnog tajnika da treba započeti reformu jer da je prošla Vlada već pripremila velik projekt reforme državne uprave koji su radili hrvatski stručnjaci i oni iz inozemstva.

Bez djelotvorne uprave nema ni djelotvornog pravosuđa

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) podsjetila je na riječi državnog tajnika da je predloženi zakon ipak reformski iskorak kako doći do brže i učinkovitije državne uprave te dodala da u isto vrijeme "Glas koncila" piše "Hrvatska zemlja nezaposlenih i besciljnosti". Odgovoriti kako doći do brže i učinkovite uprave znači odgovoriti na jednostavno pitanje kako doći do kvalitetnih kadrova ali isto tako kako se u upravi riješiti loših kadrova, zbog kojih dobri i vrhunski kadrovi posustaju i gube motiv. Čini joj se da prijelaz na istinsko tržišno gospodarstvo nije moguć bez istodobne transformacije ideologizirane javne uprave u politički neutralnu, stručnu.

Osvrnula se i na državnu upravu kakvu je hrvatska država imala tijekom devedesetih godina, da je to bilo vrijeme kada je nabujala državna uprava i da je samo u dva ministarstva, Ministarstvu obrane i MUP bilo više od 100.000 djelatnika. Nakon političkih promjena 2000. godine došlo je do smanjenja

broja djelatnika ali i smanjenja plaća što nije dobro jer, kaže, na smanjenju broja zaposlenih treba i dalje raditi a kvalificiranim kadrovima povećati plaće, rekla je, među ostalim, upozoravajući i da bez djelotvorne uprave nema ni djelotvornog pravosuđa. Važno je i da predlagatelj vodi računa o razvidnim kriterijima za otpuštanje iz državne službe.

Božica Šolić (HDZ) replicirala je predgovornici i rekla da je ona kao ministrica resornog Ministarstva tolerirala više od godinu dana pogrešna rješenja za djelatnike u Stručnoj službi Hrvatskog sabora (greške u pogledu stručne sprema, rasporeda na radna mjesta itd.) te da nije postupljeno po izrečenim mjerama inspekcije i da su se kroz takav sustav favorizirali određeni kadrovi.

Ingrid Antičević-Marinović ispravila je predgovornicu i rekla da su za vrijeme dok je ona bila na čelu Ministarstva donosila savjesna rješenja ali da Ministarstvo nema snagu ovrhe već samo kontrolu zakonitosti. Intencija nam je da dobijemo politički neutralnu upravu u kojoj će biti moguće da dobar službenik i namještenik napreduje.

Sustavna edukacija za državne službenike

Milanka Opačić (SDP) govorila je o tome koliko je bitna transformacija javne uprave i zbog pristupanja EU a i dostupnosti građanima i gospodarstvu. Navela je da je protekla koalicijska Vlada imala studiju po kojoj je dosta administrativnih prepreka u upravi uklonjeno no da je još ostalo dosta toga što treba učiniti da uprava bude učinkovita i kako ne bi bila prepreka u ostvarivanju prava građana i gospodarskoga razvoja. Dodala je i da se danas vidi da su izmjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima donesene za vrijeme bivše koalicijske Vlade donijele puno loših stvari, nekoliko "kočnica".

Čini joj se da u državnoj upravi neće biti pomaka ukoliko se ne uvede jedna sustavna edukacija za državne službenike i ona bi morala biti obvezna, rekla je, među ostalim, napominjući da bi treba-

lo neko tijelo poput nekadašnjeg Zavoda za javnu upravu.

Na ovo izlaganje bilo je nekoliko ispravaka netočnih navoda. **Franjo Matušić (HDZ)** ispravio je netočan navod predgovornice da je u razdoblju od 1990. do 2000. godine u državnu upravu primano po jednostranačkom principu jer bi to značilo da su svi zaposleni u upravi članovi jedne stranke a to nije točno.

Netočan je i navod da se nije moglo nagrađivati službenike i namještenike jer ih se nagrađivalo, ali vaše favorizirane a oni kvalitetni, samozatajni ljudi u Hrvatskom saboru bili su manji od makovog zrna, rekla je **Božica Šolić (HDZ)**. **Emil Tomljanović (HDZ)** ispravio je pak navod da je državni tajnik rekao "želimo očistiti državnu upravu" jer da to nije rekao već "želimo očistiti državnu upravu od nestručnih, neprofesionalnih i korumpiranih kadrova u upravi". **Nenad Stazić (SDP)** javio se za repliku i dopunio zastupnicu Opačić rekavši da je nekadašnji Zavod za javnu upravu po logici tadašnje političke vlasti morao biti ukinut 90. jer bi u protivnom bilo jasno da se državni službenici i namještenici masovno otpuštaju po političkim i nacionalnim kriterijima. **Milanka Opačić** objasnila je da je govorila o Zavodu koji je bio na korist državnoj upravi dok je funkcionirao i da je bilo prvenstveno riječ o stručnim ljudima koji su znali što treba raditi u državnoj upravi. Izrazila je, među ostalim, i žaljenje što smo sami sebi vezali ruke za bilo kakvo nagrađivanje onih ljudi koji su dobro radili. **Niko Rebić** replicirao je predgovornici rekavši kako misli da nije samo dovoljno djelotvorni zakon i edukacija da bi se došlo do brze i kvalitetne uprave. Naime, u mnogim državama Europe i Americi bitna je objektivna procjena (preporuka) poslodavca (a ne rođačka) a ni ovaj zakon ne govori o takvoj preporuci koja zaposlenog prati cijeli radni vijek. **Milanka Opačić** se složila s tim no ujedno smatra da treba propisati i jasne kriterije (testovi).

Josip Leko (SDP) želi braniti nezavidnu poziciju službenika i namještenika državne uprave, jer, kako je dodao, stabilnost pravnoga sustava u RH ne

daje im ni mogućnost da se iskažu i steknu poziciju u tom sustavu. Za stanje u državnoj upravi najodgovornija je Vlada i ako se na to tako ne gleda i ne razgovara o sustavu, koji je, po mišljenju zastupnika, veća kočnica za konkurentnost hrvatske države nego pravosuđe, onda nećemo doći do rješenja.

Kad je došla nova Vlada odmah je zaboravila da je prethodna radila na sustavu i strategiji i nudi nam zapravo jedan zakon koji u sustavu ništa ne rješava, rekao je. On je klasika kako se ponašaju i pojedinci kad dođu na novu funkciju, idemo na reorganizaciju i na taj način stvoriti nesigurnost sebi podređenih i uvesti ovisnost o šefovima. To je domet ovog zakona, rekao je, među ostalim predloživši radi javnosti i velikog broja poštenog rada državnih službenika i namještenika da se Vlada vrati na strategiju o kojoj se Sabor izjasnio.

Državni službenik-odvjetnik stranke

Antun Peruško (SDP) govorio je o državnoj upravi iz svog dugogodišnjega radnog iskustva u pomorskoj upravi. Državni službenik ne smije biti birokrat koji se zaklanja iza paravana svoga radnog stola i koji stranci traži otegotne okolnosti u rješavanju pitanja, već mora biti, smatra, doista odvjetnik stranke koji će joj pomoći da na najjednostavniji i najdjelotvorniji način riješi svoje pravo koje traži pred tijelima državne uprave.

A golemu većina državnih službenika je upravo takva te pojedini negativni primjeri ne mogu na to utjecati, tvrdi. Državnom službeniku prije svega valja stvoriti uvjete da bude djelotvoran, nepotkupljiv, objektivan i uljudben. Da bi se otklonile negativnosti koje postoje državnom službeniku i namješteniku treba stvoriti uvjete i riješiti njegov status i dati mu odgovarajući položaj u društvu (iako tim djelatnicima nikada nisu cvale ruže, kad odlaze u mirovinu u najnižem su razredu) odnosno motivirati ih plaćom.) Ne treba govoriti o nikakvim čistkama (čiste se stvari) jedino ako se pod tim pojmom ne misli na političko čišćenje, rekao je, među ostalim.

Uvjeren je da je cjelovita reforma državne uprave nužna a podržava predložena rješenja iz ovog zakona koja pojednostavljaju proceduru prijama službenika (kad su osigurana sredstva) i ublažavaju uvjete za raspored na mjesta savjetnika i inspektora. Smatra da bi rješenja koja daju diskrecijsko pravo pojedincima da odlučuju o sudbinama ljudi mogla negativno utjecati na status državnih službenika. Predloženi zakon može se uputiti u javnu raspravu a potrebno je imati i stav odgovarajućih granskih sindikata.

Božica Šolić (HDZ) javila se zbog ispravka netočnog navoda predgovornika ("dala nekakve naznake da bi se moglo govoriti o nekakvim političkim čistkama") i rekla da je ona protiv toga i neka zastupnik ne obmanjuje hrvatsku javnost. Ja sam samo podsjetila na činjenično stanje koje se događalo u proteklom mandatom razdoblju, objasnila je.

Svi problemi ne mogu se odjednom riješiti

Emil Tomljanović (HDZ) razložio je tri elementa u kojima on nalazi razloge za donošenje ovog zakona. Prvo, nepotrebno kompliciran postupak prijama u državnu službu, apsolutno nesvrhovit institut raspolaganja državnim službenicima naročito u smislu supsidijarne primjene Zakona o radu (oni koji su stavljeni na raspolaganje Vladi u nepovoljnijem su položaju od zaposlenih kod privatnih poslodavaca u javnim službama) te nemotiviranost mlađih kadrova da se u službi zadrže zbog praktički nemogućnosti rasporeda na bolje plaćena radna mjesta savjetnika i viših savjetnika. S tim u vezi predložena rješenja drži opravdanim.

S obzirom na to da je riječ o prvom čitanju zakona predložio je da se detaljno razmotri rješenje po kojem bi u istu kategoriju državnih službenika i namještenika bili obuhvaćeni zaposleni u stručnim službama Hrvatskoga sabora i Ustavnog suda RH, priklanjajući se onima koji tu kategoriju djelatnika ne stavljaju u isti položaj i status svih ostalih državnih službenika i namještenika.

Zaključno je naglasio, u vezi s izrečenim u raspravi, da ova Vlada ima razrađen sustav državne uprave i na načelnoj i konkretnoj razini te na načelu objektivnosti, stručnosti, sposobnosti i nekorpupiranosti državnih službenika i namještenika. Ali svi nagomilani problemi u državnoj upravi ne mogu se odjednom riješiti u šest mjeseci i uz probleme koje Vlada ima, rekao je. Predloženi zakon je prvi korak u reformi uprave što će Vlada riješiti u mandatom razdoblju. Osvrnuo se i na navod da je u određenim ministarstvima bilo proteklih godina previše zaposlenih te rekao, radi javnosti, da smo početkom devedesetih godina imali obrambeni Domovinski rat i da su to bile preteške godine za hrvatsku državu i narod pa time i za državnu upravu i, upravo za dva ključna ministarstva, Ministarstvo obrane i MUP, koji su na svojim plećima sve to uspješno iznijeli. Ne prihvaća, kaže, te negativne konotacije o broju zaposlenih a bio bi najsretniji, kaže, da smo početkom devedesetih godina mogli u ta dva tadašnja ministarstva imati ista načela i ustroj kao i u zemljama Zapadne Europe, Skandinaviji.

Omogućiti mladima lakše zapošljavanje

Damir Sesvečan (HDZ) podržava donošenje predloženih izmjena i dopuna Zakona. Ako želimo modernu, učinkovitu i stručnu državnu upravu koja će biti servis i na usluzi građanima i poduzetništvu onda to možemo ostvariti jedino omogućavanjem mladim, sposobnim i stručnim kadrovima lakše zapošljavanje i njihovo zadržavanje u državnoj službi.

Božica Šolić (HDZ) naglasila je da se svi slažu da želimo manju, učinkovitiju, obrazovaniju, informatički pismeniju, odgovorniju i profesionalnu ali i bolje plaćenu i tehnički opremljenu državnu upravu, koja će biti servis građanima kao i institucijama. To naročito dobiva na važnosti u trenutku približavanja RH europskim integracijama koje sa sobom nose implementaciju drugačijeg stan-

darda i kriterija profesionalnosti na svim područjima rada pa i na ovom.

To su kriteriji, rekla je zastupnica, po kojima treba prosuđivati rješenja iz važećeg Zakona iz 2001. godine i predloženih izmjena i dopuna. Ovaj Prijedlog je samo segment intervencije na ovom području, drži zastupnica, koji u odgovarajućem razdoblju treba primjenjivati zajedno s reformom obrazovanja i znatnim materijalnim poboljšanjem statusa državnih službenika i namještenika te tako stvoriti pretpostavke da se državna služba ne smatra samo sigurnim već i atraktivnim i dobro plaćenim poslom.

Time bi se zaustavio negativan trend da je mladim ljudima državna služba samo usputna stanica prema bolje plaćenim i atraktivnim mjestima u gospodarstvu i drugdje. Uz takve uvjete onda se može maksimalno zaoštriti pitanje odgovornosti i primjene spomenutih europskih kriterija u obavljanju državne službe, rekla je, među ostalim zastupnica, smatrajući da predložena rješenja iz ovog Prijedloga treba snažno podržati.

Pero Kovačević (HSP) replicirao je predgovornici i rekao kako nažalost ova rješenja ničim nisu korak naprijed. **Božica Šolić** ponovila je da su ove početne mjere za potpunu reformu državne uprave.

Riskantan pothvat

Dr.sc. **Zlatko Kramarić (LS)** boji se da će ova reforma ipak koštati iako uz Prijedlog zakona piše da nisu predviđeni nikakvi troškovi. I mudri ljudi su rekli da, kad se kreće u reformu, njen uspjeh je neizvjestan a da su jedino izvjesni troškovi. Predviđanje razvitka uprave je riskantan pothvat jer je uprava ovisna o svojoj užoj političkoj i široj ekonomskoj i društvenoj sredini a one se osobito u manjim zemljama mijenjaju brzo i radikalno. S druge strane, treba računati na činjenicu da je uprava zatvoren, konzervativan sustav koji se opire mijenjaju vlastitog djelovanja i strukture i iz vlastitoga iskustva zna što je zadnjih desetak godina značilo privoliti ljude da

papir zamijene elektronikom kao elementarnim sredstvom komuniciranja.

Nadalje, kaže da nije vidio ni jednu analizu o tome u kojim je to tijelima državne uprave broj službenika prevelik, u kojima premalen. Trebalo bi razmotriti, ako ništa drugo, teritorijalno ustrojstvo RH jer proteklih desetak godina porastao je peterostruko broj jedinica lokalne samouprave a pitanje je li to praćeno brojem stručnjaka koji mogu servisirati rad tih jedinica, rekao je, među ostalim govoreći o obilježjima uprave te postavljajući i pitanje koordinacije državne uprave i uprave na lokalnoj razini, informatizacije uprave (za tu svrhu smanjuju se proračunska sredstva) te primjećujući da se uz ovaj Prijedlog zakona ne vidi stanje ni podaci. Taj Prijedlog duguje i odgovor koje će to tijelo iznijeti reformu i postoji li neka skupina koja bi u kratkom roku bila sposobna izvršiti toliko nužne reforme.

U petminutnoj raspravi u ime Kluba zastupnika HNS/PGS-a mr. sc. **Alenka Košiča Čičin-Šain** još je jedanput naglasila izneseno stajalište ovog Kluba rekavši da joj se čini preuranjeno donošenje ovakvog zakona jer je već formirana radna skupina s namjerom da napravi takav zakonski prijedlog i da su u okviru Cards programa za to dodijeljena sredstva.

U odabiru kadrova državna uprava trebala bi se služiti primjerom velikih tvrtki ("head hunting") putem jednog središnjeg ureda i da postoji stalni otvoreni natječaj, rekla je, među ostalim. Pitala je i tko donosi odluku o tome da se povećao opseg poslova određenog radnog mjesta (članak 11.) i ako je to čelnik tijela državne uprave ili čelnik resorne službe onda treba razraditi odredbe o njegovoj odgovornosti. Treba dodati i odredbu da su za te namjene (prijama na određeno vrijeme za obavljanje privremenih poslova ili poslova čiji se opseg povećao) osigurana sredstva.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a **Florijan Boras (HDZ)** u dodatnih pet minuta naglasio je da ovaj Klub zastupnika podržava donošenje ovog zakona a još naglašenije podržava najavu Vlade da će se u tijeku ove godine ponuditi

cjelovit zakon o državnim službenicima. Nada se da će rješenja biti sukladna težnjama hrvatske države da dobije profesionalnu, modernu i učinkovitu relativno malu državnu upravu.

Poznato je da je državna uprava zrčalo države. U visokorazvijenim demokratskim europskim zemljama rijetko koji građanin zna tko mu je predsjednik države, velik dio ne zna ni tko je predsjednik Vlade ali svi dobro znaju gdje je njihova općina u kojoj mogu ostvariti svoja prava od čina rođenja do smrti. Kod nas je, nažalost, slučaj, da nešto možete riješiti samo ako nekoga u Vladi, Saboru ili negdje drugdje poznate pa čak i za sam čin vjenčanja morate imati vezu da biste došli na kakav takav red, rekao je, među ostalim smatrajući fascinatnim kako članovi bivše Vlade sve to vrlo dobro znaju.

Podržava Vladu ne samo da donese kvalitetan zakon nego da proklamirano i stvarno bude identično (sada je fascinantna razlika između proklamiranog i stvarnog stanja, primjerice Stručna služba Sabora s desecima nezakonitih rješenja itd.).

Ovaj zakon nije reforma

U završnom javljanju državni tajnik **Antun Palarić** rekao je da je ova opsežna rasprava pokazala brigu hrvatskih zastupnika za stanje u državnoj upravi i potrebu da se to stanje popravi. Ova Vlada već je učinila prva korake, prije svega osnivanjem Središnjega državnog ureda za upravu, osiguranje prostora za rad centra za edukaciju državnih službenika koji će već početkom jeseni početi s intenzivnim radom.

Ovaj Ured nosit će operativno i tehnički i sudjelovati u kreiranju reforme (ovaj zakon nije reforma), rekao je, među ostalim državni tajnik. Osvrnuo se i na nekoliko puta ponovljenu tezu u raspravi da postoji završeni materijal kojeg evo, ova Vlada neće pustiti u proceduru. Ta teza nije točna jer taj je materijal rađen u sklopu Cardsa 2001., treba ga doraditi i nije pogodan za raspravu u Saboru, a da je, već bi ga tadašnja ministrica pustila u proceduru. Mi ćemo u

sklopu Cardsa 2003. također razraditi mjere koje se odnose na normativni dio reforme a slijedom toga i njezine implementacije.

Svrha ovog zakona je da prije donošenja tako cjelovitih rješenja omogućí dolazak u državnu službu mladim, sposobnim i obrazovanim ljudima koji će i nositi reformu čitave države a time i reformu državne upra-

ve. Prema mišljenjima stručnjaka trebat će dvije godine do ustrojavanja nova sustava. Na kraju se zahvalio svima koji su podržali donošenje ovog zakona a za drugo čitanje pripremit će se još bolja rješenja imaju u vidu primjedbe iz rasprave, rekao je. Rasprava je zatim bila zaključena.

Hrvatski je sabor sa 77 glasova "za", jedan "protiv" i osam "suzdr-

žanih" prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Zaključeno je da se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upute predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

D.K.

Izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva

Na svojoj 7. sjednici Povjerenstvo je razmotrilo zahtjev za mirovanje zastupničkog mandata koji je, sukladno članku 14. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio mr.sc. **Neven Jurica (HDZ)**. Povjerenstvo je utvrdilo da su ispunjeni svi Zakonom utvrđeni uvjeti za početak mirovanja zastupničkog mandata gospodina Jurice, kao i uvjeti za početak obnašanja zastupničke dužnosti njegovog zamjenika **Vlade Jelkovca (HDZ)**. Sukladno tome, Povjerenstvo je predložilo Hrvatskom saboru (prijedlog je na sjednici obrazložio predsjednik Povjerenstva **Damir Sesvečan**) da donese odluku kojom se utvrđuje da je 15. srpnja 2004. godine započelo mirovanje zastupničkog mandata zastupnika mr. sc. **Nevena Jurice** i da je zastupničku dužnost, sukladno članku 9. stavak

2. Poslovnika Hrvatskoga sabora tog datuma počeo obnašati zamjenik zastupnika **Vlado Jelkovac**. Zastupnici su se jednoglasno složili s prijedlogom te odluke. Zatim je zastupnik Jelkovac prisegnuo, a predsjednik Hrvatskog sabora, **Vladimir Šeks** čestitao mu na položenoj prisezi i zaželio uspjeh u obavljanju časne i odgovorne zastupničke dužnosti, a gospodinu Jurici zaželio uspjeh u obnašanju isto tako odgovorne dužnosti veleposlanika Republike Hrvatske u SAD-u.

Mišljenje Odbora za Ustav, Poslovník i politički sustav

Na temelju članka 209. Poslovnika, Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav dostavio je mišljenje o zahtjevu zastupnika **Josina Leke (SDP)** ie

li predsjedavajući Hrvatskoga sabora povrijedio Poslovník kad nije izrekao opomenu zastupniku Krunoslavu Markovinoviću povodom njegovog izlaganja kao što je to trebao učiniti, a popustio je, i povodom izlaganja zastupnice Željke Antunović. Nakon rasprave i uvida u fonogram sa sjednice Hrvatskoga sabora Odbor je većinom glasova (6 glasova "za", 2 glasa "protiv" i 1 "suzdržan") dao mišljenje da predsjedavajući nije povrijedio odredbe Poslovnika Hrvatskoga sabora jer je prigodom izlaganja zastupnika primijenio ujednačene kriterije. Sa 3 "suzdržana" glasa, 4 "protiv" i 79 "za" zastupnici Hrvatskoga sabora prihvatili su predloženo mišljenje Odbora za Ustav, Poslovník i politički sustav.

J. Š.

Izbori, imenovanja i razrješenja

Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća za poštanske usluge

Hrvatski je sabor jednoglasno na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donio

odluku kojom se **Terezija Benčić** imenuje predsjednicom Vijeća za poštanske usluge, **Nedjeljko Đerek** zamjenikom predsjednice, a **Zoran Ravlić, Krste Čveljo** i **Nikola Obuljen** članovima Vijeća.

Prijedlog odluke o razrješenju člana Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske

Sukladno članku 4. stavak 2. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, Vlada RH je predložila, a zastupnici Hrvatskog sabora jednoglasno donijeli odlu-

ku kojom se mr. sc. **Vidonija Miletić Plukavec** razrješuje dužnosti člana Komisije za vrijednosne papire, na osobni zahtjev.

Prijedlog odluke o razrješenju i izboru člana Odbora za turizam; Prijedlog odluke o razrješenju člana Odbora za zakonodavstvo iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatnika

Prijedloge **Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove** predstavio je njegov predsjednik **Branimir Glavaš**. Klub zastupnika HDZ-a je predložio, spomenuti Odbor razmotrio i takav prijedlog utvrdio, a Hrvatski sabor jednoglasno usvojio odluku kojom je razriješen mr.sc. **Kajo Bućan (HDZ)** dužnosti člana Odbora za turizam, a umje-

sto njega izabran je **Marijan Bekavac (HDZ)**.

Zatim je prof. dr. sc. **Nikola Gavela** razriješen je (na osobni zahtjev) jednoglasnom odlukom Hrvatskog sabora dužnosti člana Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora iz reda javnih, znanstvenih i stručnih djelatnika.

Prijedlog odluke o imenovanju predsjednika i članova Nacionalnog vijeća za vode

Hrvatski je sabor jednoglasno prihvatio i Prijedlog odluke Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove (obrazložio ga je njegov predsjednik **Branimir Glavaš**) da se za predsjednika Nacionalnog vijeća za vode imenuje **Luka Bebić**, a za članove Vijeća iz reda zastupnika mr. sc. **Marko Širac**, **Vladimir Kuretić**, **Jakša Marasović**, mr.sc. **Božidar Pankreć**, mr. sc.

Miroslav Rožić, **Mate Brletić** i **Silvano Hrelja**, te iz reda istaknutih znanstvenika i stručnih djelatnika iz područja upravljanja vodama i tome srodnih područja: dr.sc. **Davor Romić** dr.sc. **Josip Marušić** i **Ljubomir Novoselič**.

Na upadice iz klupe da u Vijeću nema člana SDP-a, predsjednik Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove **Branimir Glavaš (HDZ)** ustvrdio je da ta stranka nije dala svoj prijedlog kandidata već su to učinili samo klubovi zastupnika: HSP-a, HSU-a, HSL-DC-a, HSS-a, HNS-PGS-a te HDZ-a. Spomenute političke stranke predložile su svog kandidata za Vijeće i njihovi su prijedlozi uvaženi pa bi Odbor tako postupio i u slučaju SDP-ova kandidata da ga je ta stranka predložila, zaključio je zastupnik **Glavaš**.

J.Š.

*Na kraju izvanredne sjednice predsjednik Sabora **Vladimir Šeks** iznio je neke statističke podatke o šestomjesečnom radu parlamenta. Tako je Hrvatski sabor imao oko 900 radnih sati na održanim plenarnim sjednicama, i oko 300 sjednica odbora, a donio je više od 80 zakona. Uz to, brojna su stalna izaslanstva Sabora, ali i ona ad hoc sastavljena, svojim radom pridonijela dobivanju pozitivnog avisa EU-a ali i tome da je Hrvatska stekla status zemlje kandidata EU-a. Često je zanemarivana pa i prešućivana velika uloga i zasluga svih zastupnica i zastupnika Hrvatskoga sabora i njihovih brojnih izaslanstava na tom putu po europskim metropolama gdje su svjedočili o slici Hrvatske, a napose uvjeravali i argumentirano dokazivali da je Hrvatska zrela kao demokratska zemlja i da je ispunila lavovski dio kriterija za stjecanje statusa kandidata. Predsjednik Šeks izrazio je zahvalnost svim zastupnicima na radu koji je bio mukotrpan i težak često uz nerazumijevanje jednog dijela javnosti. Uz sve stranačke i političke razlike, gospodin Šeks drži da je za proteklih pola godine Sabor ispunio svoju ustavnu ulogu te uz pozdrav zastupnicima do jeseni zaključio sjednicu.*

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

PRETVORBA I PRIVATIZACIJA

Državni nadzor privatizacije Belja, d.d., Darda

Na zastupničko pitanje **Željke Antunović (SDP), u vezi s poništenjem natječaja za privatizaciju Belja d.d., Darda - odgovorila je Vlada RH.**

”Prije donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske, sindikalni povjerenici Društva bili su aktivno uključeni u osmišljavanje optimalnog modela privatizacije, tj. elemenata javnog natječaja za prodaju dionica Društva, sa svrhom postizanja zadovoljavajućih minimalnih uvjeta za zaposlenike Društva po završetku privatizacije. Osnovna preporuka je bila da se manjinski kontrolni paket od 25% plus jedne dionice Društva izuzme iz prodaje, te da se predmetne dionice zadrže u državnom portfelju kako bi kasnije, po isteku perioda od maksimalno tri godine, mogle biti ponuđene malim dioničarima, tj. zaposlenicima Društva na otkup po posebnim uvjetima. Kako se u državnom portfelju tada nalazilo ukupno 77,55% dionica temeljnog kapitala Društva, od čega je 10,72 dionica temeljnog kapitala društva bilo pod rezervacijom na osnovi imovinsko-pravnih sporova, Fond nije bio u mogućnosti odgovoriti zahtjevima sindikalnih povjerenika Društva, s obzirom na to da bi se zadržavanjem spomenutog broja dionica Društva u državnom portfelju udio raspoloživ za prodaju smanjio na 41,83%, tj. ispod kontrolnog paketa od 51% dionica, čime bi se znatno umanjila i atraktivnost cijele transakcije te uvećao rizik od neuspješne privatizacije Belja d.d.

S obzirom na tešku financijsku poziciju Društva, bilo je nedvojbeno da je Belju d.d., Darda potrebna žurna privatizacija. Uzimajući navedeno u obzir, odluka kolegija, a potom i Upravnog odbora Hrvatskog fonda za privatizaciju, bila je da se iz natječaja izuzmu svi elementi koji bi mogli utjecati na smanjenje atraktivnosti transakcije, a time i zadržavanje kontrolnog paketa dionica u državnom portfelju. Po donošenju Odluke Vlade Republike Hrvatske 6 prodaji dionica Društva, započet je postupak prodaje dionica Društva koji se odvijao u tri faze te je u konačnici objavljen javni natječaj za podnošenje ponuda za kupnju dionica Društva. Paralelno s objavom natječaja za prodaju dionica Društva, čelništvu Fonda je dostavljena informacija o raskidu velikog broja ugovora o prodaji dionica Društva sklopljenih s malim dioničarima (zaposlenicima) - dionice u otplati, čime je Fond stekao dodatnih 10,99% udjela u Društvu, a time i mogućnost da i u slučaju zadržavanja manjinskog kontrolnog paketa dionica Društva (25% plus jednu), raspiše atraktivan javni natječaj za prodaju dionica Društva, tj. ponudi strateškim investitorima udio veći od 51% dionica Društva. Istovremeno s raskidima ugovora s malim dioničarima, pojavile su se indicije da bi trenutne rezervacije dionica u visini od 10,72% temeljnog kapitala Društva mogle biti riješene djelomično ili u cijelosti u korist države, te da bi se time jedan dio rezervacije mogao osloboditi.

Po donošenju Odluke o poništenju prvog natječaja, Hrvatski fond za privatizaciju zajedno s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, predstavnikom sindikata Društva i Upravom Društva, održao je nekoliko koordinacijskih sastanaka te je na

zadnjem održanom sastanku, 15. srpnja 2004. godine, u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, usuglašen tekst Prijedloga odluke o prodaji dionica društva Belje d.d., Darda. Usuglašeni tekst Prijedloga odluke upućen je na sjednicu Vlade Republike Hrvatske 15. srpnja gdje je i usvojena.

Namjera je bila da se zadržavanjem kontrolnog paketa od 25% plus jedne dionice Društva u državnom portfelju, novim natječajem, omogući državni nadzor privatizacije i izvršavanje svih ugovornih obveza strateškog investitora, posebice dokapitalizacije u novcu od minimalno 250 milijuna kuna.

PRIVATIZACIJA STAMBENOG FONDA

Većina stnara uplaćuje sredstva zajedničke pričuve

Na zastupničko pitanje **Zvonimira Mršića (SDP), u vezi s otkupom stanova bivših nositelja stanarskog prava u Gradu Vukovaru, te obvezom plaćanja sredstava zajedničke pričuve - odgovorila je Vlada RH.**

”S ciljem transformacije društvenog vlasništva i privatizacije stambenog fonda Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (u daljnjem tekstu: Zakon o prodaji stanova), omogućena je kupnja stana onim osobama koje su na stanu u društvenom vlasništvu stekle stanarsko pravo, ukoliko su zahtjeve za kupnju stana podnijele u zakonom predviđenom roku. Rok za podnošenje zahtjeva za kupnju stana, prema navedenom Zakonu, bio je 31. prosinca 1995. godine i prekluzivne je naravi.

Iznimno od tog roka, a imajući u vidu situaciju u Gradu Vukovaru, kao i na cjelokupnom području hrvatskog Podunavlja, zbog privremene okupacije, rok za podnošenje zahtjeva za kupnju tih stanova na tom području bio je Odlukom o produljenju roka iz članka 4. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo Vlade Republike Hrvatske ("Narodne novine", brojevi 103/95 i 111/96), produljen do 31. prosinca 1997. godine. Međutim, Odlukom o prestanku važanja Odluke o produljenju roka iz članka 4. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo Vlade Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 119/97), taj rok je skraćen, odnosno ukinut, pa je isti prestao važiti 7. studenog 1997. godine. To znači da je rok za podnošenje zahtjeva za kupnju stana na kojem postoji stanarsko pravo na području hrvatskog Podunavlja bio zaključno 6. studeni 1997. godine. Vlada Republike Hrvatske naglašava da podnošenje zahtjeva za kupnju stana nije bilo uvjetovano, odnosno za to nije bila odlučna činjenica gdje se stanar nalazi u vrijeme podnošenja zahtjeva. Također, Vlada Republike Hrvatske ističe da je prema odredbama Zakona o prodaji stanova, nakon podnošenja zahtjeva kupac bio dužan zatražiti sklapanje ugovora u roku od šest mjeseci, s time da ako u vrijeme podnošenja zahtjeva za kupnju stana nisu nesumnjivo utvrđene sve činjenice odlučne za prodaju stana, rok za sklapanje ugovora počinje teći od dana utvrđenja tih činjenica. Činjenice odlučne za kupnju stana utvrđivale su se u vrijeme sklapanja ugovora.

Nesporno je da je osnovni cilj Zakona o prodaji stanova bila privatizacija stambenog fonda u društvenom vlasništvu koja se trebala provesti u ograničenom vremenskom okviru, a radi usklađivanja zakonodavstva s Ustavom Republike Hrvatske koji ne poznaje institute društvenog vlasništva i stanarskog prava. S tim u svezi, Vlada Republike Hrvatske ističe da je stupanjem na snagu Zakona o najmu stanova ("Narodne novine", broj 91/96) i Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", brojevi 91/96, 68/98, 137/99,

22/2000, 73/2000 i 114/2001), prestao vrijediti Zakon o stambenim odnosima ("Narodne novine", brojevi 51/85, 42/86, 22/92 i 70/93), pa tako i institut stanarskog prava u Republici Hrvatskoj, a bivši nositelji stanarskog prava koji nisu otkupili stanove stekli su položaj zaštićenog najmoprimca pod uvjetima propisanim Zakonom o najmu stanova.

U vezi s prodajom, odnosno otkupom stanova i kuća u vlasništvu države na područjima posebne državne skrbi, pa tako i Grada Vukovara, ista se temelji na Zakonu o područjima posebne državne skrbi ("Narodne novine", brojevi 44/96, 57/96, 124/97, 73/2000 i 88/2000), te Uredbi o uvjetima za kupnju obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu na područjima posebne državne skrbi ("Narodne novine", broj 48/2003). Tim Zakonom određeni su načini stambenog zbrinjavanja na područjima posebne državne skrbi, a jedan od načina stambenog zbrinjavanja je i davanje u najam obiteljske kuće ili stana, koji najmoprimac može kupiti, odnosno stječe pravo na kupnju tog stana nakon 10 godina neprekidnog prebivanja u tom istom stanu, odnosno kući, s time da postoji mogućnost kupnje i prije isteka roka od 10 godina, a prema uvjetima iz navedene Uredbe.

S tim u svezi, a imajući u vidu da je veći dio stanova u Gradu Vukovaru bio u vlasništvu tvrtki koje su poslovale na tom području (npr. Borovo, Vuteks itd.), u postupku privatizacije tih tvrtki, sukladno sa Zakonom o privatizaciji, ti stanovi su izdvojeni iz temeljnog kapitala tvrtke, te su Odlukom Vlade Republike Hrvatske preneseni na upravljanje Hrvatskom fondu za privatizaciju. U tijeku je postupak prijenosa vlasništva tih stanova na Republiku Hrvatsku, kako bi se nakon toga moglo postupiti u skladu sa Zakonom o područjima posebne državne skrbi i Uredbom o uvjetima za kupnju obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu. To znači da će se sa stanarima sklopiti ugovor o najmu i pružiti mogućnosti kupnje stana.

U svezi s plaćanjem zajedničke pričuve za navedene stanove s Gradom Vukovarem sklopljen je sporazum i prema

saznanjima Vlade Republike Hrvatske većina stanara uplaćuje sredstva za zajedničku pričuvu. Kada je riječ o stanarima koji redovito ne uplaćuju sredstva za zajedničku pričuvu, to pitanje rješavat će se prilikom sklapanja ugovora o najmu stana."

ŠKOLSTVO

Sanacuija školske zgrade u Selcima Đakovačkim

Na zastupničko pitanje **gospodina Ivana Drmića (HDZ)**, u svezi s **izgradnjom školske zgrade osnovne škole u Selcima Đakovačkim odgovorilo je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.**

"Sanacija postojeće školske zgrade Osnovne škole Đakovački Selci, Selci Đakovački, koja je stara 103 godine, uključena je u financiranje iz Programa CEB 3 prije četiri godine. Postojeća školska zgrada danas je u puno lošijem stanju nego što je bila prije četiri godine kada su trebali započeti radovi na njezinoj sanaciji.

Parcela na kojoj se nalazi navedena školska zgrada nema dovoljno veliku površinu za gradnju pripadajuće športske dvorane s kojom škola za sada ne raspolaže te učenicima nije osiguran prostor za izvođenje nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Osim toga, u školi nema kuhinje i blagovaonice.

U naselju Selci Đakovački broj stanovništva je u porastu pa tako i broj učenika koji se upisuju u osnovnu školu.

Navedeni razlozi opravdavaju zahtjeve roditelja za izgradnju nove školske zgrade te športske dvorane i ostalih popratnih prostora Osnovne škole Đakovački Selci koji su potrebni za redovito izvođenje djelatnosti osnovnog obrazovanja na parceli dovoljno velikoj da se na njoj planira buduća gradnja uz sufinanciranje Osječko-baranjske županije i Grada Đakova.

Do završetka izgradnje nove školske zgrade nastava za učenike od I. do IV. razreda organizirala bi se u prizemlju

postojeće školske zgrade, a za učenike od V. do VIII. razreda organizirao bi se prijevoz do Osnovne škole Levanjska Varoš koju bi učenici pohađali. Uvjet za realizaciju prijevoza učenika od V. do VIII. razreda je da pri odlasku i povratku u školu s učenicima obvezno putuju njihovi učitelji, Navedene

troškove pokrivala bi Osječko-baranjska županija.

Budući da su zahtjevi roditelja opravdani, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa suglasno je s izgradnjom nove školske zgrade Osnovne škole Đakovački Selci, Selci Đakovački.

Napominjemo da izgradnju školske zgrade ne financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa budući da je škola uključena u financiranje iz Programa CEB 5 preko Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka - stoji na kraju odgovora.

M.M.

izvješća
HRVATSKOGA
SABORA

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirjana Milić, Jasna Rodić, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj

GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin

RAČUNALNA OBRADA: Ivo Rada

TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović

ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6,

tel: 01/4569-722

fax: 01/6303-018

Web: <http://www.sabor.hr>

E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb

PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162

Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora